

Πολυετές Περιφερειακό Πρόγραμμα

για τη Διαχείριση της Θάλασσας και την Ανάπτυξη της Αλιείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
Ρόδος, Δεκέμβριος 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ.
ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ	3
ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΜΕΛΕΤΗΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	9
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	9
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	9
Γεωγραφική Σύνθεση	9
Διοικητική Διαίρεση	9
Δημογραφικά Δεδομένα	12
Γεωμορφολογία - Κλίμα	15
Φυσικό Περιβάλλον – Οικοσυστήματα	18
Τομείς Παραγωγής	19
Πρωτογενής	19
Θαλάσσια Αλιεία	24
Ιχθυοαποθέματα	26
Υδατοκαλλιέργειες	28
Μεταποίηση - Εμπορία Αλιευμάτων	30
ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	40
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	40
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013	40
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	40
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	42
ΑΛΛΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	45
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	45
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	53
ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	63
ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	63
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ	64
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ	65
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	66
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	68
1 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ»	71
ΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	71
2 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ»	74
ΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	74
3 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ-ΕΜΠΟΡΙΑ»	76
ΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	76
4 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ»	78
ΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	78
5 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»	80
ΜΕΤΡΑ - ΔΡΑΣΕΙΣ	80
ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	I - IV
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	I - IV

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

Συντονιστής:	Ιωάννης ΠΟΥΛΗΣ	ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Εισηγητές:	Μαριγώ ΦΩΤΑΚΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Θεόδωρος ΦΩΤΑΡΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
Συντονιστής τεύχους	Σταμάτιος ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Εμμανουήλ ΠΕΡΡΑΚΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Νικόλαος ΑΞΙΩΤΗΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Ιερεμίας ΤΑΥΛΑΡΙΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Ευδοκία ΜΑΚΡΥΛΛΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Ελένη ΣΙΔΕΡΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΥΜΝΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Αικατερίνη ΠΡΙΟΝΑ	Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Νικολέττα ΞΕΝΑΚΗ	Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Γεώργιος ΚΡΑΣΣΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΑΞΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Ευαγγελία ΤΣΕΛΕΝΤΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΑΞΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
	Ιακωβίνα ΚΡΑΣΣΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΝΑΞΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ
Επιστημονικοί Συνεργάτες:	Δρ. Ανδρέας ΣΙΟΥΛΑΣ	ΥΔΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΡΟΔΟΥ - ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.
	Δρ. Στέφανος ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ	ΥΔΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΡΟΔΟΥ - ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.
	Δρ. Κωνσταντίνος ΚΑΠΙΡΗΣ	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ – ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.
	Δρ. Άρης ΠΡΟΣΠΑΘΟΠΟΥΛΟΣ	ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΑΣ- ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.
Εξώφυλλο:	Σταμάτιος ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ – ΣΤΟΧΟΙ ΜΕΛΕΤΗΣ

Με την παρούσα μελέτη επιδιώκεται η διατύπωση εξειδικευμένης στρατηγικής, καθώς και η προώθηση και εφαρμογή δράσεων, προκειμένου να καλυφθεί ο αναπτυξιακός προγραμματισμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για τον τομέα της Αλιείας και τους κλάδους που την αποτελούν (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων) στα πλαίσια του νέου Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Αλιεία.

Σημαντικό συστατικό των προτάσεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου αποτελεί μεταξύ των άλλων η συνοπτική και περιεκτική αποτύπωση των προτεραιοτήτων ανάπτυξης. Οι προτεραιότητες έχουν καταγραφεί και ιεραρχηθεί σύμφωνα με την εκτιμώμενη σημαντικότητά τους, από τους εμπλεκόμενους φορείς στον τομέα της Αλιείας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αλιευτικός στόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμφανίζει ιδιαίτερη ποικιλομορφία, σκάφη κάτω των 6 μέτρων έως και άνω των 75 μέτρων. Βάσει του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η συνολική δυναμικότητα του αλιευτικού στόλου δεν είναι δυνατόν να αυξηθεί. Τα τελευταία είκοσι χρόνια, η δυναμικότητα του αλιευτικού στόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μειώθηκε με σχεδόν σταθερό μέσο ετήσιο ρυθμό, ελαφρώς κάτω του 2%, τόσο ως προς τη χωρητικότητα όσο και ως προς την ισχύ. Παρά τις διευρύνσεις (νέα κράτη μέλη) της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2004 και το 2007, ο αριθμός των σκαφών ανερχόταν τον Σεπτέμβριο του 2011 σε 83.014, ήτοι μειωμένος κατά 23.715 σκάφη σε σχέση με το 1995.

Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) επιχειρεί να διασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες μακροπρόθεσμα και ότι υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο που είναι συμβατός με τον στόχο της επίτευξης οικονομικών και κοινωνικών ωφελειών, καθώς και ωφελειών για την απασχόληση, συμβάλλοντας παράλληλα στη διαθεσιμότητα του επισιτιστικού εφοδιασμού.

Εφαρμόζει την προληπτική προσέγγιση για τη διαχείριση της αλιείας και έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι η εκμετάλλευση των έμβιων βιολογικών πόρων της θάλασσας αποκαθιστά και διατηρεί τους πληθυσμούς των αλιευόμενων ειδών πάνω από τα επίπεδα εκείνα που μπορούν να εξασφαλίσουν τη Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση (ΜΒΑ).

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της προοδευτικής αποκατάστασης και διατήρησης των πληθυσμών των αποθεμάτων ιχθύων πάνω από τα επίπεδα βιομάζας που μπορούν να παραγάγουν τη Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση (ΜΒΑ), ο Ρυθμός Εκμετάλλευσης της Μέγιστης Βιώσιμης Απόδοσης θα επιτευχθεί έως το 2015 όπου είναι δυνατόν και σε προοδευτική βάση με βαθμιαίες αυξήσεις μέχρι το 2020 το αργότερο για όλα τα αποθέματα.

Επιπλέον η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) υλοποιεί μια οικοσυστημική προσέγγιση της διαχείρισης της αλιείας προκειμένου να διασφαλίσει ότι θα μετριαστούν οι αρνητικές επιπτώσεις των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα και ότι οι δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας και αλιείας δεν συμβάλλουν στην υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) συγκεκριμένα επιχειρεί να:

- καταργήσει σταδιακά τις απορρίψεις κατά περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, αποφεύγοντας και περιορίζοντας, κατά το δυνατόν, τα ανεπιθύμητα αλιεύματα και τη σταδιακή διασφάλιση της εκφόρτωσης των αλιευμάτων·
- αξιοποιήσει, όπου κρίνεται απαραίτητο, τα ανεπιθύμητα αλιεύματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αποφεύγοντας ωστόσο τη δημιουργία αγοράς για τέτοιου είδους αλιεύματα μικρότερα του ελάχιστου μεγέθους αναφοράς διατήρησης·
- εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις δημιουργίας μιας οικονομικά βιώσιμης και ανταγωνιστικής αλιευτικής και μεταποιητικής βιομηχανίας και χερσαίων δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αλιεία·
- παράσχει μέτρα προσαρμογής της αλιευτικής ικανότητας των στόλων σε επίπεδα αλιευτικών δυνατοτήτων με σκοπό τη δημιουργία οικονομικά βιώσιμων στόλων χωρίς υπερεκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων·
- προωθήσει την ανάπτυξη βιώσιμων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας στην Ένωση για να συμβάλλει στην εξασφάλιση και ασφάλεια των επισιτιστικών πόρων και στην απασχόληση·

- συμβάλλει στην εξασφάλιση επαρκούς επιπέδου διαβίωσης για όσους εξαρτώνται από τις αλιευτικές δραστηριότητες, λαμβάνοντας υπόψη την παράκτια αλιεία και τις κοινωνικοοικονομικές πτυχές,
- συμβάλλει στη δημιουργία αποτελεσματικής και διαφανούς εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας καθώς και στην εξασφάλιση ισότιμων κανόνων ανταγωνισμού για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που διατίθενται στην Ένωση·
- λάβει υπόψη τόσο τα συμφέροντα των καταναλωτών όσο και των παραγωγών·
- προωθήσει δραστηριότητες παράκτιας αλιείας λαμβάνοντας υπόψη διάφορες κοινωνικοοικονομικές πτυχές·
- είναι συνεπής με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης και ιδίως με το στόχο της επίτευξης καλής περιβαλλοντική κατάσταση έως το 2020, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ, καθώς και με άλλες πολιτικές της Ένωσης.

Η Διεύθυνση Θαλάσσιας Αλιείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ολοκληρώνοντας την ανάλυση του πλαισίου της νέας Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ), εξάγει το συμπέρασμα ότι πρόκειται για ένα πλαίσιο ιδιαίτερα απαιτητικό, αυστηρό, του οποίου η εφαρμογή χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, τόσο από την πλευρά της διοίκησης όσο και από την πλευρά των αλιευτικών φορέων και επιχειρήσεων.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) επιδιώκουν αλληλοσυνδεόμενους στόχους πολιτικής και η διαχείρισή τους γίνεται με επιμερισμό μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Τα Ταμεία συνιστούν την κύρια πηγή επενδύσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αποκαταστήσουν και να τονώσουν την ανάπτυξη και να εξασφαλίσουν μια ευεργετική για την απασχόληση ανάκαμψη, παράλληλα με βιώσιμη ανάπτυξη και σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής "*Ευρώπη 2020*". Προκειμένου να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και να μεγιστοποιούνται οι συνέργειες, η πλήρης ένταξή τους στην οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η συμμετοχή στην επιτυχία της στρατηγικής "*Ευρώπη 2020*" χάρη στην επιστράτευση των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών φορέων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τον κανονισμό κοινών διατάξεων για τα πέντε Ταμεία. Η πρόταση προβλέπει μεγαλύτερο συντονισμό των Ταμείων για να επιτευχθεί:

- συγκέντρωση των πόρων στους στόχους της στρατηγικής "*Ευρώπη 2020*" με κοινή δέσμη θεματικών στόχων στους οποίους θα συνεισφέρουν τα Ταμεία,
- απλούστευση μέσω συνεκτικότερου σχεδιασμού και ρυθμίσεων εφαρμογής,
- μεγαλύτερη εστίαση στα αποτελέσματα μέσω πλαισίου και αποθεματικού επίδοσης,
- εναρμόνιση των κανόνων επιλεξιμότητας και μεγαλύτερη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους, για να μειωθεί η διοικητική επιβάρυνση των δικαιούχων και των διαχειριστικών αρχών.

Επιπλέον, η πρόταση προβλέπει συμβάσεις εταιρικής σχέσης (ΣΕΣ) που θα ορίζουν τις δεσμεύσεις των εταίρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των συμβάσεων εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων, η πρόταση προβλέπει τη θέσπιση ενός κοινού στρατηγικού πλαισίου (ΚΣΠ). Το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο θα παράσχει στρατηγική κατεύθυνση στη διαδικασία του προγραμματισμού, σε επίπεδο κρατών μελών και περιφερειών, των Ταμείων, ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες, τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις.

Με το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ), της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (ΟΘΠ), καθώς και της βιώσιμης χρήσης των θαλάσσιων πόρων εντοπίζοντας τις ευκαιρίες καινοτόμου

επιχειρηματικότητας στη θαλάσσια και παράκτια οικονομία. Εκτιμάται ότι το ΕΤΘΑ θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μέσω βασικών προτεραιοτήτων που σχετίζονται με την ενίσχυση της καινοτομίας και της βασιζόμενης στη γνώση αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την προώθηση της βιώσιμης και αποδοτικής ως προς τους πόρους αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και την αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής, μέσω της αποδέσμευσης του δυναμικού ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας των παράκτιων και εσωτερικών αλιευτικών κοινοτήτων και της προώθησης της διαφοροποίησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων σε άλλους κλάδους της θαλάσσιας οικονομίας.

Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) θα χρησιμοποιηθεί για τη συγχρηματοδότηση έργων από κοινού με τα κράτη μέλη. Κάθε χώρα θα λάβει μερίδιο από τον συνολικό προϋπολογισμό του ταμείου με βάση το μέγεθος του αλιευτικού της κλάδου. Εν συνεχεία, θα καταρτίσει επιχειρησιακό πρόγραμμα, διευκρινίζοντας τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να δαπανήσει τους χορηγηθέντες πόρους. Μόλις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκρίνει το πρόγραμμα αυτό, εναπόκειται στις εθνικές αρχές να αποφασίσουν ποια έργα θα χρηματοδοτηθούν. Οι εθνικές αρχές και η Επιτροπή θα είναι από κοινού υπεύθυνες για την παρακολούθηση, αφενός, της επιλεξιμότητας των έργων και, αφετέρου, της εφαρμογής του προγράμματος.

Βασικός στόχος της εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής στον τομέα της Αλιείας και των Υδατοκαλλιεργειών είναι η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη στην κατεύθυνση της προστασίας των ιχθυοαποθεμάτων, της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των αλιευτικών περιοχών. Οι βασικές στρατηγικές επιλογές της χώρας για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας θα στοχεύουν:

- στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του τομέα της Αλιείας και της Υδατοκαλλιέργειας και
- στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.

Στο πλαίσιο των βασικών εθνικών θέσεων της Ελλάδας για την Πολιτική Συνοχής 2014-2020 περιέχονται και υποστηρίζονται οι παρακάτω:

- Η ευελιξία στο σχεδιασμό των αναπτυξιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με τις εθνικές ή τις περιφερειακές ανάγκες και δυνατότητες.
- Η ορθή χρήση των πόρων, ο οποία πρέπει να αποδεικνύεται με επιστημονικό τρόπο.
- Η επαρκής κάλυψη για τις περιφέρειες σε μεταβατική στήριξη, ήτοι για τις Περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης (*phasing-out*) της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.
- Οι αλλαγές στη μεθοδολογία κατανομής των πόρων μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης (*negotiating box*) προκειμένου να βελτιωθεί η χρηματοδότηση των ελληνικών περιφερειών.
- Η ιδιαίτερη αντιμετώπιση των περιφερειών με μόνιμα γεωγραφικά μειονεκτήματα (π.χ. τα νησιά), με την ένταξή τους στην κατηγορία περιφερειών μετάβασης, ανεξάρτητα του κατά κεφαλήν εισοδήματός τους.

Αντίστοιχα, οι Θεματικοί Στόχοι που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο και αποτελούν τις βασικές αναπτυξιακές ανάγκες του τομέα αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, έχουν ως ακολούθως:

- Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας. Η χρηματοδότηση καινοτόμων προτάσεων έρευνας θα συμβάλλει στην υποστήριξη και υλοποίηση των θεματικών στόχων κάθε περιοχής και θα ενισχύσει την επιχειρηματικότητά της.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.
- Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του Άνθρακα.
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.

- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας.

Οι παραπάνω Θεματικοί Στόχοι αποτελούν επίσης και προτεραιότητες τις Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερα Ευρωπαϊκής Ένωσης Στόχοι αποτελούν ΚΑΛΠ είναι η ύπαρξη εμπιστοσύνης μεταξύ των ενδιαφερομένων και των φορέων διαχείρισης. Χωρίς την ενεργό μεταξύ τους συνεργασία, κινδυνεύουν να αποτύχουν ακόμη και οι καλύτεροι κανονισμοί που βασίζονται στη βέλτιστη δυνατή επιστημονική έρευνα και βέλτιστη δυνατή επιστημονική έρευνα. Επισημαίνεται, ότι από την ανάλυση αυτών θα προκύψουν οι διάφορες δράσεις που θα συμβάλλουν στην επίτευξη της ανάπτυξης του τομέα Αλιείας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Γεωγραφική Σύνθεση

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εκτείνεται σε μια τεράστια θαλάσσια ζώνη από τις ακτές της Αττικής (Μακρόνησος) έως τα νότια παράλια της Τουρκίας (Καστελόριζο). Αποτελείται από 79 νησιά, από τα οποία κατοικούνται τα 48 και 178 βραχονησίδες. Η συνολική της έκταση είναι 5,286 τ.χλμ. (ποσοστό 4% της επιφάνειας της Ελλάδας) και ο πληθυσμός της ανέρχεται σε 308.610 κατοίκους (βάση της Απογραφής 2011). Αποτελείται από τους Νομούς Κυκλάδων και Δωδεκανήσου.

Ο νομός Δωδεκανήσου έχει έκταση 2714 τ.χλμ. και πληθυσμό 190.770 κατοίκους. Τα κυριότερα νησιά που αποτελούν το νησιωτικό αυτό σύμπλεγμα είναι, κατά σειρά μεγέθους, τα εξής: Ρόδος, Κάρπαθος, Κως, Αστυπάλαια, Κάλυμνος, Κάσος, Τήλος, Σύμη, Λέρος, Νίσυρος, Πάτμος, Χάλκη, Λειψοί, Μεγίστη ή Καστελόριζο και Αγαθονήσι. Υπάρχουν και άλλα νησάκια από τα οποία ξεχωρίζουν τα νησιά : Ψέραμος, Αγαθονήσι, Λέβιθα, , Αλιμιά και Αρκοί. Σαριά, Τέλενδος, Κίναρος, Οφιούσσα, Σύρνα, Αρμαθιά, Φαρμακονήσι, Κουνούπιοι, Νίμος, Ρω, Αστακίδα, Σέσκλιο και άλλα πολύ μικρότερα. Η Ρόδος είναι το μεγαλύτερο νησί της Δωδεκανήσου.

Ο Νομός Κυκλάδων, έχει έκταση 2572 τ.χλμ. και πληθυσμό 117.840 κατοίκους. Αποτελείται από τα παρακάτω κατά τάξη μεγέθους νησιά: Νάξος, Άνδρος, Πάρος, Τήνος, Μήλος, Κέα, Αμοργός, Ιος, Κύθνος, Μύκονος, Σύρος, Θήρα, Σέριφος, Σίφνος, Σίκινος, Ανάφη, Κίμωλος, Αντίπαρος, Φολέγανδρος, Ηρακλεία, Θηρασία, Σχοινούσα και Κουφονήσια. Υπάρχουν και άλλα νησιά και νησίδες όπως: Μακρόνησος, Γυάρος, Δεσποτικό, Δήλος, Πολύαιγος, Κάρος, Ρήνεια, Δονούσα, Αννάνες, Φαλκονέρα, Ανυδρος, Στρογγυλό, Τραγονήσι, Σεριφόπουλο, Καραβί, Παλαιά και Νέα Καμμένη, κ.α. Η Άνδρος είναι η μεγαλύτερη μετά τη Νάξο νήσος των Κυκλάδων.

Διοικητική Διάρθρωση

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καλλικράτης, χωρίζεται σε 13 Περιφερειακές Ενότητες αποτελούμενες από 34 Δήμους που είναι τα αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα οι Κυκλάδες αποτελούνται από 9 Περιφερειακές Ενότητες και 19 Δήμους, ενώ τα Δωδεκάνησα αποτελούνται από 4 Περιφερειακές Ενότητες και 15 Δήμους. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Περιφερειακές Ενότητες Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Νησιά	A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Νησιά
Κυκλάδες			Δωδεκάνησα		
1	Άνδρου	Άνδρος	1	Καλύμνου	Αγαθονήσι
2	Θήρας	Ανάφη			Αστυπάλαια
		Θήρα			Καλύμνου
		Θηρασιά			Λειψοί
		Ίος			Λέρος
		Σίκινος			Πάτμος
		Φολέγανδρος			Αρκίοι
3	Κέας - Κύθου	Κέα	2	Καρπάθου	Κάρπαθος
		Κύθνος			Κάσος
4	Μήλου	Κίμωλος	3	Κω	Κως
		Μήλος			Νίσυρος
		Σέριφος	4	Ρόδου	Μεγίστη
		Σίφνος			Ρόδος
5	Μυκόνου	Μύκονος	6	Νάξου	Σύμη
6	Νάξου	Αμοργός			Τήλος
		Δονούσα			Χάλκη
		Ηρακλεία			
		Κουφονήσια			
		Σχοινούσσα			
		Νάξος			
7	Πάρου	Αντίπαρος			
		Πάρος			
8	Σύρου	Σύρος			
9	Τήνου	Τήνος			
Σύνολο Περιφερειακών Ενοτήτων Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου: 13					

Προέλευση: Υπουργείο Εσωτερικών

Ακολουθεί πίνακας με τους Δήμους και τις Δημοτικές Ενότητες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Δήμοι Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

A/A	Δήμοι	Δημοτικές Ενότητες	Νησιά	A/A	Δήμοι	Δημοτικές Ενότητες	Νησιά
Κυκλάδες				Δωδεκάνησα			
1	Άνδρου	Άνδρου	Άνδρος	1	Αγαθονησίου	-	Αγαθονήσι
		Κορθίου		2	Αστυπάλαιας	-	Αστυπάλαια
		Υδρούσας		3	Καλυμνίων	-	Καλύμνου
2	Ανάφης	-	Ανάφη	4	Λειψών	-	Λειψοί
3	Θήρας	Θήρας	Θήρα	5	Λέρου	-	Λέρος
		Οίας*	Θηρασιά	6	Πάτμου	-	Πάτμος Αρκίσι**
4	Ιητών	-	Ίος	7	Καρπάθου	Καρπάθου	Κάρπαθος
5	Σίκινου	-	Σίκινος			Ολύμπου	
6	Φολεγάνδρου		Φολεγανδρος	8	Κάσου	-	Κάσος
7	Κέας	-	Κέα	9	Κω	Δικαίου	Κως
8	Κύθνου	-	Κύθνος			Ηρακλειδών	
9	Κιμώλου	-	Κίμωλος			Κω	
10	Μήλου	-	Μήλος	10	Νίσυρου	-	Νίσυρος
11	Σερίφου	-	Σερίφος	11	Μεγίστης	-	Μεγίστη
12	Σίφνου		Σίφνος	12	Ρόδου	Αρχάγγελου	Ρόδος
13	Μυκόνου	-	Μύκονος			Αταβύρου	
14	Αμοργού	-	Αμοργός			Αφάντου	
15	Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	Δονούσης	Δονούσα			Ιαλυσού	
		Ηρακλείας	Ηρακλεία			Καλλιθέας	
		Κουφονησίων	Κουφονήσια			Καμείρου	
		Σχοινούσσης	Σχοινούσσα			Λινδίων	
		Δρυμαλίας	Νάξος			Νότιας Ρόδου	
Νάξου	Πεταλούδων						
16	Αντίπαρου	-	Αντίπαρος			Ρόδου	
17	Πάρου	-	Πάρος	13	Σύμης	-	Σύμη
18	Σύρου - Ερμούπολης	Άνω Σύρου	Σύρος	14	Τήλου	-	Τήλος
		Ερμούπολεως		15	Χάλκης	-	Χάλκη
		Ποσειδωνίας					
19	Τήνου	Εξωμβούργου	Τήνος				
		Πανόρμου					
		Τήνου					
Σύνολο Δήμων Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου: 34							

Προέλευση: Υπουργείο Εσωτερικών

* Τα όρια της Δημοτικής Ενότητας Οίας, του Δήμου Θήρας, εκτείνονται πέραν της Θήρας και στη Θηρασιά.

**Οι Αρκίοι ανήκουν διοικητικά στον Δήμο Πάτμου, χωρίς να αποτελούν ξεχωριστή Δημοτική Ενότητα.

Δημογραφικά Δεδομένα

Ο Πληθυσμός της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, σύμφωνα με την Απογραφή του 2011 είναι 308.610 άτομα, πιο συγκεκριμένα 190.770 κατοικούν στα Δωδεκάνησα και 117.840 στις Κυκλάδες. Η πληθυσμιακή εξέλιξη της Περιφέρειας μεταξύ των ετών 1971 – 2011 παρουσιάζει μια ανάπτυξη της τάξης του 48,81%, αντίστοιχα η ανάπτυξη των επιμέρους Νομών της για την ίδια περίοδο είναι της τάξεως του 36,44% για τις Κυκλάδες και 57,64% για τα Δωδεκάνησα, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί.

Πληθυσμιακή εξέλιξη Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	Κυκλάδες	Δωδεκάνησα	Σύνολο Χώρας
1971	207.385	86.368	121.017	8.768.641
1981	233.529	88.458	145.071	9.740.417
% μεταβολή 1971 – 1981	12,61	2,42	19,88	11,08
1991	257.481	94.005	163.476	10.259.900
% μεταβολή 1981 - 1991	10,26	6,27	12,69	5,33
2001	302.686	112.615	190.071	10.964.020
% μεταβολή 1991 - 2001	17,56	19,80	16,27	6,86
% μεταβολή 1971 - 2001	45,95	30,39	57,06	25,04
2011	308.610	117.840	190.770	10.787.690
% μεταβολή 2001-2011	1,96%	4,64%	0,37%	-1,61%
% μεταβολή 1971 - 2011	48,81%	36,44%	57,64%	23,03%

Προέλευση: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο μόνιμος πληθυσμός για το 2011 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κατά Περιφερειακή Ενότητα και Νομό σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. καθώς και η συμμετοχή της κάθε Περιφερειακής Ενότητας και Νομού στον συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας.

Μόνιμος Πληθυσμός Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κατά Περιφερειακή Ενότητα (Έτος 2011)

Χωρική Ενότητα	A/A	Περιφερειακή Ενότητα	Πληθυσμός	% Συμμετοχή Πληθυσμού Περιφερειακών Ενοτήτων
Κυκλάδων	1	Άνδρου	9.170	2,97%
	2	Θήρας	18.560	6,01%
	3	Κέας - Κύθνου	3.730	1,21%
	4	Μήλου	9.930	3,22%
	5	Μυκόνου	10.190	3,30%
	6	Νάξου	21.380	6,93%
	7	Πάρου	14.900	4,83%
	8	Σύρου	21.390	6,93%
	9	Τήνου	8.590	2,78%
Σύνολο Κυκλάδων			117.840	38,18%
Δωδεκανήσου	10	Καλύμνου	29.600	9,59%
	11	Καρπάθου	7.250	2,35%
	12	Κω	34.280	11,11%
	13	Ρόδου	119.640	38,77%
Σύνολο Δωδεκανήσου			190.770	61,82%
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου			308.610	100%

Προέλευση: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Από τα στοιχεία που προηγήθηκαν φαίνεται ότι ο Νομός Δωδεκανήσου έχει το 61,82% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας. Επίσης η Περιφερειακή Ενότητα της Ρόδου είναι εκείνη με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στον συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας, γεγονός αναμενόμενο αφού η Ρόδος σα νησί κατέχει σχεδόν το 40% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας. Τη δεύτερη και την τρίτη θέση καταλαμβάνουν οι Περιφερειακές Ενότητες της Κω και της Καλύμνου αντίστοιχα. Όσον αφορά τον Νομό Κυκλάδων οι Περιφερειακές Ενότητές με τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας είναι οι Περιφερειακές Ενότητες της Νάξου και της Σύρου, που καταλαμβάνουν την τέταρτη και την πέμπτη θέση στη κατάταξη συμμετοχής στον συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας για το έτος 2011 κατά Δήμο.

Μόνιμος Πληθυσμός Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου κατά Δήμο και Δημοτική Ενότητα (Έτος 2011)

A/A	Δήμος	Πληθυσμός Δήμου	A/A	Δήμος	Πληθυσμός Δήμου
Κυκλάδες			Δωδεκάνησα		
1	Άνδρου	9.170	1	Αγαθονησίου	190
			2	Αστυπάλαιας	1.310
			3	Καλυμνίων	16.140
2	Ανάφης	240	4	Λειψών	790
3	Θήρας	15.250	5	Λέρου	8.130
			6	Πάτμου	3.040
4	Ιητών	2.030	7	Καρπάθου	6.160
5	Σίκινου	260	8	Κάσου	1.090
6	Φολεγάνδρου	780	9	Κω	33.300
7	Κέας	2.420	10	Νίσυρου	980
8	Κύθνου	1.310	11	Μεγίστης	490
9	Κιμώλου	920			
10	Μήλου	4.960			
11	Σερίφου	1.480			
12	Σίφνου	2.570			
13	Μυκόνου	10.190			
14	Αμοργού	1.940			
15	Νάξου και Μικρών Κυκλάδων	19.440	12	Ρόδου	115.290
16	Αντίπαρου	1.190			
17	Πάρου	13.710	13	Σύμης	2.580
18	Σύρου - Ερμούπολης	21.390	14	Τήλου	790
			15	Χάλκης	490
19	Τήνου	8.590			

Προέλευση: ΕΛ.ΣΤΑΤ

Από τους προηγούμενους πίνακες φαίνεται πως τα περισσότερα νησιά της περιφέρειας είναι πολύ μικρού μεγέθους, γεγονός που περιγράφει την πολυδιάσπαση του νησιωτικού χώρου.

Σε γενικές γραμμές η φυσιογνωμία του νησιωτικού αυτού χώρου είναι ενιαία, με κύριο χαρακτηριστικό τον κατακερματισμό και την μεγάλη ποικιλία νησιών διαφορετικού μεγέθους και χαρακτηριστικών, παρατηρούνται και ορισμένες διαφορές μεταξύ των δύο συστατικών χωρικών ενότητων- Νομών (Δωδεκανήσου και Κυκλάδων).

Η βασική διαφορά είναι η ανισότητα στην έκταση και στον πληθυσμό του Νομού Δωδεκανήσου, με βασικό χαρακτηριστικό την κυριαρχία της Ρόδου. Ωστόσο, μεγαλύτερο κατακερματισμό παρουσιάζουν οι Κυκλάδες, γεγονός που αντανάκλαται και στην αντίστοιχη διοικητική διαμέριση σε Περιφερειακές Ενότητες. Ειδικότερα, οι Κυκλάδες αποτελούνται από 9 Περιφερειακές Ενότητες και 19 Δήμους, ενώ τα Δωδεκάνησα αποτελούνται από μόλις 4 Περιφερειακές Ενότητες, με 15 Δήμους.

Γεωμορφολογία - Κλίμα

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έδρα την Ερμούπολη της νήσου Σύρου. Έχει συνολική έκταση 5.286 τετραγωνικά χιλιόμετρα και καλύπτει το 4% της συνολικής έκτασης της χώρας, με το 28% της εκτάσεώς της να είναι ορεινό, το 43% ημιορεινό και το 29% πεδινό. Αποτελεί ένα νησιωτικό σύμπλεγμα 55 κατοικημένων νησιών, 24 ακατοίκητων και 178 βραχονησίδων, καλύπτοντας μία συνολική έκταση 79.332 τετραγωνικών χιλιομέτρων, η οποία αντιστοιχεί στο 60.12% της συνολικής χερσαίας έκτασης της χώρας. Στη διοικητική διαίρεση της Περιφέρειας περιλαμβάνονται τα νησιωτικά συμπλέγματα των Νομών Δωδεκανήσου και Κυκλάδων.

Ο Νομός Δωδεκανήσου, με πρωτεύουσα τη Ρόδο, βρίσκεται στο νότιο ανατολικό άκρο του Αιγαίου και αποτελεί το πιο απομακρυσμένο σύνορο της ΝΑ Ευρώπης. Λόγω της γεωγραφικής του θέσης, ο νομός αποτελεί σταυροδρόμι θαλασσίων διαδρόμων μεταξύ Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής. Έχει συνολική έκταση 2.714 τετραγωνικά χιλιόμετρα και αποτελεί ένα σύμπλεγμα 27 κατοικημένων νησιών και πλήθος ακατοίκητων. Η Ρόδος, η Κως και η Κάρπαθος είναι τα μεγαλύτερα νησιά με έκταση και καταλαμβάνουν το 77% της συνολικής έκτασης του Νομού, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Ο Νομός Κυκλάδων, με πρωτεύουσα την Ερμούπολη της Σύρου, έχει έκταση 2.572 τ.χλμ. Αποτελεί ένα νησιωτικό σύμπλεγμα από 24 κατοικημένα νησιά και δεκάδες ακατοίκητα. Η Νάξος και η Άνδρος αποτελούν τα μεγαλύτερα νησιά του Νομού, όπως αποτυπώνεται και στον πίνακα που ακολουθεί.

Έκταση ανά Νησί Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Έκταση Δωδεκανήσου κατά νησί σε Km ²			Έκταση Κυκλάδων κατά νησί σε Km ²		
A/A	Νησί	Έκταση (km)	A/A	Νησί	Έκταση (km)
1	Ρόδος	1398	1	Νάξος	442
2	Κάρπαθος	301	2	Άνδρος	380
3	Κως	290	3	Πάρος	195
4	Κάλυμνος	110	4	Τήνος	194
5	Αστυπάλαια	96	5	Μήλος	151
6	Κάσος	65	6	Κέα	131
7	Τήλος	62	7	Αμοργός	121
8	Σύμη	58	8	Ίος	108
9	Λέρος	52	9	Κύθνος	99
10	Νίσυρος	41	10	Μύκονος	85
11	Πάτμος	34	11	Σύρος	82
12	Χάλκη	28	12	Σίφνος	74
13	Λειψοί	15	13	Θήρα	73
14	Αγαθονήσι	13	14	Σέριφος	73
15	Μεγίστη	9	15	Σίκινος	41
			16	Ανάφη	38
			17	Κίμωλος	36
			18	Αντίπαρος	35
			19	Φολέγανδρος	23
			17	Ηρακλειά	19
			18	Δονούσα	14
			19	Θηρασιά	11
			18	Σχοινούσα	9
			19	Κουφονήσια	5

Προέλευση: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Επεξεργασία στοιχείων

Η πλειονότητα των νησιών της Περιφέρειας, χαρακτηρίζεται από το ορεινό και άγονο έδαφος, ενώ λίγες είναι οι δασικές εκτάσεις. Το ψηλότερο όρος του Νομού Δωδεκανήσου είναι η Καλή Λίμνη ή Λάστος (1220 μ.) της Καρπάθου και ο Ατάβυρος (1216 μ.) της Ρόδου. Για τον Νομό Κυκλάδων είναι ο Δρυός (1.004 μ.) της Νάξου, ακολουθούμενο από το Πέταλο (994 μ.) της Άνδρου και τον Κρίκελο (821 μ.) της Αμοργού.

Οι ακτές των νησιών κατά το μεγαλύτερο ποσοστό (70-80%) του μήκους των, αποτελούνται από απόκρημνα τμήματα με κλίσεις μεγαλύτερες του 30%, ενώ σε ποσοστό που κυμαίνεται από 15-20% του μήκους των, αποτελούνται από τμήματα με χαμηλές μέχρι μέσες κλίσεις. Συνήθως οι απόκρημνες ακτές εναλλάσσονται με ομαλές ακτές μικρού μήκους με αμμώδεις παραλίες. Στον τύπο των απόκρημνων ακτών παρατηρούνται συνήθως παράκτιες γεωμορφές όπως σπήλαια, αψίδες και στήλες, ενώ συχνές είναι οι καταπτώσεις και οι ολισθήσεις ανάλογα με τις κλίσεις των πετρωμάτων

και το βαθμό διάβρωσης και αποσάθρωσής τους (Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου 2007-2013).

Ο Νομός Δωδεκανήσου παρουσιάζει φτωχό σε ορυκτό πλούτο υπέδαφος, πλην μερικών εξαιρέσεων και έντονη στενότητα σε υδάτινους και ενεργειακούς πόρους, έχοντας όμως ως συγκριτικό πλεονέκτημα τους πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους. Από την άλλη, ο Νομός Κυκλάδων, με τα πετρώδη και άγονα εδάφη του κρύβει ένα σπουδαίο ορυκτό πλούτο.

Ως προς τα υδρολογικά χαρακτηριστικά του Περιφέρειας, δυστυχώς η μικρή έκταση των νησιών, τα μικρά ύψη βροχής που δέχονται πολλά από τα νησιά και το ορεινό στοιχείο, δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη αξιόλογων υδρολογικών λεκανών με αποτέλεσμα το μικρό μέγεθος πηγών και αποθεμάτων νερού. Από πλευράς σεισμικής επικινδυνότητας η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου ανήκει κατά κύριο λόγο στη Ζώνη II. Ουσιαστικά, το μεγαλύτερο τμήμα των νησιών της Δωδεκανήσου ανήκει σε μία ιδιαίτερα σεισμογενή περιοχή του ελληνικού χώρου, ενώ σε λιγότερο σεισμογενή περιοχή ανήκουν τα λοιπά νησιά Δωδεκανήσου και Κυκλάδων.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου διαθέτει συνολική επιφάνεια ακτών 5.055 τετραγωνικά χιλιόμετρα με συνολικό μήκος ακτογραμμής 3.281 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Για το Νομό Δωδεκανήσου η Ρόδος διαθέτει τη μεγαλύτερη επιφάνεια ακτών, συγκεντρώνοντας το 55% του Νομού και το 19,36% του μήκους ακτογραμμής. Έπεται η Κάρπαθος με ποσοστό 11,77% και 13,77% αντίστοιχα και η Κώς με ποσοστό επιφάνειας ακτών ως προς το Νομό 11,3% και 9,26% ως προς την συνολική ακτογραμμή του Νομού. Τα υπόλοιπα νησιά του Νομού συγκεντρώνουν ποσοστά μικρότερα του 5% σε κάθε κατηγορία. Για το Νομό Κυκλάδων, η Νάξος συγκεντρώνει οριακά το μεγαλύτερο ποσοστό επιφάνειας, της τάξης του 15,5%, με ποσοστό ακτογραμμής ως προς το Νομό 6,7% και ακολουθεί η Άνδρος με ποσοστά 15,3% και 8,9% αντίστοιχα.

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες πολλές ακτογραμμές σε διάφορα νησιά έχουν μεταβληθεί από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες και κατασκευές (κτίσματα, διάνοιξη παραλιακών οδών, διάφορα μικρά και μεγάλα λιμενικά έργα κλπ), όσο και από τη ρύπανση της θάλασσας με στερεά και υγρά απόβλητα, όπως αστικά απόβλητα (συμπεριλαμβανομένων και αυτών από τα μικρασιατικά παράλια) και απόβλητα από διερχόμενα πλοία και πλοία της ακτοπλοΐας. Αυτό προκαλεί διάβρωση σε ορισμένες παράκτιες περιοχές και απόθεση παράκτιων ιζημάτων σε κάποιες άλλες, δημιουργώντας ανάλογα προβλήματα στη χρήση των παράκτιων περιοχών.

Στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου κυριαρχεί το ήπιο εύκρατο μεσογειακό κλίμα. Παρουσιάζει μέσες θερμοκρασίες, που κυμαίνονται μεταξύ των 11 °C και 28 °C, ενώ οι άνεμοι είναι κυρίως βόρειοι, με ένταση και κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (μελέμια). Η μέση θερμοκρασία του ψυχρότερου μήνα (Ιανουάριος) είναι 10-12 °C και του θερμότερου (Ιούλιος ή Αύγουστος) 24,5 - 26,5 °C. Ο χειμώνας είναι ηπιότερος από αυτόν της Αττικής, ενώ το καλοκαίρι είναι δροσερό εξ αιτίας της επίδρασης των ανέμων και της θάλασσας. Ο παγετός αποτελεί σπάνιο φαινόμενο, ενώ οι απολύτως μέγιστες θερμοκρασίες σπάνια φτάνουν τους 40 °C σε ορισμένα νησιά. Ως προς το επίπεδο ηλιοφάνειας, το Νότιο Αιγαίο χαρακτηρίζεται από τις μεγαλύτερες ηλιοφάνειες της χώρας και κυμαίνεται περίπου στις 3.000 ώρες ετησίως.

Ως προς το επίπεδο των βροχοπτώσεων, παρά το ότι κάποια νησιά δέχονται περιστασιακά σχετικά αξιόλογο ύψος βροχής, σε γενικές γραμμές οι βροχοπτώσεις δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες, ιδιαίτερα τους θερινούς μήνες.

Φυσικό Περιβάλλον – Οικοσυστήματα

Το φυσικό περιβάλλον στη Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από την επικράτηση οικοσυστημάτων που, αφενός μεν, απουσιάζει η πυκνή και υψηλή βλάστηση και, αφετέρου δε, είναι έντονη η παρουσία - επίδραση της θάλασσας. Συγκεκριμένα, διακρίνονται οι ακόλουθοι βασικοί τύποι οικοσυστημάτων: φρυγανικά οικοσυστήματα, οικοσυστήματα μακκίας, δάση και δασικές εκτάσεις, λιβαδικές εκτάσεις, παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα.

Μεγάλο τμήμα της έκτασης των δύο νομών έχει αναγνωρισθεί από την επιστημονική κοινότητα ως οικολογικά σημαντικό. Πρόκειται για ένα σύνολο 31 περιοχών που έχουν προταθεί για ένταξη στο δίκτυο NATURA 2000, 39 συνολικά Βιότοπων Corine και ένα σημαντικό αριθμό υγροτόπων που έχουν καταγραφεί στη βάση ελληνικών υγροτόπων του ΕΚΒΥ. Ως προς τη διάρθρωση των Υγροτόπων, συναντιούνται 11 έλη συνολικά, 3 λίμνες, 7 λιμνοθάλασσες, 2 τεχνητές λίμνες και 6 ποταμοί.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ευρύτερη περιοχή διαθέτει σημαντικό αριθμό βιοτόπων, οι οποίοι όμως έχουν υποστεί σημαντικές αλλοιώσεις ή / και έχουν συρρικνωθεί. Εν τούτοις, διατηρούν τη σπουδαιότητά τους έστω και σε επίπεδο νησιού, τόσο για οικολογικούς λόγους όσο και για τη δυνατότητα και τις ευκαιρίες που προσφέρουν για την ανάπτυξη εξειδικευμένων τουριστικών δραστηριοτήτων.

Η αξία του έμβιου κόσμου των νησιών του Αιγαίου εντοπίζεται στον εντονότατο ενδημισμό της χλωρίδας και της πανίδας. Ως γνωστόν, ο ελλαδικός χώρος διακρίνεται για τα 5.500 περίπου είδη φυτών, από τα οποία τα 750 περίπου είναι ενδημικά.

Στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, λόγω των μακρών περιόδων ξηρασίας, τη σύντομη περίοδο των βροχοπτώσεων, την έντονη ηλιοφάνεια, κυριαρχεί η μακία βλάστηση (όπου κυριαρχούν το πουργάρι, η φυλλίρεα, η κοκορεβυθιά και το σχίνο), τα φρύγανα, ενώ σε μικρότερο ποσοστό συναντώνται πευκοδάση με κωνοφόρα δένδρα, όπως διάφορα είδη πεύκων, κυπαρίσσια και κέδροι ανάλογα με την περιοχή. Λιγότερο συχνά συναντώνται χερσαίοι υγρότοποι χείμαρροι, ποτάμια, λίμνες, έλη με αρμυρήθρες, καλάμια, βούρλα, αρμυρίκια και ιπιές. Όμως η έλλειψη εδάφους, η αυξημένη αλατότητα και η απομόνωση δημιουργούν ιδιαίτερα ευαίσθητες συνθήκες για φυτά και ζώα.

Όσον αφορά την πανίδα της Περιφέρειας, χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι η μεγάλη βιοποικιλότητα αλλά και η σπανιότητα. Από τα 115 είδη θηλαστικών της ελληνικής πανίδας μερικά από τα πιο σπάνια ζουν στην περιοχή του Αιγαίου. Το πλατώνι, γνωστό και ως ροδίτικο ελάφι, αριθμεί λίγα ζώα, τα οποία ζουν στα δάση της Ρόδου. Το αγριοκάτσικο της Αντιμήλου ζει μόνο στο απόκρημνο νησί Αντίμηλος. Άλλα σπάνια είδη χερσαίων θηλαστικών που ζουν στο χώρο του Νότιου Αιγαίου είναι ο ασβός της Ρόδου κ.ά..

Τα θαλασσινά νερά του Αιγαίου είναι σε γενικές γραμμές φτωχά σε ποικιλία ζωικών οργανισμών, αλλά παρά ταύτα συναντώνται είδη τόσο της Μεσογείου όσο και της Μαύρης θάλασσας, της Ερυθράς και του Ινδικού Ωκεανού. Έχουν καταγραφεί 447 είδη ψαριών και χιλιάδες είδη άλλων οργανισμών όπως αστερίες, αχινοί, αχιβάδες, μύδια, στρείδια. Επίσης έχουν καταγραφεί 15 είδη θαλάσσιων θηλαστικών όπως η μεσογειακή φώκια (μονάχους-μονάχους), με πληθυσμό που δεν ξεπερνά τα 350 άτομα, το ζωνοδέλφιο, το σταχτοδέλφιο που είναι σπάνιο στο χώρο του Αιγαίου, η φώκαινα, ενώ σπανιότατα εμφανίζονται και ορισμένα είδη φαλαινών.

Σε ότι αφορά τα πτηνά, στο Αιγαίο φωλιάζουν πολλά είδη πτηνών τα οποία δε συναντιούνται σε άλλες περιοχές της Ευρώπης, όπως ο τουρκοσοπανάκος και το σμυρνοσίχλο. Επίσης ο γυπαετός αριθμεί ελάχιστα άτομα.

Όσο για τα ερπετά, στο χώρο του Αιγαίου προστατεύονται μεταξύ άλλων η οχιά της Μήλου, η δωδεκανησιακή αμφίσβαινα και η σαλαμάνδρα της Καρπάθου (Βαλιάκος Ηλίας, 2006).

Τομείς Παραγωγής

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το μοντέλο ανάπτυξης που έχει επικρατήσει, τις τελευταίες δεκαετίες, ως χαρακτηριστικό του έχει τη δραστική μείωση της συμμετοχής του Πρωτογενή Τομέα Παραγωγής τόσο στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Περιφερειακού Προϊόντος, όσο και στην απασχόληση. Η φυσική διαμόρφωση της Περιφέρειας έχει σημαντικές επιπτώσεις στη διάρθρωση των τομέων παραγωγής, αποτελώντας παράγοντα καθοριστικό της μορφής και του ρυθμού ανάπτυξής της. Η κυριαρχία των Υπηρεσιών, είναι ξεκάθαρη στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, συγκεντρώνοντας για το 2006, το 82,1% του Α.Ε.Π. για τη Π.Ε. Δωδεκανήσου και το 75,7% για τη Π.Ε. Κυκλάδων. Ακολουθούν με μεγάλη διαφορά ο τομέας της Βιομηχανίας και των Κατασκευών, ενώ η Γεωργία καταλαμβάνει ένα μικρό ποσοστό.

Ως προς την αναπτυξιακή εξέλιξη και το επίπεδο ανάπτυξης, οι δύο χωρικές ενότητες υπερτερούν σε σχέση με άλλες της χώρας. Κατατάσσονται μάλιστα στις πιο αναπτυγμένες της χώρας, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ που υπερβαίνει αρκετά το αντίστοιχο εθνικό. Η υπεροχή αυτή οφείλεται στην τουριστική ανάπτυξη, οποία δεν είναι ισόρροπη χωρικά και κλαδικά.

Πρωτογενής Τομέας

Η γεωργία, η κτηνοτροφία και η αλιεία αποτελούν παραδοσιακούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας για την Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου. Από τα στοιχεία της μορφολογίας του εδάφους του νησιωτικού συμπλέγματος, προκύπτει ότι η Περιφέρεια είναι κυρίως ορεινή και ημιορεινή. Το 72,5% του εδάφους, είναι ορεινό και ημιορεινό (το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας είναι 61,3%). Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου, στην Περιφέρεια καλλιεργείται το 16,7% της συνολικής εδαφικής επιφάνειας (στη χώρα το αντίστοιχο ποσοστό είναι 29,9%), ενώ το 51,6% χρησιμοποιείται ως κτηνοτροφική γη. Οι δασικές εκτάσεις καλύπτουν το 13,2% της ολικής επιφάνειας εκ των οποίων μόλις το 1,7 εντοπίζεται στο Νομό Κυκλάδων. Για το έτος 2007, στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου μόλις το 19,8% από τη συνολική χρησιμοποιούμενη γεωργική γη χαρακτηρίστηκε ως αρδευόμενη έναντι του 56% της χώρας, ενώ οι αρδευθείσες εκτάσεις είναι ακόμη λιγότερες.

Οι περιορισμένες αρδευόμενες εκτάσεις στην περιφέρεια, καλύπτουν το 7% της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης, υπολειπόμενης του μέσου όρου της χώρας που ανέρχεται σε 30%. Από το σύνολο των καλλιεργουμένων εκτάσεων:

- οι ετήσιες καλλιέργειες καταλαμβάνουν το 57%.
- οι δενδρώδεις καλλιέργειες καταλαμβάνουν το 36%.
- η αμπελοκαλλιέργεια καταλαμβάνει το 7%.

Από τις ετήσιες καλλιέργειες το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα σιτηρά και οι ζωοτροφές, ακολουθεί η πατάτα και τα λαχανικά υπαίθρου και τα λαχανικά υπό κάλυψη. Από τις δενδρώδεις καλλιέργειες το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνει η καλλιέργεια της ελιάς και δευτερευόντως των εσπεριδοειδών. Όσο αφορά την αμπελοκαλλιέργεια, η συντριπτική πλειοψηφία είναι οινάμπελοι (πάνω από 95%) και η υπόλοιπη επιτραπέζια.

Οι κυριότερες αγροτικές περιοχές βρίσκονται στα νησιά Άνδρος, Τήνος, Θήρα, Νάξος, Πάρος, Κάλυμνος, Κως, Ρόδος. Όσον αφορά τη φυτική παραγωγή, έντονη είναι η παρουσία των ετήσιων καλλιεργειών, των σιτηρών για καρπό, καθώς και ορισμένων λαχανικών και σπυροκηπευτικών. Στην ομάδα των μόνιμων φυτειών το οικονομικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται στα οινοστάφυλλα, τα εσπεριδοειδή και τους ελαιώνες.

Παραγωγή Ελαιολάδου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

ΝΗΣΙ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Kg)			ΝΗΣΙ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (Kg)		
	2008-09	2009-10	2010-11		2008-09	2009-10	2010-11
ΚΥΚΛΑΔΕΣ				ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ			
ΣΥΡΟΣ	14.593	11.667	36.506	ΡΟΔΟΣ	1.831.385	2.225.877	747.714
ΑΝΔΡΟΣ	0	114.767	74.265	ΚΩΣ	460.019	385.663	474.540
ΠΑΡΟΣ	0	12.214	332.299	ΚΑΡΠΑΘΟΣ	72.756	122.993	112.293
ΜΗΛΟΣ	0	0	109.708	ΚΑΣΟΣ	24.182	6.728	37.333
ΝΑΞΟΣ	380.621	225.805	466.329	ΚΑΛΥΜΝΟΣ	32.427	0	18.125
Σύνολο Κυκλάδων	395.214	364.453	1.019.107	ΛΕΡΟΣ	6.281	2.427	831
				ΛΕΙΨΟΙ	0	0	3.514
				ΣΥΜΗ	0	0	0
				Σύνολο Δωδεκανήσου	2.427.050	2.743.688	1.394.350
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου					2.822.264	3.108.141	2.413.457

Προέλευση: Τμήμα Φυτικής & Ζωικής Παραγωγής Δωδεκανήσου (Μηνιαία Δελτία Εργασιών Ελαιοτριβείων)

Παραγωγή Οίνων Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Περίοδος 2010 – 2011)

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΩΝ (εκατόλιτρα)					
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΝΟΥ	ΟΙΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ	ΟΙΝΟΣ ΛΕΥΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΟΙΝΟΥ	ΟΙΝΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ	ΟΙΝΟΣ ΛΕΥΚΟΣ
Δωδεκάνησα			Κυκλάδες		
Οίνοι ΠΟΠ	835,00	1.358,50	Οίνοι ΠΟΠ	447,00	13.821,70
Οίνοι ΠΓΕ	3.098,39	4.305,10	Οίνοι ΠΓΕ	3.127,93	1.702,76
Οίνοι ποικιλιακοί χωρίς ΠΟΠ/ΠΓΕ			Οίνοι ποικιλιακοί χωρίς ΠΟΠ/ΠΓΕ	3.271,00	1.727,00
Οίνοι χωρίς ΠΟΠ/ΠΓΕ	2.423,59	3.124,79	Οίνοι χωρίς ΠΟΠ/ΠΓΕ	595,74	1.149,72
Οίνοι με ονομασία κατά παράδοση χωρίς ΠΓΕ		2.250,00	Οίνοι με ονομασία κατά παράδοση χωρίς ΠΓΕ		107,00
Άλλα		52,00	Άλλα		
Σύνολο Δωδεκανήσου	6.356,98	11.090,39	Σύνολο Κυκλάδων	7.441,67	18.508,18
	17.447,37			25.949,85	
Ποσότητα χρησιμοποιηθέντων σταφυλιών περιόδου 2010-2011: 37.422,60 εκατόκιλα			Ποσότητα χρησιμοποιηθέντων σταφυλιών περιόδου 2010-2011: 39.374,35 εκατόκιλα		
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου				13.798,65	29.598,57
				43.397,22	

Προέλευση: Τμήμα Φυτικής & Ζωικής Παραγωγής

Η κτηνοτροφία αποτελεί τον πρώτο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για τον πρωτογενή τομέα, με εντονότερη την παρουσία του στο Νομό Κυκλάδων. Σε επίπεδο Περιφέρειας, οι εκμεταλλεύσεις που αφορούν τα αιγοειδή, τους χοίρους, τα ιπποειδή και τις κυψέλες μελισσών, εμφανίζουν περισσότερο ενδιαφέρον από άλλες εκμεταλλεύσεις. Οι σημαντικότερες κτηνοτροφικές περιοχές εντοπίζονται στην Αμοργό, Άνδρο, Κύθνο, Νάξο, Τήνο, Κάσο, Κάρπαθο και Κω.

Ζωικός Πληθυσμός Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Έτος 2011)

Α/Α	ΝΗΣΟΣ	ΒΟΟΕΙΔΗ				ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ			ΧΟΙΡΙΝΑ	
		ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΘΗΛΥΚΑ	ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΣΦΑΓΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ	ΣΦΑΓΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΟΙΡΙΝΩΝ
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ										
1	ΑΓΘΟΝΗΣΙ	5	23	6	0	25	3.479			
2	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	6	13	3	0	62	21.700	4.580		
3	ΚΑΛΥΜΝΟΣ	11	3	37	298	144	10.550	1.120		
4	ΚΑΡΠΑΘΟΣ	5	8	3	0	208	9.850	653	1	300
5	ΚΑΣΟΣ	13	2	2	0	76	6.650			
6	ΚΙΝΑΡΟΣ	0				2	189			
7	ΚΩΣ	359	3.080	1.117	1.083	225	24.015	6.780	19	1.680
8	ΛΕΒΙΘΑ					1	270			
9	ΛΕΙΨΟΙ	9	52	22	0	38	2.500			
10	ΛΕΡΟΣ	51	555	484	0	115	9.186		1	30
11	ΜΕΓΙΣΤΗ	4	17	5	0	12	870			
12	ΝΙΣΥΡΟΣ	29	394	266	0	42	6.800			
13	ΠΑΤΜΟΣ	13	25	35	0	59	6.700			
14	ΡΟΔΟΣ	302	862	320	390	603	97.050	6.200	55	3.118
15	ΣΥΜΗ	9	13	1	0	82	9.670			
16	ΤΗΛΟΣ					27	9.320			
17	ΧΑΛΚΗ					24	6.360			
18	ΨΕΡΙΜΟΣ					11	1.220			
Σύνολο Δωδεκανήσου		816	5.047	2.301	1.771		226.379	19.333		5.128
ΚΥΚΛΑΔΕΣ										
19	ΑΜΟΡΓΟΣ	29	103			239	17.250	0		
20	ΑΝΑΦΗ					1	103			
21	ΑΝΔΡΟΣ	378	949		408	941	44.648	2.566	37	550
22	ΘΗΡΑ	45	467		0	19	565		2	5
23	ΙΟΣ	49	340		14	161	8.089	1.669		
24	ΚΕΑ	171	962		360	242	9.592	4.762	27	250
25	ΚΙΜΩΛΟΣ	5	26		0	2	146	0		
26	ΚΥΘΝΟΣ	56	93		80	196	10.257	1.245	25	100
27	ΜΗΛΟΣ	3	6		0	200	10.513	0	12	30
28	ΜΥΚΟΝΟΣ	119	1.063		141	242	6.662	1.737	2	20
29	ΝΑΞΟΣ	699	7.535		1.832	1.260	104.732	33.728	46	600
30	ΠΑΡΟΣ	253	1.325		353	290	9.056	1.519	36	235
31	ΣΕΡΙΦΟ	7	23		0	7	205		1	10
32	ΣΙΦΝΟΥ	24	96		0	190	8.488		8	50
33	ΣΥΡΟΣ	85	664		222	156	3.867	500	20	100
34	ΤΗΝΟΥ	200	1.227		325	551	32.980	1.577	7	50
35	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	15	94		0	7	127			
Σύνολο Κυκλάδων		2.138	14.973	0	3.735	4.704	267.280	49.303	223	2.000
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου		2.954	20.020	2.301	5.506	4.704	493.659	68.636	223	7.128

Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου λειτουργούν είκοσι σφαγιοτεχνικές εγκαταστάσεις, με φορέα λειτουργίας κατά κύριο λόγο τον οικείο δήμο. Οι εγκαταστάσεις αυτές συγκεντρώνονται κυρίως στις Κυκλάδες (δώδεκα συνολικά) και δη στα νησιά Σύρο, Πάρο, Τήνο, Νάξο (τρία συνολικά εκ των οποίων ένα ιδιωτικό), Μύκονο, Άνδρο (δύο συνολικά), Κέα, Κύθνο και Ίο. Στα Δωδεκάνησα λειτουργούν δύο σφαγεία στη Ρόδο και από ένα σφαγείο στα Νησιά Κω, Κάλυμνο, Λέρο, Αστυπάλαια, Σύμη και Κάρπαθο.

Υφιστάμενες Σφαγιοτεχνικές Εγκαταστάσεις Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

	Νησί	Τίτλος	Φορέας Λειτουργίας	Γραμμές Σφαγής	Κωδικός	
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	Ρόδος	Περιφερειακό Σφαγείο Ρόδου	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	3	Βοσειδή-Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	S-138
	Ρόδος	Δημοτικό Σφαγείο Έμπωνας	Δήμος Ρόδου	1	Αιγοπρόβατα	Δεν υπάρχει
	Κως	Δημοτικό Σφαγείο Κω	Δήμος Κω	3	Βοσειδή-Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	S-150
	Κάλυμνος	Δημοτικό Σφαγείο Καλύμνου	Δήμος Κανυμνίων	3	Βοσειδή-Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	S-145
	Λέρος	Δημοτικό Σφαγείο Λέρου	Δήμος Λέρου	2	Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	S-136
	Αστυπάλαια	Δημοτικό Σφαγείο Αστυπάλαιας	Δήμος Αστυπάλαιας	2	Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	S-137
	Σύμη	Δημοτικό Σφαγείο Σύμης	Δήμος Σύμης	2	Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	Δεν υπάρχει
	Κάρπαθος	Χοιροσφαγείο Γεργατσούλη	Ιδιωτικό	1	Χοιρινά	Δεν υπάρχει
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	Σύρος	Δημοτικό Σφαγείο Άνω Σύρου	Δήμος Σύρου			S-116
	Πάρος	Δημοτικό Σφαγείο Πάρου	Δήμος Πάρου			S-141
	Τήνος	Δημοτικό Σφαγείο Τήνου	Δημοτική Επιχείρηση Σφαγείου - Ελαιοτριβείου Τήνου			S-144
	Νάξος	Δημοτικό Σφαγείο Δρυμαλίας Νάξου	Δήμος Νάξου			S-139
	Νάξος	Δημοτικό Σφαγείο Χώρας Νάξου	Δήμος Νάξου			S-140
	Νάξος	Χοιροσφαγείο Σέργη Μιχάλη	Ιδιωτικό			Δεν υπάρχει
	Μύκονος	Δημοτικό Σφαγείο Μυκόνου	Δήμος Μυκόνου	3	Βοσειδή-Αιγοπρόβατα-Χοιρινά	Δεν υπάρχει
	Άνδρος	Δημοτικό Σφαγείο Χώρας Άνδρου	Δήμος Άνδρου			Δεν υπάρχει
	Άνδρος	Δημοτικό Σφαγείο Γαυρίου Άνδρου	Δήμος Άνδρου			Δεν υπάρχει
	Κέα	Δημοτικό Σφαγείο Κέας	Δήμος Κέας			Δεν υπάρχει
	Κύθνος	Δημοτικό Σφαγείο Κύθνου	Δήμος Κύθνου			Δεν υπάρχει
	Ίος	Δημοτικό Σφαγείο Ίου	Δήμος Ίου			Δεν υπάρχει

Για το έτος 2011 η συνολική παραγωγή αγελαδινού γάλατος για την περιφέρεια ανήλθε σε 52.921.661. Ως προς τις συνολικές παραδόσεις παραγωγών σε πρόβειο και γίδινό γάλα, σε επίπεδο Περιφέρειας, το Νότιο Αιγαίο παρήγαγε 641.308 πρόβειο γάλα και 849.679 γίδινο, ποσότητα που αντιστοιχεί στο μικρότερο ποσοστό ως προς τη Χώρα για το πρόβειο και στο δεύτερο μικρότερο μετά την Αττική για το γίδινο.

Στην Περιφέρεια λειτουργούν συνολικά δέκα οκτώ επιχειρήσεις Γαλακτοκομικών προϊόντων, η πλειονότητα των οποίων είναι εγκατεστημένη στις Κυκλάδες και στα νησιά Άνδρο (τρεις επιχειρήσεις), Νάξο(τρεις επιχειρήσεις), Σύρο, Πάρο, Τήνο, Μύκονο Σίφνο και Ίο. Μόλις έξι επιχειρήσεις λειτουργούν στα Δωδεκάνησα και δη δύο επιχειρήσεις στη Ρόδο και στη Κως και από μια επιχείρηση στα νησιά Κάλυμνο και Κάσο.

Η μελισσοκομία αποτελεί και αυτή έναν σημαντικό κλάδο για την Περιφέρεια. Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου παράγονται συνολικά 1.050 τόνοι ετησίως. Στα Δωδεκάνησα απασχολούνται συνολικά 595 μελισσοκόμοι με 50.138 κυψέλες, ενώ στις Κυκλάδες απασχολούνται συνολικά 1.229 μελισσοκόμοι με 49.497 κυψέλες. Η Ρόδος και η Κάλυμνος παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης στον κλάδο με 183 μελισσοκόμους και 15.605 κυψέλες και 126 μελισσοκόμους και 7.447 κυψέλες αντίστοιχα. Στις Κυκλάδες η Άνδρος και η Νάξος είναι τα νησιά που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης με 218 μελισσοκόμους και 11.016 κυψέλες και 136 μελισσοκόμους και 7.630 κυψέλες αντίστοιχα.

Μελισσοκόμοι Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

A/A	ΝΗΣΙ	ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΙ	ΚΥΨΕΛΕΣ	A/A	ΝΗΣΙ	ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΙ	ΚΥΨΕΛΕΣ
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ				ΚΥΚΛΑΔΕΣ			
1	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	36	2.563	14	ΑΜΟΡΓΟΣ	19	816
2	ΚΑΛΥΜΝΟΣ	126	7.447	15	ΑΝΑΦΗ	49	1.746
3	ΚΑΡΠΑΘΟΣ	78	4.637	16	ΑΝΔΡΟΣ	218	11.016
4	ΚΑΣΟΣ	24	1.120	17	ΘΗΡΑ-ΘΗΡΑΣΙΑ	22	1.049
5	ΚΩΣ	77	13.201	18	ΙΟΣ	83	1.842
6	ΛΕΙΨΟΙ	3	280	19	ΚΕΑ	120	6.866
7	ΛΕΡΟΣ	32	2.951	20	ΚΥΘΝΟΣ	63	3.150
8	ΝΙΣΥΡΟΣ	2	224	21	ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΣ	2	70
9	ΠΑΤΜΟΣ	3	352	22	ΜΗΛΟΣ-ΚΙΜΩΛΟΣ	70	2.449
10	ΡΟΔΟΣ	183	15.605	23	ΜΥΚΟΝΟΣ	12	481
11	ΣΥΜΗ	19	710	24	ΝΑΞΟΣ	136	7.630
12	ΤΗΛΟΣ	10	798	25	ΠΑΡΟΣ-ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	89	3.802
13	ΧΑΛΚΗ	2	250	26	ΣΕΡΙΦΟΣ	18	1.198
Σύνολο Δωδεκανήσου		595	50.138	27	ΣΙΚΙΝΟΣ	31	1.590
				28	ΣΙΦΝΟΣ	94	2.582
				29	ΣΥΡΟΣ	82	2.558
				30	ΣΧΟΙΝΟΥΣΣΑ	1	40
				31	ΤΗΝΟΣ	117	117
				32	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	3	495
				Σύνολο Κυκλάδων		1.229	49.497
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου						1.824	99.635

Προέλευση: Τμήμα Φυτικής & Ζωικής Παραγωγής Δωδεκανήσου

Η σημασία που έχει ο τομέας της αλιείας υπερβαίνει την άμεση συμβολή του στο Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν, καθώς συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στη διατήρηση του οικονομικού και κοινωνικού ιστού των νησιωτικών κοινοτήτων. Ειδικότερα ο τομέας της Αλιείας, ο οποίος περιλαμβάνει τους κλάδους της Θαλάσσιας Αλιείας, της Υδατοκαλλιέργειας και της Μεταποίησης & Εμπορίας των Αλιευτικών προϊόντων συμβάλλει:

- στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων και μικρών νησιών,
- στην εξασφάλιση ζωικών πρωτεϊνών υψηλής βιολογικής αξίας,
- στην αειφόρο & βιώσιμη αξιοποίηση τοπικών πλουτοπαραγωγικών πόρων,
- στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας σε σημαντικό αριθμό ατόμων,
- στην αύξηση των εξαγωγών, μειώνοντας το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο.

Η σημασία του Τομέα της Αλιείας για τα μικρότερα νησιά είναι μεγάλη, προκειμένου να στηριχθεί μία παραγωγική βάση που θα συμπληρώνει τη μικρής διάρκειας τουριστική περίοδο. Ο τομέας αυτός θεωρείται σημαντικός για την οικονομία της Περιφέρειας, καθώς σε πολλά νησιά σημαντικό μέρος του πληθυσμού ασχολείται με αλιευτικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, η αλιευτική δραστηριότητα αναπτύσσεται κυρίως στα νησιά Αμοργός, Κύθνος, Μήλος, Πάρος, Ηρακλεία, Σχοινούσα, Κάλυμνος, Κάσος, Κως και Λειψοί. Μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας υπάρχουν στην Κάλυμνο, Λέρο, Αστυπάλαια, Αγαθονήσι, Χάλκη, Λειψούς, Ρόδο, Άνδρο, Κώ, Ψέριμο και Σέριφο.

Επίσης και οι Υδατοκαλλιέργειες αποτελούν έναν ιδιαίτερα σημαντικό κλάδο για την οικονομία της Περιφέρειας, ένα κλάδο που είναι και εξαγωγικός (τουλάχιστον τα 2/3 της παραγωγής εξάγονται), κατέχοντας την 3^η θέση στη χώρα, με την Ελλάδα να είναι στην 1^η θέση στην Ευρώπη.

Θαλάσσια Αλιεία

Ο επαγγελματικός αλιευτικός στόλος που δραστηριοποιείται στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου σύμφωνα με στοιχεία του Κοινοτικού Αλιευτικού Μητρώου (έτος αναφοράς 2013) αποτελείται από 2.055 σκάφη, συνολικής χωρητικότητας 9.954,94 GT και συνολικής ισχύος κινητήρα 57.677,86 kW, ενώ η μέση ηλικία των αλιευτικών σκαφών υπερβαίνει τα 30 έτη.

Από το σύνολο των αλιευτικών σκαφών που δραστηριοποιούνται στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου τα 2.018 (98,20% του συνολικού στόλου) είναι σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας και τα υπόλοιπα 37 (1,80%) είναι σκάφη μέσης αλιείας. Στην παράκτια αλιεία δραστηριοποιούνται 1.956 σκάφη με δίχτυα-παραγάδια και 59 σκάφη τα οποία είναι βιτζότρατες. Αντίστοιχα στην μέση αλιεία τα 17 σκάφη είναι γρι-γρι και τα 20 είναι μηχανότρατες.

Ο αλιευτικός στόλος αποτελείται κυρίως από παλαιά σκάφη μικρής χωρητικότητας και ιπποδύναμης, που αλιεύουν τα παράκτια αποθέματα κατά μήκος των νησιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καθώς και ορισμένα αποθέματα των διεθνών νερών Μεσογείου.

Η παράκτια αλιεία στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει κυρίως τη μορφή παραδοσιακής οικογενειακής δραστηριότητας που συνδυάζεται και με άλλες ασχολίες, ενώ ασκείται κατά κύριο λόγο από μεγάλης ηλικίας και μη εκπαιδευμένους επαγγελματίες αλιείς. Από το 2000 μέχρι σήμερα ο αλιευτικός στόλος της Περιφέρειας έχει μειωθεί, στα πλαίσια της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) και κυρίως μετά τη μεταρρύθμισή της το 2002, όπου η διαχείριση του κλάδου της αλιείας προσανατολίζεται στην επίτευξη της αειφορίας και της βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής προσπάθειας και των ιχθυοαποθεμάτων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το έτος 2005 ο ενεργός επαγγελματικός αλιευτικός στόλος αριθμούσε τα 2.315 αλιευτικά σκάφη, σήμερα μετά από μία οκταετία, ο στόλος αποτελείται από 2.055 σκάφη, μειωμένος κατά 260 (11,23%) σκάφη.

Ενεργός επαγγελματικός αλιευτικός στόλος εγγραμμένος σε Νηολόγια, Λεμβολόγια και Βιβλία Εγγραφής Μικρών Σκαφών, χωρικής αρμοδιότητας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

	Λιμάνι Νηολόγησης	Αριθμός Σκαφών	Χωρητικότητα		Κύρια Ισχύς (KW)	Βοηθητική Ισχύς (KW)	Κύρια Ισχύς (HP)	Βοηθητική Ισχύς (HP)	Πλήρωμα	Κατηγορία Αλιείας		Είδος Πλοίου				
			Λονδίνου	Άλλη (ΚΟΧ)						Παράκτια	Μέση	Δίκτυα / Παραγάδια	Μηχανότρατα	Γρι-Γρι	Βιτζότρατα	Οστρακαλιευτικό
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	ΣΥΡΟΣ	116	714,27	744,26	4.315,76	0,00	5.870,75	0,00	319	115	1	107	1	0	8	0
	ΤΗΝΟΣ	31	58,41	68,81	450,04	0,00	613,00	0,00	129	31	0	30	0	0	1	0
	ΜΥΚΟΝΟΣ	64	155,54	191,92	1.513,15	0,00	1.918,90	0,00	145	64	0	63	0	0	1	0
	ΑΝΔΡΟΣ	51	231,55	251,87	1.560,80	0,00	2.115,00	0,00	120	50	1	47	0	1	3	0
	ΓΑΥΡΙΟ (ΑΝΔΡΟΣ)	13	19,14	25,83	179,35	0,00	244,00	0,00	23	13	0	12	0	0	1	0
	ΜΕΡΙΧΑΣ (ΚΥΘΝΟΣ)	14	14,24	23,30	141,89	0,00	194,00	0,00	26	14	0	14	0	0	0	0
	ΚΙΜΩΛΟΣ	8	5,60	6,97	61,02	0,00	83,00	0,00	9	8	0	8	0	0	0	0
	ΠΑΡΟΣ	182	912,45	818,76	4.730,33	0,00	6.418,47	0,00	451	177	5	170	0	5	7	0
	ΑΝΤΙΠΑΡΟΣ	18	27,58	44,76	227,85	0,00	297,00	0,00	43	18	0	18	0	0	0	0
	ΣΕΡΙΦΟΣ	10	12,96	18,13	155,43	0,00	211,30	0,00	15	10	0	10	0	0	0	0
	ΚΟΡΡΗΣΙΑ (ΚΕΑ)	5	4,55	4,57	33,68	0,00	46,00	0,00	7	5	0	5	0	0	0	0
	ΚΑΜΑΡΕΣ (ΣΙΦΝΟΣ)	12	24,04	33,25	215,36	0,00	267,00	0,00	19	12	0	11	0	0	1	0
	ΝΑΞΟΣ	124	1.502,40	1.366,40	7.230,41	5,00	9.809,05	7,00	370	114	10	107	9	1	7	0
	ΙΟΣ	14	80,09	92,78	469,66	0,00	638,00	0,00	47	14	0	14	0	0	0	0
	ΘΗΡΑ	135	466,31	513,36	2.718,19	11,03	3.544,34	25,00	339	133	2	133	0	2	0	0
	ΚΑΤΑΠΟΛΑ (ΑΜΟΡΓΟΣ)	10	18,69	19,37	134,90	0,00	184,00	0,00	28	10	0	9	0	0	0	1
	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ	4	7,25	10,86	32,68	0,00	44,80	0,00	12	4	0	4	0	0	0	0
ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ (ΜΗΛΟΣ)	99	261,78	293,30	1.881,86	0,00	2.559,20	0,00	192	99	0	96	0	0	2	1	
Σύνολο Κυκλάδων	910	4.516,85	4.528,5	2.6052,36	16,03	3.5057,81	32,00	2.294	891	19	858	10	9	31	2	
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	ΡΟΔΟΣ	262	845,82	969,56	6.732,03	19,86	9.026,86	14,00	531	258	4	250	3	1	8	0
	ΚΩΣ	80	269,98	313,62	1.852,86	0,00	2.520,40	0,00	156	80	0	76	0	0	4	0
	ΚΑΛΥΜΝΟΣ	367	2.710,11	2.444,65	12.635,58	0,00	16.572,09	0,00	866	362	5	356	4	1	5	1
	ΛΑΚΚΙ (ΛΕΡΟΣ)	153	603,40	632,13	4.204,99	0,00	5.633,20	0,00	319	150	3	142	1	2	8	0
	ΚΑΡΠΑΘΟΣ	65	201,58	223,57	1.348,97	0,00	1.827,00	0,00	143	65	0	65	0	0	0	0
	ΣΥΜΗ	38	59,33	86,91	500,07	0,00	679,00	0,00	50	38	0	38	0	0	0	0
	ΦΡΥ (ΚΑΣΟΣ)	22	33,63	42,90	243,42	0,00	331,50	0,00	43	22	0	22	0	0	0	0
	ΠΑΤΜΟΣ	84	191,68	214,49	1.654,76	0,00	2.250,85	0,00	141	82	2	81	1	1	1	0
	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ	21	41,85	47,98	371,75	0,00	506,20	0,00	41	21	0	19	0	0	2	0
	ΜΕΓΙΣΤΗ (ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ)	11	20,98	26,09	149,92	0,00	163,00	0,00	14	11	0	11	0	0	0	0
	ΜΑΝΔΡΑΣ (ΝΙΣΥΡΟΣ)	7	16,55	16,99	130,12	0,00	177,00	0,00	10	7	0	7	0	0	0	0
ΛΕΙΨΟΙ	6	3,50	4,36	46,68	0,00	63,00	0,00	6	6	0	6	0	0	0	0	
Σύνολο Δωδεκανήσου	1.116	4.998,41	5.023,25	29.871,15	19,86	39.750,10	14,00	2.320	1.102	14	1.073	9	5	28	1	
Μερικό Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	2.026	9.515,26	9.551,75	55.923,51	35,89	748.07,91	46,00	4.614	1.993	33	1.931	19	14	59	3	

Ενεργός επαγγελματικός αλιευτικός στόλος εγγραμμένος σε Νηολόγια, Λεμβολόγια και Βιβλία Εγγραφής Μικρών Σκαφών, εκτός χωρικής αρμοδιότητας Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Αλιευτικός στόλος που δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	29	328,41	403,19	1.754,35	36,75	2.289,52	0,00	79	25	4	25	1	3	0	0
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	2.055	9.843,67	9.954,94	57.677,86	72,64	77.097,43	46,00	4.693	2.018	37	1.956	20	17	59	3

Προέλευση: Εθνικό Αλιευτικό Μητρώο (Τελευταία Αναθεώρηση Βάσης Δεδομένων: 11-3-2013)

Ως προς την δυναμική του τομέα της αλιείας σε σχέση με την απασχόληση εκτιμάται ότι οι μηχανότρατες απασχολούν περί τα 6 άτομα κατά μέσο όρο, τα γρι-γρι περί τα 9 άτομα, τα παράκτια σκάφη 1-2 άτομα και οι βιτζότρατες περί τα 3 άτομα, ενώ ο μέσος αριθμός εξαρτημένων ατόμων φτάνει τα 2 άτομα ανά εργαζόμενο. Οι Υπηρεσίες Αλιείας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου εκτιμούν ότι οι απασχολούμενοι στη συλλεκτική αλιεία ανέρχονται άμεσα περίπου στα 4.700 άτομα, ενώ ο συνολικός αριθμός εξαρτημένων ατόμων από την αλιεία ξεπερνά τα 9.400 άτομα. Διαπιστώνεται σταδιακή μείωση των εργαζομένων στη συλλεκτική αλιεία. Η μέση ηλικία των αλιέων είναι τα 42 έτη, Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία αλιείς εργάζονται κυρίως στη μικρή και παράκτια αλιεία. Σε ένα πολύ μικρό ποσοστό (<3%) σκαφών συμμετέχουν και γυναίκες ως αλιεργάτες, ενώ τα τελευταία έτη οι γυναίκες συμμετέχουν ολοένα και περισσότερο και ως πλοιοκτήτες αλιευτικών σκαφών. Σχεδόν στο σύνολό τους οι αλιείς είναι ασφαλισμένοι.

Η συλλεκτική αλιεία στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου είναι πολυ-ειδική και πολυ-συλλεκτική και στην πλειονότητα των περιπτώσεων γίνεται με παραδοσιακές μεθόδους χαμηλής αποδοτικότητας και κεφαλαιοποίησης. Η διαχείριση, επομένως, των αλιευτικών αποθεμάτων είναι αρκετά δυσχερής, πολύπλοκη και δαπανηρή.

Από οικονομικής απόψεως ο τομέας της αλιείας είναι ευάλωτος σε διαφορετικούς παράγοντες που αφορούν τόσο την ικανότητα εξασφάλισης ικανοποιητικής παραγωγής όσο και τις συνθήκες της αγοράς. Παροδικές χαμηλές αλιευτικές αποδόσεις, απρόβλεπτες αυξήσεις του λειτουργικού κόστους (υψηλές τιμές καυσίμων), προβλήματα που σχετίζονται με την εξεύρεση κατάλληλου έμπειρου προσωπικού επιδεινώνουν την βιωσιμότητα των επαγγελματιών του κλάδου.

Ιχθυοαποθέματα

Η κατάσταση των αποθεμάτων τα τελευταία τριάντα χρόνια παρουσιάζει τάσεις μείωσης λόγω της σημαντικής εξέλιξης της αλιευτικής τεχνολογίας σε αλιευτικά εργαλεία και άλλα μέσα. Η μείωση της αλιευτικής ικανότητας με την εφαρμογή των κοινοτικών κανονισμών διαχείρισης του αλιευτικού στόλου μειώνει σε κάποιο βαθμό την πίεση στα ιχθυοαποθέματα, μολονότι απαιτείται αρκετός χρόνος εφαρμογής του κάθε διαχειριστικού σχεδίου για να διαπιστωθούν τα πραγματικά αποτελέσματα στους πληθυσμούς των αποθεμάτων. Η συνεχής εκτίμηση της κατάστασης των αλιευτικών πόρων της περιοχής, η μελέτη των διαχειριστικών προτάσεων για την αειφορία τους, η πιθανή λειτουργία ειδικών περιοχών προστασίας τους είναι αναγκαία βήματα για την αειφορία των αποθεμάτων αυτών.

Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα στις ελληνικές θάλασσες είναι περιορισμένες και βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από περιφερειακούς, εθνικούς και κοινοτικούς πόρους με αποτέλεσμα η γενικότερη πληροφόρηση την οποία έχουμε να είναι ασυνεχής και γεωγραφικά εντοπισμένη. Προκειμένου να προσεγγιστεί η αειφορία των ιχθυοαποθεμάτων της περιοχής θα πρέπει να γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα μελέτη της αλιευτικής ικανότητας και εκτίμηση της πλεονάζουσας αυτής αλιευτικής ικανότητας της περιοχής. Επίσης η γνώση της οικονομικής βιωσιμότητας/απόδοσης του αλιευτικού στόλου της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου βοηθά στο να εκτιμηθεί το αειφορικό επίπεδο της αλιευτικής ικανότητας του στόλου που θα πρέπει να εφαρμόζεται, λαμβανομένης υπόψη της διαθεσιμότητας των αλιευτικών πόρων αλλά και της οικονομικής κατάστασης του τομέα της αλιείας.

Η μελέτη της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων θα πρέπει να τεθεί σε πρώτη προτεραιότητα στο «Πολυετές Περιφερειακό Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας», καθώς η αειφόρος διαχείριση της αλιείας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου πρέπει να προσεγγιστεί ταυτόχρονα τόσο από πλευράς διαχείρισης του στόλου και της αλιευτικής ικανότητας του, όσο και από πλευράς μελέτης – παρακολούθησης των επιπτώσεων της αλιείας στα αποθέματα και την

πιθανή υπεραλίευση τους, σύμφωνα με τους Θεματικούς Στόχους που έχουν τεθεί σε εθνικό επίπεδο από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει χρηματοδοτήσει ερευνητικά προγράμματα για την μελέτη των αποθεμάτων σε ορισμένες θαλάσσιες περιοχές ιδιαίτερης σημασίας για τα αποθέματα παράκτια οικοσυστήματα (γεωγραφικές ενότητες αναπαραγωγής, στρατολόγησης νεαρών ατόμων, πρώτης εμφάνισης νεαρών ατόμων). Ενδεικτικά αναφέρουμε το ερευνητικό πρόγραμμα «*Διαχείριση αλιευτικών πεδίων στην Επαρχία Καλύμνου*», υλοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας του ΕΘΙΕΑΓΕ και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2009.

Επίσης το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (Ινστιτούτο Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων στα πλαίσια του Εθνικού Προγράμματος Αλιευτικών Δεδομένων διατηρεί πολύχρονη βάση αλιευτικών δεδομένων που προέρχονται από την περιοχή της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου και επίσης το διάστημα 1995-1997 πραγματοποίησε το ερευνητικό πρόγραμμα "*The development of Greek Fishery*", *Secretary of Research & Technology-EU/Support Framework Operational Programme for Research and Technology* στην παραπάνω περιοχή.

Σύμφωνα με στοιχεία που υπάρχουν σήμερα, από τα ερευνητικά προγράμματα που έχουν εκπονηθεί τα τελευταία χρόνια, τα αποθέματα των κυριότερων και σημαντικότερων - από οικονομικής απόψεως – ειδών (πχ. γαύρος, σαρδέλα, μπαρμπούνι, κουτσομούρα, μπακαλιάρος, λιθρίνι, γλώσσα) έχουν υποστεί σχετική αλιευτική πίεση. Η κατάσταση των μικρών πελαγικών (πχ. γαύρος, σαρδέλα) στη χώρα, με βάση τις υπάρχουσες εκτιμήσεις των τελευταίων ετών, εμφανίζει μικρή μείωση τόσο της αφθονίας, όσο και των νεοεισερχομένων στην αλιεία ατόμων.

Όσον αφορά τα βενθοπελαγικά είδη, κατά τις πειραματικές αλιεύσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων, παρατηρείται σε ορισμένες περιοχές σημαντικό ποσοστό υπομεγεθών ατόμων. Η τελειοποίηση και η αύξηση της δυναμικότητας των αλιευτικών εργαλείων, η συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη της χώρας μας σε αλιεύματα, η επιδίωξη να ελεγχθεί η αλιευτική προσπάθεια οδήγησαν στην υπερεκμετάλλευση πολλών από τους θαλάσσιους βιολογικούς πόρους των παράκτιων περιοχών. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η εύρεση νέων βιολογικών πόρων (π.χ. βαθιά νερά), θα μπορούσε να οδηγήσει τόσο στη μείωση της εκμετάλλευσης των ήδη υπαρχόντων πόρων όσο και στην κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας σε περισσότερα αλιευτικά πεδία.

Η επέκταση της αλιείας της μηχανότρατας στα βαθιά νερά μεταφέρει την αλιευτική πίεση από τα μικρότερα βάθη και εφοδιάζει την αγορά με νέα αλιεύματα π.χ. κόκκινες γαρίδες. Η αλιεία στα βαθιά νερά της περιοχής αυτής πραγματοποιείται από Ιταλικά, Ισπανικά και Πορτογαλικά σκάφη, στοχεύοντας κύρια στην αλιεία των εμπορικών κόκκινων γαρίδων των βαθιών νερών (*Aristaeomorpha foliacea*, *Aristeus antennatus*). Το γεγονός αυτό έχει αποτελέσει αιτία έντονων αντιπαραθέσεων μεταξύ αυτών και των Ελλήνων ψαράδων, οι οποίοι εκδηλώνουν έντονα το ενδιαφέρον τους να δραστηριοποιηθούν σε αυτά τα είδη. Παράλληλα θα αναπτυχθούν βιοοικονομικά σενάρια διαχείρισης που θα στοχεύουν στη μεγιστοποίηση της παραγωγής και τη διατήρηση της απασχόλησης στο παρόν ενώ την ίδια στιγμή θα αποφεύγουν την εξάντληση της αλιείας στο μέλλον, η οποία θα οδηγούσε σε κατάρρευση του αλιευτικού κλάδου.

Αναφορικά με την κατάσταση των μεγάλων πελαγικών δεν είναι δυνατό να συμπεριλάβουμε μόνο τη χώρα μας, λαμβανομένου υπόψη ότι τα είδη είναι μεταναστευτικά και ο βιολογικός τους κύκλος ολοκληρώνεται στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της Μεσογείου. Οι ετήσιες εκτιμήσεις της αφθονίας του τόνου χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας και ο περιορισμός της αλιευόμενης βιομάζας κατά 75% που προτάθηκε το 1994 δεν είναι αρκετός. Ωστόσο είναι ιδιαίτερα θετικό ότι ο σημερινός πληθυσμός χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό νεοεισερχόμενων ατόμων, παρά το χαμηλό ποσοστό βιομάζας που αναπαράγεται. Παρόμοια φαίνεται να είναι και η κατάσταση του ξιφία.

Υδατοκαλλιέργειες

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας έχει εξελιχθεί σε έναν σύγχρονο, δυναμικό κλάδο παραγωγής ασφαλών, υψηλής αξίας και ποιότητας προϊόντων και έχει αναπτύξει τα μέσα ώστε να είναι περιβαλλοντικά βιώσιμος. Εντούτοις, ο εν λόγω κλάδος αντιμετωπίζει και σειρά προβλημάτων. Η παρούσα στρατηγική ελπίζεται ότι θα παράσχει τη βέλτιστη προοπτική για τον κοινοτικό κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, λαμβανομένων υπόψη τόσο των πλεονεκτημάτων όσο και των περιορισμών του.

Συνολική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανά κράτος μέλος (Έτος 2009)

Κράτος Μέλος	Παραγωγή		Αξία	
	Τόνοι (tn)	Ποσοστό (%)	Χιλιάδες ευρώ	Ποσοστό (%)
Ισπανία	268.565	20,63	396.739	12,22
Γαλλία	236.438	18,16	697.965	21,5
Ηνωμένο Βασίλειο	196.603	15,1	540.741	16,66
Ιταλία	162.325	12,47	474.863	14,63
Ελλάδα	121.971	9,37	397.791	12,25
Ολλανδία	55.561	4,27	84.109	2,59
Ιρλανδία	47.212	3,63	104.271	3,21
Γερμανία	39.957	3,07	94.240	2,9
Πολωνία	36.503	2,8	76.373	2,35
Δανία	34.131	2,62	88.240	2,72
Τσεχία	20.071	1,54	39.267	1,21
Ουγγαρία	14.171	1,09	26.495	0,82
Φιλανδία	13.627	1,05	39.582	1,22
Ρουμανία	13.131	1,01	16.990	0,52
Σουηδία	8.540	0,66	18.436	0,57
Βουλγαρία	7.912	0,61	19.513	0,6
Πορτογαλία	6.727	0,52	34.064	1,05
Μάλτα	5.619	0,43	47.057	1,45
Λιθουανία	3.428	0,26	6.655	0,21
Κύπρο	3.356	0,26	16.464	0,51
Αυστρία	2.141	0,16	13.879	0,43
Σλοβενία	1.308	0,1	3.069	0,09
Σλοβακία	823	0,06	1.766	0,05
Εσθονία	654	0,05	2.235	0,07
Βέλγιο	576	0,04	4.035	0,12
Λεττονία	517	0,04	1.115	0,03
Σύνολο Ευρωπαϊκής Ένωσης	1.301.867	100	3.245.954	100

Η υδατοκαλλιέργεια είναι μια σημαντική δραστηριότητα σε αρκετές ευρωπαϊκές περιφέρειες. Η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για το έτος 2009, είναι της τάξης του 1,3 εκατομμυρίου τόνων και αξίας περίπου 3,2 δισεκατομμυρίων ευρώ, αντιπροσωπεύει το 20,4% του συνολικού όγκου της παραγωγής της αλιείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και απασχολεί άμεσα περίπου 65.000 άτομα. Το μερίδιό της στην παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανέρχεται σε 2,3% ως προς τον όγκο και σε 4% ως προς την αξία.

Η υδατοκαλλιέργεια, αποτελεί για την Ελλάδα σημαντικό τομέα της πρωτογενούς παραγωγής. Η σχετική μείωση των ιχθυοαποθεμάτων, σε συνδυασμό με την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών των Ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και η ενίσχυση της τάσης για υγιεινή διατροφή, είναι αιτίες που ώθησαν την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Ο δυναμικός κλάδος της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, έχει συμβάλει σημαντικά στην Εθνική Οικονομία της Ελλάδας. Κατά την τελευταία δεκαετία, η εντατική ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών ειδών έχει αναδειχθεί σε ένα από τους πλέον αναπτυσσόμενους κλάδους της Αλιείας. Η Ελλάδα κατατάσσεται στη πέμπτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με την συνολική ετήσια παραγωγή από

υδατοκαλλιέργειες και η οποία ανήλθε στους 121.971 τόνους, με αξία παραγόμενου προϊόντος τα 397.791.000 ευρώ.

Σήμερα η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και της Μεσογείου, στην παραγωγή θαλασσιών ειδών εντατικής εκτροφής, στηριζόμενη τόσο στην αξιοποίηση των ευνοϊκών συνθηκών των ελληνικών θαλασσών, όσο και στη διαρθρωτική πολιτική ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα θαλασσινά ψάρια αποτελούν το 2^ο εξαγωγικό ελληνικό προϊόν στην κατηγορία «τρόφιμα – ποτά».

Επίσης, η υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας και στην ανάπτυξη του κοινωνικού ιστού της χώρας με την απασχόληση πολλών οικογενειών στις μονάδες εκτροφής και σε παρεμφερείς δραστηριότητες και με τη διατήρηση των κατοίκων στις εστίες τους, ιδιαίτερα στις ακριτικές νησιωτικές περιοχές, όπου η υδατοκαλλιέργεια είναι σχεδόν η μοναδική δυνατότητα εργασίας.

Προκειμένου να αποτυπωθεί η πραγματική διάσταση του εν λόγω παραγωγικού κλάδου και η συνεισφορά του στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, θα γίνει προσπάθεια να σκιαγραφεί η υφισταμένη κατάσταση του κλάδου, αναλύοντας τα στοιχεία που έχει στην διάθεση του το Τμήμα Αλιείας της Περιφερειακής Ενότητας Δωδεκανήσου.

Για το έτος 2011 στη Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου δραστηριοποιήθηκαν συνολικά είκοσι έξι (25) φορείς από τους οποίους οι είκοσι τέσσερις (23) στα Δωδεκάνησα και μόνο δύο (2) στις Κυκλάδες. Οι μονάδες υδατοκαλλιεργειών είναι κατανομημένες ανά νησί και διαχρονικά ως ακολούθως:

Έτος	Νησί												Σύνολο
	Ρόδος	Κως	Σύμη	Χάλκη	Ψέριμος	Κάλυμνος	Λέρος	Αστυπάλαια	Λειψοί	Αγαθονήσι	Άνδρος	Σέριφος	
1996	1	0	3	1	1	6	4	1	1	2	0	0	20
2004	2	0	2	4	1	13	6	2	2	3	0	0	35
2010	3	1	0	4	1	6	7	1	1	2	1	1	28
2011	3	1	1	4	1	4	5	1	0	1	1	3	25

Από τις προηγούμενες η πλειοψηφία αυτών των μονάδων υδατοκαλλιεργειών είναι θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες εντατικής εκτροφής μεσογειακών ιχθύων, με το σύστημα των πλωτών ιχθυοκλωβών, η μία (1) είναι χερσαία ιχθυοκαλλιέργεια εντατικής εκτροφής μεσογειακών ιχθύων με το σύστημα των δεξαμενών και τέλος υπάρχει και μία (1) χερσαία ιχθυοκαλλιέργεια εντατικής εκτροφής διακοσμητικών ψαριών.

Τα ετήσια στοιχεία παραγωγής που υποβάλουν οι φορείς των μονάδων υδατοκαλλιεργειών στις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλιείας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, καταδεικνύουν τάση σταθεροποίησης της παραγωγής πάνω από τα έξι εκατομμύρια (6.000.000) κιλά ετησίως, για τα τελευταία πέντε (5) έτη. Οι εκτιμήσεις των Υπηρεσιών Αλιείας ανεβάζουν την παραγωγή στα οκτώ εκατομμύρια (8.000.000) κιλά ετησίως, διότι δεν δηλώνεται το σύνολο της πραγματικής παραγωγής, γιατί αυτή υπερβαίνει την νόμιμα εγκριθείσα αδειοδοτημένη δυναμικότητα.

Κατά την επεξεργασία και ανάλυση των στοιχείων παραγωγής για το έτος 2011 πρώτο σε παραγωγή είδος ψαριού των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών, στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, είναι η Τσιπούρα με 3.292.700 κιλά και ακολουθεί δεύτερο το Λαβράκι με 2.675.260 κιλά. Τα Μεσογειακά

είδη ιχθύων (Μυτάκι, Λυθρίνι, Συναγρίδα και Φαγκρί, καθώς το είδος Κρανιός) συμμετέχουν στην συνολική παραγωγή τελικού προϊόντος με μικρές ποσότητες και σαν ποσοστό συνολικά η παραγωγή τους δεν υπερβαίνει το 0,82%.

Παραγωγή Ιχθυοκαλλιεργητικών Μονάδων Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (Έτος 2011)

	Νησί	Ιχθυοκαλλιέργειες			Παραγωγή (Κιλά)							
		Αριθμός Μονάδων	Θέσεις Εκτροφής	Μισθωμένη Έκταση (στρέμματα)	Τσιπούρα	Λαβράκι	Μυτάκι	Κρανιός	Λυθρίνι	Συναγρίδα	Φαγκρί	Συνολική
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	Αγαθονήσι	3	5	50	208.700	295.100	0	0	2.000	2.900	0	508.700
	Αστυπάλαια	1	3	60	457.110	238.200	0	0	0	0	0	695.310
	Κάλυμνος	4	14	192	541.460	527.260	0	0	0	0	0	1.068.720
	Ψέριμος	1	2	20	100.000	120.000	0	0	0	0	0	220.000
	Κως	1	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0
	Λειψοί	1	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0
	Λέρος	5	11	157	1.056.000	762.000	0	10.000	0	0	26.000	1.854.000
	Ρόδος	3	3	10	152.310	0	0	0	0	0	0	152.310
	Σύμη	1	1	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Χάλκη	4	7	86	431.380	188.980	0	0	0	0	0	620.360	
Σύνολο Δωδεκανήσου		24	48	615	2.946.960	2.131.540	0	10.000	2.000	2.900	26.000	5.119.400
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	Άνδρος	1	2	30	230.190	177.980	8.420	0	0	0	130	416.720
	Σέριφος	1	2	30	115.550	365.740	0	0	0	0	0	481.290
Σύνολο Κυκλάδων		2	4	60	345.740	543.720	8.420	0	0	0	130	898.010
Σύνολο Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου		26	52	675	3.292.700	2.675.260	8.420	10.000	2.000	2.900	26.130	6.017.410

Σημείωση: Για το έτος 2011 δεν έχει δηλωθεί από τους εκτροφείς συνολική παραγωγή περίπου 2.000.000 κιλών (Εκτίμηση της Υπηρεσίας Αλιείας).

Μεταποίηση – Εμπορία Αλιευμάτων

Η μεταποίηση και επεξεργασία των αλιευτικών προϊόντων αποτελεί δραστηριότητα άρρηκτα συνδεδεμένη με την αλιεία (ιδιαίτερα τη θαλάσσια αλιεία) και την ακολουθεί στην άνθηση και το μαρασμό της. Η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ υδρόβιων πόρων και της εκμετάλλευσής τους διασφαλίζει και το μέλλον της βιομηχανίας μεταποίησης.

Στη χώρα μας η μεταποίηση των αλιευμάτων κατ' αρχάς αναπτύχθηκε σε περιοχές με παράδοση στην αλιεία, με την ανάπτυξη όμως της τεχνολογίας αλλά και με τη σταθερότητα εφοδιασμού α' ύλης, παρατηρείται επέκταση της δραστηριότητας με δράσεις επεξεργασίας των αλιευμάτων, κύρια κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα με στόχο την κάλυψη της ζήτησης.

Οι περιοχές, επομένως, οι οποίες παίζουν περισσότερο σημαντικό ρόλο στον τομέα της μεταποίησης είναι αυτές με παραδοσιακή τεχνογνωσία στη διατήρηση των αλιευμάτων, όπου συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους μονάδες με ιστορικό παρελθόν (Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Μαγνησία, Εύβοια, Λέσβος) αλλά και περιοχές πλησίον των μεγάλων αστικών κέντρων, (Αττική, Θεσσαλονίκη) οι οποίες είναι σε θέση να εφοδιάζουν γρήγορα την αγορά και έχουν πρόσβαση κοντά στους μεγάλους οδικούς άξονες. Δεν πρέπει όμως να παραγκωνίζονται και οι περιοχές με έντονη υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα (Αιτωλοακαρνανία, Φθιώτιδα, Εύβοια, Αργολίδα, Δωδεκάνησα) στις οποίες παρατηρείται σημαντική παρουσία μονάδων τυποποίησης και εμπορίας, όπως συσκευαστήρια.

Ο σύγχρονος τρόπος διαβίωσης, επηρέασε τις διατροφικές συνήθειες του πληθυσμού με αποτέλεσμα να προσαρμοσθεί ο κλάδος και να έχουμε μετατόπιση των προϊόντων μεταποίησης

από διατροφικό συμπλήρωμα σε κύριο πιάτο, μετατροπή των οικογενειακών μονάδων σε οργανωμένες επιχειρήσεις, στροφή των απασχολούμενων από εποχικούς σε μόνιμους και πλέον εξειδικευμένους, με τίμημα όμως τον αριθμό των απασχολούμενων. Από έρευνα κατανάλωσης αλιευτικών προϊόντων στην Ελλάδα προκύπτει μεταξύ άλλων ότι:

- Τα νοικοκυριά αγοράζουν κατεψυγμένα ψάρια την άνοιξη και το χειμώνα.
- Τα αστικά νοικοκυριά έχουν μικρότερη πιθανότητα να αγοράσουν αλίπαστα, ξηρά και καπνιστά αλιεύματα σε σχέση με τα αγροτικά νοικοκυριά.
- Η αγορά των κονσερβών έχει μεγαλύτερη πιθανότητα να γίνει το φθινόπωρο, ενώ μεγαλύτερες δαπάνες παρατηρούνται την άνοιξη σε σχέση με τις άλλες εποχές.

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περί τις 310 (στοιχεία 2005) μονάδες επεξεργασίας, μεταποίησης & εμπορίας αλιευτικών προϊόντων. Η παραγωγή του κλάδου μεταποίησης για το 2005, από το πλέον σημαντικό μέρος του συνόλου των μονάδων ανήλθε περίπου στους 59.300 τόνους, αντίστοιχης αξίας περίπου 294 εκ. ευρώ. Το εθνικό ισοζύγιο αλιευτικών προϊόντων γενικά είναι αρνητικό (όπως άλλωστε και το κοινοτικό) παρουσιάζοντας για το 2005 έλλειμμα 115.000 τόνων, με εξαίρεση τα νωπά προϊόντα εξαιτίας της μεγάλης αύξησης των εξαγωγών των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, που εμφανίζεται με πλεόνασμα 45.000 τόνων.

Ο κλάδος της εμπορίας σε εθνικό επίπεδο συνίσταται από το δημόσιο δίκτυο 11 ιχθυοσκαλών, από 77 ιδιωτικά συσκευαστήρια αλλά και από 11 κέντρα αποστολής οστράκων. Από τις ιχθυόσκαλες διακινούνται υπό συνθήκες χονδρικής πώλησης κυρίως τα προϊόντα συλλεκτικής αλιείας, και λιγότερο αυτά των υδατοκαλλιεργειών, ενώ τα συσκευαστήρια και τα κέντρα αποστολής οστράκων υποστηρίζουν άμεσα ή έμμεσα τις μονάδες υδατοκαλλιέργειας.

Ο κλάδος της εμπορίας απαιτεί ριζική υποστήριξη ώστε να ανταποκριθεί περισσότερο στους κανόνες υγιεινής και σύγχρονης εμπορίας, τόσο του δημόσιου τομέα (ιχθυόσκαλες) με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων πρώτης πώλησης, όσο και του ιδιωτικού δικτύου (συσκευαστήρια και κέντρα αποστολής οστράκων), ώστε να υποστηρίξουν τη διακίνηση των εκτρεφόμενων ειδών.

Σύμφωνα με τους εθνικούς καταλόγους που καταρτίζουν και τηρούν η Διεύθυνση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ο Ε.Φ.Ε.Τ. οι εγκεκριμένες εγκαταστάσεις στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, έχουν όπως παρακάτω:

- Δύο (2) πλωτά συσκευαστήρια - ψυγεία σε αλιευτικά σκάφη, με λιμάνι εξόρμησης αυτό της Καλύμνου.
- Δεκατρία (13) εγκεκριμένα Συσκευαστήρια Νωπών & Κατεψυγμένων Αλιευμάτων (S) σύμφωνα με τον Κανονισμό 853/2004/EK (Approved fishery products establishments - Packing establishments), από τα οποία τα τέσσερα (4) στη νήσο Κάλυμνο, τρία (3) στη νήσο Λέρο, δύο (2) στη νήσο Ρόδο, καθώς και από ένα (1) σε Κω και Αστυπάλαια. Τα εγκεκριμένα συσκευαστήρια στην πλειονότητα τους λειτουργούν ως συνοδές εγκαταστάσεις των μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας. Στη νήσο Σύμη τα εγκεκριμένα συσκευαστήρια δεν λειτουργούν διότι οι μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας στις οποίες ανήκουν έχουν μετεγκατασταθεί.
- Τέσσερις (4) εγκεκριμένες Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Νωπών & Κατεψυγμένων Αλιευμάτων (KN) σύμφωνα με τον Κανονισμό 853/2004/EK (Approved fishery products establishments - Prepared fishery products), από τις οποίες (2) στη νήσο Ρόδο, μία (1) στο νησί της Κάρπαθου και μία (1) στην Κάλυμνο.
- Δύο (2) εγκεκριμένες Εγκαταστάσεις Μεταποίησης Αλιευμάτων (αλίπαστα, καπνιστά, κονσερβοποιημένα) (A) σε Ρόδο και Λέρο.

- Ένα (1) εγκεκριμένο Κέντρο Αποστολής Δίθυρων Μαλακίων (ΚΑ) σύμφωνα με τον Κανονισμό 853/2004/ΕΚ (Bivalve molluscs establishments - Dispatch Centers) στην νήσο Ρόδο.

Στις Κυκλάδες δεν υφίστανται εγκεκριμένες εγκαταστάσεις τυποποίησης ή μεταποίησης αλιευμάτων.

Για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και σε ότι αφορά τον κλάδο της εμπορίας λειτουργεί μία (1) ιχθυόσκαλα στο νησί της Καλύμνου. Επισημαίνουμε, ότι επιβάλλεται η ανάληψη δράσεων προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες εκφόρτωσης των αλιευμάτων και να διασφαλιστεί ασφάλεια και η υγιεινή των αλιευμάτων ως τρόφιμα. Κατόπιν των προηγούμενων θα πρέπει να αναληφθούν προσπάθειες για την κατασκευή, βελτίωση και εκσυγχρονισμό των υποδομών (αλιευτικοί λιμένες, αλιευτικά καταφύγια, οργανωμένες ιχθυαγορές, ιχθυόσκαλες) και ταυτόχρονα θα πρέπει να ενισχυθεί ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στη μεταποίηση και την εμπορία αλιευτικών προϊόντων.

SWOT ANALYSE

Για την καλύτερη παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης του τομέα της Αλιείας και των Υδατοκαλλιεργειών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου χρησιμοποιείται η μέθοδος της Ανάλυσης Ισχυρών και Αδύνατων Σημείων, Ευκαιριών και Απειλών (ανάλυση SWOT). Η ανάλυση σε πρώτο στάδιο επικεντρώνεται στη διερεύνηση και στην αποτύπωση των Πλεονεκτημάτων και των Αδυναμιών, που παρουσιάζονται και αφορούν τον τομέα της Αλιείας και των Υδατοκαλλιεργειών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Στο δεύτερο στάδιο διερευνώνται και αποτυπώνονται οι Ευκαιρίες και οι Απειλές που είναι πιθανό να εμφανιστούν στο μέλλον. Συνεπώς, η μέθοδος αυτή συνοψίζει με τον καλύτερο τρόπο τα κύρια συμπεράσματα κατά την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και θέτει τις κύριες συνιστώσες της αναπτυξιακής στρατηγικής, βάσει των ευκαιριών και απειλών που καλείται να αξιοποιήσει ή να αντιμετωπίσει η περιφέρεια στο μέλλον.

Η ανάλυση SWOT κατηγοριοποιείται στα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, στη χωροταξία και στο περιβάλλον, στη δημόσια διοίκηση, στις μεταφορές, στην αλιεία, στις υδατοκαλλιεργείες, στην μεταποίηση αλιευμάτων, καθώς και στο παραγωγικό δυναμικό και έχει όπως παρακάτω:

Γεωγραφικά Χαρακτηριστικά

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> • Σχετικά μικρές διανησιωτικές αποστάσεις, στο πλαίσιο νησιωτικών συμπλεγμάτων • Γεωμορφολογική ιδιαιτερότητα 	<ul style="list-style-type: none"> • Γεωγραφική ασυνέχεια (νησιωτικότητα)
<ul style="list-style-type: none"> • Θέση στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου 	<ul style="list-style-type: none"> • Διπλή νησιωτικότητα - απομόνωση μικρών νησιών, μέσα στους Νομούς και στην Περιφέρεια • Απόσταση από την ηπειρωτική χώρα και τις μεγάλες αγορές της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης
<ul style="list-style-type: none"> • Εγγύτητα στην Τουρκία, στη Μέση Ανατολή και στο Παρευξέινο Τόξο 	
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> • Δυνατότητες διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας με Τουρκία, λοιπές χώρες της Μέσης Ανατολής και του Παρευξέινου Τόξου • Αξιοποίηση ενδεχόμενης νέας Διεύρυνσης της Ε.Ε. προς την ανατολή και τα Βαλκάνια • Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, για τη σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία επίλυσης του μεταφορικού προβλήματος και της απομόνωσης • Διεύρυνση του αποκλεισμού των μικρών νησιών από τα κέντρα πληροφόρησης και παροχής υπηρεσιών • Οριστική πληθυσμιακή εγκατάλειψη και σταδιακή ερήμωση μικρών νησιών • Δυσμενείς πολιτικές συγκυρίες στην ευρύτερη περιοχή (σχέσεις με Τουρκία)

Χωροταξία και Περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές)

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> Υψηλή ποιότητα φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος Μεσογειακό κλίμα 	<ul style="list-style-type: none"> Ρύπανση
<ul style="list-style-type: none"> Ευνοϊκό φυσικό περιβάλλον για εναλλακτικές ενεργειακές πηγές (ηλιακή, αιολική ενέργεια, γεωθερμία) Ύπαρξη ορισμένων ισχυρών πόλων και κέντρων ανάπτυξης (διαπεριφερειακής και διακρατικής εμβέλειας) Πλούσιος ορυκτός πλούτος σε ορισμένα νησιά 	<ul style="list-style-type: none"> Ενδοπεριφερειακές ανισότητες στην κατανομή των φυσικών πόρων Ευαισθησία νησιωτικών οικοσυστημάτων (κυρίως των μικρών νησιών) Σοβαρές ελλείψεις υδάτινων πόρων, ενέργειας και κοινωνικών εξυπηρετήσεων, κυρίως στα μικρά νησιά και στις απομονωμένες περιοχές Σημαντικό κόστος εντοπισμού και αντιμετώπισης περιβαλλοντικών κινδύνων Αδυναμία ελέγχου εφαρμογής περιβαλλοντικών όρων και περιορισμών στη δόμηση και στις διάφορες δραστηριότητες, εξ αιτίας της έλλειψης καθορισμού χρήσεων γης Ανεπάρκεια συστημάτων διάθεσης απορριμμάτων Αδυναμία ανάπτυξης συνεκτικών οικιστικών δικτύων (πόλοι και κέντρα ανάπτυξης) και διάχυσης των θετικών αναπτυξιακών επιδράσεων, εξ αιτίας της χωρικής ασυνέχειας Χωρική υπερσυγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> Χρήση νέων μεθόδων διαχείρισης υδάτινων πόρων Χρήση νέων τεχνολογιών αποτροπής κινδύνων (τηλεπισκόπηση, παρατηρητήρια κλπ) Διεύρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Εφαρμογή θεσμικού πλαισίου χρήσεων γης 	<ul style="list-style-type: none"> Εξάντληση υδροφόρου ορίζοντα - υφαλμύρωση και κλιματολογικές αλλαγές (απερήμωση, άνοδος στάθμης θαλασσών-ξηρασία) Σεισμοί – κατολισθήσεις - Πυρκαγιές - πλημμύρες - διάβρωση εδάφους Καθυστέρηση επίλυσης χωροταξικών ζητημάτων (Κτηματολόγιο, Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια κλπ.) Ενίσχυση της πόλωσης και της απομύζησης πόρων (πληθυσμού, εργατικού δυναμικού, κεφαλαίων, πρώτων υλών) από τα μικρότερα νησιά - πληθυσμιακή συρρίκνωση, εγκατάλειψη και σταδιακή ερήμωση μικρών νησιών Ενίσχυση της ανισοροπίας και των ανισοτήτων στο εσωτερικό των μεγάλων νησιών (π.χ. Ρόδος)
<ul style="list-style-type: none"> Δυνατότητες διακρατικής συνεργασίας με μεσογειακές χώρες σε τομείς έρευνας και περιβάλλοντος Ενίσχυση του διεθνούς ρόλου των πόλων και κέντρων ανάπτυξης Ένταξη σε δυναμικά δίκτυα αστικών κέντρων Δημιουργία ουσιαστικών αναπτυξιακών μικροπεριφερειών προγραμματισμού σε επίπεδο νησιωτικών συμπλεγμάτων 	

Δημόσια Διοίκηση και Αναπτυξιακός Σχεδιασμός

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> Διοικητική αναδιάρθρωση των ΟΤΑ - δημιουργία ισχυρών Δήμων και θεσμοθέτηση των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων Ύπαρξη πιστοποιημένων φορέων για κατάρτιση – μετεκπαίδευση εργαζομένων 	<ul style="list-style-type: none"> Δυσλειτουργίες διοικητικών μηχανισμών (αδειοδοτήσεων, ελέγχου κλπ.) Χαμηλός βαθμός αποκέντρωσης
	<ul style="list-style-type: none"> Υποστελέχωση υπηρεσιών Μείωση πόρων την περίοδο 2007-2013 Επικαλύψεις αρμοδιοτήτων Νησιωτικός χώρος – πολυδιάσπαση - δυσχέρεια μετακινήσεων υπαλλήλων και συνεχούς συνεργασίας φορέων
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> Θεσμικές αλλαγές – αποκέντρωση αρμοδιοτήτων Διεύρυνση εφαρμογών νέων τεχνολογιών και μεθόδων διοίκησης Αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των εργαλείων του αναπτυξιακού σχεδιασμού (ΠΕΠ, νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας) 	<ul style="list-style-type: none"> Αδυναμίες στενής συνεργασίας μεταξύ αρμόδιων φορέων (Αποκεντρωμένη Περιφερειακή Διοίκηση Αιγαίου, Περιφέρεια Ν. Αιγαίου, Δήμοι, Υπουργεία, ΔΕΚΟ) Δυσχέρεια προσαρμογής σε νέες μεθόδους διοίκησης και χρήσης νέων τεχνολογιών Αδυναμία προσαρμογής και αξιοποίησης του νέου θεσμικού πλαισίου διοίκησης Έλλειψη πόρων για την ουσιαστική ανασυγκρότηση της αυτοδιοίκησης Περαιτέρω μείωση πόρων για την αναπτυξιακή στρατηγική της περιφέρειας της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2014-2020 Αδυναμία ορθολογικού σχεδιασμού, λόγω συγκέντρωσης δημοτικών υπηρεσιών, κυρίως σε μεγάλες γεωγραφικές ενότητες – νησιά, ενίσχυση διοικητικής συγκέντρωσης στους μεγάλους πόλους.

Μεταφορές

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> Σημαντικός αριθμός λιμένων και αεροδρομίων Βελτιωμένες μεταφορικές υποδομές σε αρκετά νησιά Θέση ως προς τους Θαλάσσιους Διαδρόμους Μεταφορών των Διευρωπαϊκών Δικτύων Σχετικά μικρές αποστάσεις μεταξύ νησιών και ενδοχώρας και σχετικά μικρές διανησιωτικές αποστάσεις 	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπάρκεια συνδέσεων και απομόνωση μικρών νησιών Υψηλό κόστος μεταφορών και χαμηλό επίπεδο εξυπηρέτησης σε πολλά νησιά Ανεπάρκεια οργάνωσης των ακτοπλοϊκών και αεροπορικών συνδέσεων και υψηλό κόστος μεταφορών Απουσία συνδυασμένων μεταφορών Έλλειψη οργάνωσης και εξοπλισμού χερσαίας ζώνης λιμένων Αδυναμία ανάπτυξης συνεκτικών οικιστικών δικτύων (πόλοι ανάπτυξης) και διάχυσης των θετικών αναπτυξιακών επιδράσεων, εξ αιτίας της ασυνέχειας του χώρου Προβλήματα κυκλοφορίας – ρύπανσης - στάθμευσης στα αστικά κέντρα
Ευκαιρίες:	Απειλές:

<ul style="list-style-type: none"> • Αναθεώρηση θεσμικού πλαισίου ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών • Αναδιοργάνωση συστήματος μεταφορικών συνδέσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Μειωμένος ανταγωνισμός στις αεροπορικές συνδέσεις – αύξηση τιμών • Περαιτέρω απομόνωση μικρών νησιών, λόγω ανεπαρκών ακτοπλοϊκών συνδέσεων
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των συνδυασμένων μεταφορών • Αξιοποίηση Θαλάσσιων Διαδρόμων των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών 	
<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ισχυρών κόμβων – λιμένων διεθνούς εμβέλειας στο Αιγαίο 	

Παραγωγικό δυναμικό

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> • Πληθυσμιακή αύξηση τα τελευταία χρόνια και ευνοϊκή σύνθεση του πληθυσμού • Υψηλό ποσοστό οικονομικά ενεργών ατόμων και απασχολούμενων • Τάση επιχειρηματικότητας του γηγενούς δυναμικού • Ιστορική παράδοση στην εξωστρέφεια • Διαθέσιμο επιστημονικό και επιχειρηματικό δυναμικό • Δυνατότητα προσέλκυσης ξένων επιχειρήσεων (καινοτομίας, νέας και υψηλής τεχνολογίας, υπηρεσιών), λόγω των κλιματολογικών συνθηκών και του φυσικού περιβάλλοντος • Λειτουργία ακαδημαϊκών και ερευνητικών μονάδων στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του ΕΛΚΕΘΕ 	<ul style="list-style-type: none"> • Μονοειδίκευση, λόγω τουρισμού και απουσία σημαντικής διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας • Συρρίκνωση πρωτογενούς τομέα και αδυναμία παραγωγικής διαφοροποίησης του τομέα • Ισχνός δευτερογενής τομέας και απουσία σύνδεσης με τον πρωτογενή τομέα και τον τουρισμό • Σημαντική χωρική ανισοκατανομή ανθρωπίνων πόρων • Ισχυρή διαφοροποίηση οικονομικής ανάπτυξης μεταξύ των νησιών • Μικρή τοπική αγορά – Αδυναμία εκμετάλλευσης οικονομικών κλίμακας • Έλλειψη καταρτισμένου και εξειδικευμένου απασχολούμενου προσωπικού σε ορισμένους τομείς • Διακυμάνσεις της ανεργίας και αύξηση τα τελευταία χρόνια • Χαμηλή εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της πληροφορικής & επικοινωνιών και ελλιπής πληροφόρηση • Έλλειψη κινήτρων και θεσμικού πλαισίου για συνεργασίες και δικτυώσεις
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των μέσων και ευκαιριών που παρέχονται από τις νέες τεχνολογίες της επικοινωνίας • Αναθεώρηση επενδυτικών κινήτρων • Αξιοποίηση της ζήτησης προϊόντων ονομασίας προέλευσης και βιολογικής καλλιέργειας • Εφαρμογές πληροφορικής (Εξοικείωση στη χρήση τηλε-κατάρτισης, τηλε-εκπαίδευσης και τηλε-εργασίας) • Κίνητρα για την προσέλκυση γυναικών στην αγορά εργασίας • Κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών • Αξιοποίηση διαθέσιμων πόρων για έρευνα και τεχνολογία • Αξιοποίηση νέων επιστημόνων και προσωπικοτήτων της περιοχής 	<ul style="list-style-type: none"> • Περαιτέρω αύξηση της ανεργίας • Οικονομικά προβλήματα λόγω της μονοειδίκευσης σε ενδεχόμενη κρίση στον τουριστικό κλάδο • Ανταγωνισμός ξένων αγορών, με χαμηλό κόστος παραγωγής • Περαιτέρω καθυστέρηση στην εφαρμογή χωροταξικών ρυθμίσεων • Αδυναμία περαιτέρω ανάπτυξης και παραγωγικής αξιοποίησης ερευνητικών– εκπαιδευτικών υποδομών • Περαιτέρω εμβάθυνση της οικονομικής κρίσης και ενίσχυση των δυσμενών επιπτώσεων αυτής στην τοπική οικονομία

Αλιεία

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> • Η σύνθεση του αλιευτικού στόλου, κατά την πλειονότητα του αποτελείται από μικρά σκάφη παράκτιας αλιείας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο μεγάλος αριθμός παλαιών παράκτιων αλιευτικών σκαφών με μικρή ιπποδύναμη έχει αρνητικές επιπτώσεις στο ατομικό εισόδημα, καθώς και στις συνθήκες διεξαγωγής της αλιευτικής δραστηριότητας (ασφάλεια, υγιεινή)
<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ μικρός αριθμός σκαφών μέσης αλιείας και ιδιαίτερα μηχανοτρατών (δυναμικά εργαλεία) • Καλή κατάσταση των αλιευτικών πεδίων της περιφέρειας • Μη τεχνολογική ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας στο μεγαλύτερο μέρος των σκαφών της 	<ul style="list-style-type: none"> • Μικρή ανανέωση του αλιευτικού στόλου • Αυξημένο λειτουργικό κόστος και δυσμενές οικονομικό περιβάλλον • Μεγάλης ηλικίας και μη επαρκούς εκπαίδευσης αλιείς, οι οποίοι αδυνατούν να προσαρμοστούν στις νέες αλιευτικές τεχνολογίες
<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλοί δείκτες βιοποικιλότητας στην ευρεία θαλασσιά περιοχή της περιφέρειας • Ευνοϊκές κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία εμπορίας και προώθησης των αλιευτικών προϊόντων από τους παραγωγούς. • Εποχικότητα άσκησης της αλιευτικής δραστηριότητας
<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλη αλιευτική εμπειρία 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία των αλιέων να διαχειριστούν ορθολογικά τους αλιευτικούς πόρους • Οι καταστροφές που προκαλούν τα δελφίνια, οι φώκιες και οι θαλάσσιες χελώνες στην παραγωγή και στα δίχτυα των παράκτιων αλιέων
<ul style="list-style-type: none"> • Παράκτια αλιεία με τη μορφή της οικογενειακής δραστηριότητας, το εισόδημα της οποίας συμπληρώνεται και από άλλες γεωργικές ή τουριστικές ασχολίες. • Απασχόληση σημαντικού αριθμού εργαζομένων σε κλάδους συναφείς με αυτόν της αλιείας (ναυπηγό/ κάραβο - ξυλουργούς/ εταιρείες αλιευτικού και ναυτιλιακού εξοπλισμού κ.α.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Φθίνουσα τάση της αλιευτικής δραστηριότητας • Μεγάλη συμμετοχή στην αλιευτική δραστηριότητα ατόμων μη επαγγελματιών με σκοπό την αύξηση εισοδήματος • Αυξημένη παρουσία ερασιτέχνων ψαράδων στην περιοχή του Ν. Αιγαίου που πραγματοποιείται κατά τρόπο που δε συμβιβάζεται προς τους στόχους της αλιευτικής διαχείρισης
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων μέσω της προαγωγής περισσότερο επιλεκτικών αλιευτικών τεχνικών • Ενίσχυση της συμμετοχής των αλιέων στην ορθολογική διαχείριση των αλιευτικών πόρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Υψηλές τιμές καυσίμων
<ul style="list-style-type: none"> • Δυνατότητα για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους αλιείς, μέσω της δημιουργίας και βελτίωσης των αλιευτικών υποδομών • Εγκατάσταση μέσων προστασίας και ανάπτυξης αλιευτικών πόρων (τεχνητών υφάλων) και για ενέργειες προστασίας ειδών και διαχείρισης βιοτόπων – οικοτόπων. Οι τεχνητοί ύφαλοι προσφέρουν προστασία στα ιχθυοαποθέματα, αύξηση των οικονομικών πόρων για τους αλιείς και που θα συνεισφέρει στη βιοποικιλότητα • Ανάπτυξη εναλλακτικού αλιευτικού τουρισμού. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία-αδιαφορία να ανταποκριθούν οι αλιείς στην ανάγκη αναπροσαρμογής των αλιευτικών δραστηριοτήτων • Κίνδυνοι αποδιάρθρωσης του παραγωγικού ιστού των νησιών εξαιτίας της φθίνουσας πορείας του τομέα της αλιείας • Μεγάλος ανταγωνισμός, ενίοτε αθέμιτος, μεταξύ της παράκτιας και της μέσης επαγγελματικής αλιείας
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανταγωνισμός της επαγγελματικής αλιείας από την

Ο αλιευτικός τουρισμός Οι περιοχές αυτές μπορούν να προσφέρουν επιπλέον οικονομικά οφέλη, στην προβολή του θαλάσσιου περιβάλλοντος και της αλιευτικής κουλτούρας και ως πόλος έλξης καταδυτικού τουρισμού

- Δυνατότητα κατάρτισης των αλιέων σε θέματα αλιευτικής δραστηριότητας και ευαισθησίας του περιβάλλοντος
- Εκσυγχρονισμός των αλιευτικών σκαφών για τη βελτίωση των συνθηκών διεξαγωγής της αλιευτικής δραστηριότητας (ασφάλεια, υγιεινή)
- Βελτίωση και ανανέωση της ηλικιακής πυραμίδας των επαγγελματιών αλιέων και ενίσχυση της εισόδου νέων αλιέων στο επάγγελμα
- Ενίσχυση της συμμετοχής των αλιέων στην αλιευτική διαχείριση
- Ανάπτυξη υποδομών προκρινόμενου να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στα μικρά και απόμακρα νησιά της περιφέρειας

ερασιτεχνική αλιεία

- Έλλειμμα ελλήνων αλιεργατών στα σκάφη της μέσης αλιείας
- Εφαρμογή απαγορευμένων μεθόδων και πρακτικών αλιείας
- Ανταγωνισμός ανάμεσα στους αλιείς παράκτιας και μέσης αλιείας

Υδατοκαλλιέργειες

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none"> • Ευνοϊκές γεωμορφολογικές, κλιματολογικές, υδροβιολογικές συνθήκες • Απόκτηση τεχνογνωσίας, εμπειρίας στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής και διακίνησης προϊόντος • Εξαγωγικός προσανατολισμός του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής • Εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας του προϊόντος • Δημιουργία θέσεων εργασίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα οικονομικής φύσης (ρευστότητας, λήψης & εξυπηρέτησης δανείων), ιδιαίτερα των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων • Έντονη αυξομείωση της τιμής των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και μείωση του περιθωρίου κέρδους για ορισμένα εκτρεφόμενα είδη • Πολύ μικρή διαφοροποίηση ειδών και μορφών (τύπων) προϊόντος • Έλλειψη πιστοποίησης και σήμανσης επώνυμων προϊόντων υδατοκαλλιέργειας • Επιχειρήσεις υψηλού ρίσκου • Πρόβλημα διακίνησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας ιδιαίτερα λόγω της γεωγραφικής ασυνέχειας (νησιωτικότητα) και της μεγάλης απόστασης από τα μεγάλα αστικά κέντρα διάθεσης αυτών • Περιορισμένη συμμετοχή των υδατοκαλλιεργητών σε οργανώσεις για την ανάληψη δράσεων κοινού ενδιαφέροντος απαραίτητων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου • Γειτνίαση με άλλες ανταγωνιστικές δραστηριότητες (τουριστικά καταλύματα) • Ανταγωνισμός από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτιστοποίηση των συνθηκών παραγωγής με στόχο την ευζωία των εκτρεφόμενων οργανισμών, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια υγεία και την ποιότητα του τελικού προϊόντος. • Μείωση του κόστους εκτροφής και δημιουργία πιο ανταγωνιστικής τιμής των προϊόντων 	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλος ανταγωνισμός, ενίοτε αθέμιτος, στο διεθνές περιβάλλον • Αύξηση κόστους παραγωγής λόγω αύξησης της τιμής των καυσίμων, των πρώτων υλών κ.λ.π.

υδατοκαλλιέργειας

- Εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών προώθησης του κλάδου και των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας
- Βελτιστοποίηση των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και διαδικασιών πιστοποίησης του προϊόντος
- Εκσυγχρονισμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων μονάδων υδατοκαλλιέργειας
- Σύσταση φορέων των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιεργειών
- Σχεδιασμός και υλοποίηση συστηματικών προγραμμάτων καταγραφής και παρακολούθησης της κατάστασης περιβάλλοντος σε περιοχές υδατοκαλλιέργειας είτε στο πλαίσιο των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιεργειών
- Στήριξη δράσεων που συμβάλλουν στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος.
- Διαφοροποίηση του εκτρεφόμενου οργανισμού
- Παραγωγή προϊόντων υδατοκαλλιέργειας υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Συνεργασία μονάδων υδατοκαλλιεργειών με ερευνητικά ιδρύματα για την υλοποίηση καινοτόμων δράσεων
- Ανάληψη δράσεων κοινού ενδιαφέροντος, όπως δημιουργία ομάδων παραγωγών και συνεργασία των επιχειρήσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών
- Ανάληψη δράσεων για την αύξηση της ζήτησης και της κατανάλωσης προϊόντων υδατοκαλλιέργειας
- Κατάρτιση και εκπαίδευση των επαγγελματιών και των εργαζόμενων στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών
- Υποβάθμιση των υποδομών που σχετίζονται με τις μεταφορές
- Αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον
- Περιβαλλοντικές απειλές από τη διαφυγή εκτρεφόμενων αλιευμάτων στο θαλάσσιο περιβάλλον
- Αρνητική, μη τεκμηριωμένη δημοσιότητα για την ασφάλεια των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και ανταγωνισμός από εναλλακτικές διατροφικές πηγές
- Μη συμμετοχή των υδατοκαλλιεργητών σε οργανώσεις που είναι απαραίτητες για τη προώθηση της εμπορίας των προϊόντων

Μεταποίηση Εμπορία Αλιευμάτων

Ισχυρά σημεία:	Αδύνατα σημεία:
<ul style="list-style-type: none">• Κλάδος αναπτυσσόμενος με δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων	<ul style="list-style-type: none">• Χαμηλό επίπεδο εφαρμοσμένης τεχνολογίας
<ul style="list-style-type: none">• Διεύρυνση σε νέες αγορές εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης	<ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη επαρκών ψυκτικών και αποθηκευτικών χώρων
<ul style="list-style-type: none">• Σημαντική αύξηση, κατά τους θερινούς μήνες του καταναλωτικού κοινού, λόγω τουρισμού	<ul style="list-style-type: none">• Εποχικότητα των διαθέσιμων αλιευμάτων
<ul style="list-style-type: none">• Ύπαρξη τεχνογνωσίας βασισμένη σε παραδοσιακές μεθόδους παρασκευής	<ul style="list-style-type: none">• Ανεπάρκεια οργανωμένων δικτύων διανομής πωλήσεων
<ul style="list-style-type: none">• Ισχυρή προτίμηση των καταναλωτών σε τυποποιημένα και μεταποιημένα εγχώρια αλιεύματα	<ul style="list-style-type: none">• Ελλιπής σχεδιασμός προώθησης προϊόντων και ενημέρωσης του καταναλωτή
<ul style="list-style-type: none">• Εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και διασφάλιση της ποιότητας των αλιευμάτων	<ul style="list-style-type: none">• Έλλειψη επαρκών χώρων τυποποίησης και συσκευασίας
<ul style="list-style-type: none">• Εξασφάλιση νέων θέσεων εργασίας	<ul style="list-style-type: none">• Μειωμένη δυνατότητα κατανάλωσης ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων (αλίπαστα) λόγω του σύγχρονου τρόπου διατροφής στις αστικές κοινωνίες• Μικρός αριθμός μορφών τελικών προϊόντων

	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη επαρκών υποδομών, ιχθυοσκάλων και εξοπλισμένων αλιευτικών λιμένων
Ευκαιρίες:	Απειλές:
<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη ζήτηση ποιοτικών και παραδοσιακών αλιευτικών προϊόντων • Βελτιστοποίηση των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και διαδικασιών πιστοποίησης των αλιευτικών προϊόντων • Βελτίωση συστημάτων οργάνωσης και διοίκησης των επιχειρήσεων, ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων διανομής και προώθησης των αλιευτικών προϊόντων • Ανάπτυξη νέων αλιευτικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας • Επέκταση σε νέες αγορές • Εφαρμογή νέων τεχνολογιών • Δυνατότητα απασχόλησης σε γυναίκες • Δημιουργία ή και βελτίωση υποδομών όπως ιχθυόσκαλες, ιχθυαγορές και αλιευτικοί λιμένες • Στήριξη δράσεων που συμβάλλουν στην προστασία και την βελτίωση του περιβάλλοντος • Δυνατότητα για κατάρτιση των εμπλεκομένων στον κλάδο της μεταποίησης και της εμπορίας αλιευμάτων (υγιεινή και ασφάλεια των προϊόντων) • Ευνοϊκές εξελίξεις στις αγορές όσον αφορά την απορρόφηση της παραγωγής διαφοροποιημένων αλιευτικών προϊόντων 	<ul style="list-style-type: none"> • Δυσχέρειες στη διαθεσιμότητα αλιευμάτων σε επαρκείς ποσότητες και ανταγωνιστικές τιμές, λόγω υπερεκμετάλλευσης πολλών αποθεμάτων • Μικρής δυναμικότητας μονάδες ευάλωτες στον ανταγωνισμό • Αύξηση λειτουργικού κόστους παραγωγής τυποποιημένων και μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων λόγω αύξησης της τιμής των καυσίμων • Αύξηση των εισαγωγών από τρίτες χώρες, χωρίς δασμούς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την αριθ. Ε(2007)6402/11-12-2007 και την αριθ. Ε(2009) 2454/26-03-2009) τροποποιητική της, ενέκρινε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ελληνική αλιεία για την περίοδο 2007-2013. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Αλιεία 2007-2013 (Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013) συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ). Η συνολική επιλέξιμη δημόσια συνεισφορά του προγράμματος είναι 274.105.143 ευρώ και η συνολική ενίσχυση από το ΕΤΑ είναι 207.832.237 ευρώ.

Το πρόγραμμα καλύπτει ολόκληρη την Επικράτεια της Ελλάδας που χωρίζεται (για το ΕΤΑ) σε 2 περιφέρειες «εκτός στόχου σύγκλισης» και 11 περιφέρειες «στόχου σύγκλισης». Η ενίσχυση του ΕΤΑ για τις περιοχές σύγκλισης ανέρχεται σε 176,83 εκατομμύρια ευρώ.

Οι Άξονες Προτεραιότητας που Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Αλιεία 2007-2013 είχαν όπως παρακάτω:

1^{ος}: Προσαρμογή του αλιευτικού στόλου.

Ο άξονας προτεραιότητας στοχεύει στην προαγωγή της κερδοφόρας και βιώσιμης αλιείας. Τα μέτρα στοχεύουν ιδιαίτερα στη μείωση της τρέχουσας αλιευτικής ικανότητας του αλιευτικού στόλου, την διευκόλυνση της εισόδου στο επάγγελμα των νέων αλιέων και στη βελτίωση της ασφάλειας των αλιευτικών σκαφών.

2^{ος}: Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Στόχος αυτού του άξονα είναι να προωθηθούν ανταγωνιστικές και κερδοφόρες επιχειρησιακές δραστηριότητες στην υδατοκαλλιέργεια, η μεταποίηση των αλιευμάτων, να βοηθηθεί το χονδρικό εμπόριο και η αλιεία των εσωτερικών υδάτων. Τα μέτρα του άξονα στοχεύουν ιδιαίτερα στη βελτίωση της ποιότητας και στην ανάπτυξη και την εισαγωγή μεθόδων καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον.

3^{ος}: Μέτρα κοινού συμφέροντος.

Αυτός ο άξονας υποστηρίζει τα μέτρα κοινού συμφέροντος που βοηθούν να επιτευχθούν οι στόχοι της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Στοχεύει επίσης να προωθήσει την ανάπτυξη και την εφαρμογή της καινοτομίας και τη διάδοση της ορθής πρακτικής.

4^{ος}: Αειφόρος ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.

Στοχεύει στην ανάπτυξη της συνεργασίας και την ενίσχυση του τομέα της αλιείας με την πρωτοβουλία τοπικών ομάδων αλιείας. Αυτή η συνδρομή του ΕΤΑ είναι συμπληρωματική εκείνης που παρέχεται από τα άλλα μέσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την βιώσιμη ανάπτυξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές και είναι επιλέξιμη σε τμήμα μιας συνολικής στρατηγικής που επιδιώκει τη στήριξη της υλοποίησης των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Βασισμένος σε μια προσέγγιση της τοπικής ανάπτυξης «εκ των κάτω προς τα άνω» αυτός ο άξονας προτεραιότητας σκοπεύει τη διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και των θέσεων απασχόλησης σε αυτές τις περιοχές.

5^{ος}: Τεχνική βοήθεια

Η υποστήριξη που παρέχεται με αυτόν τον άξονα σκοπεύει να εξασφαλίσει ότι τα συστήματα διαχείρισης, ελέγχου και παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος λειτουργούν αποτελεσματικά και ότι οι προβλεπόμενες ενέργειες υλοποιούνται με σωστό τρόπο.

Χρηματοδοτικός Πίνακας ανά άξονα Προτεραιότητας και Μέτρο του ΕΠΑΛ 2007 – 2013
Κατανομή Δημόσιας Δαπάνης στα Μέτρα

Προτεραιότητα και Μέτρο	Δημόσια Δαπάνη			Δικαιούχοι
	Συνολική	Περιοχές στόχου σύγκλισης	Περιοχές εκτός στόχου σύγκλισης	
Προτεραιότητα 1: Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου	97.767.605	81.108.185	16.659.420	
Μέτρο 1.1 :_μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	50.267.000	41.707.000	8.560.000	Αλιείς
Μέτρο 1.2 :_Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	1.000.605	781.185	219.420	Αλιείς
Μέτρο 1.3 :_Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων	20.000.000	16.600.000	3.400.000	Αλιείς
Μέτρο 1.4 :_Παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας (σκάφη μικρότερα των 12μ)	12.570.000	10.460.000	2.110.000	Αλιείς
Μέτρο 1.5 : Κοινωνικοοικονομικές αποζημιώσεις για την διαχείριση του στόλου	13.930.000	11.560.000	2.370.000	Αλιείς
Προτεραιότητα 2 : Υδατοκαλλιέργεια – Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων – Μεταποίηση & Εμπορία	80.661.538	70.938.393	9.723.145	
Μέτρο 2.1 :_Υδατοκαλλιέργεια	44.730.145	39.017.000	5.713.145	Νομικά ή φυσικά πρόσωπα
Μέτρο 2.2 :_Αλιεία εσωτερικών υδάτων	2.666.393	2.666.393		
Μέτρο 2.3 :_Μεταποίηση και Εμπορία	33.265.000	29.255.000	4.010.000	Νομικά ή φυσικά πρόσωπα
Προτεραιότητα 3 : Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος	43.676.000	40.500.000	3.176.000	
Μέτρο 3.1 :_Συλλογικές δράσεις (Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος)	2.510.000	2.500.000	10.000	Επαγγελματικοί φορείς
Μέτρο 3.2 :_Προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας	3.350.000	3.000.000	350.000	Επιστημονικά ερευνητικά ιδρύματα
Μέτρο 3.3 :_Αλιευτικοί λιμένες, ταΐσμοι εκφόρτωσης και καταφύγια	30.740.000	27.954.000	2.786.000	Τοπική αυτοδιοίκηση
Μέτρο 3.4 :_Ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης	4.900.000	4.890.000	10.000	Επαγγελματικοί φορείς
Μέτρο 3.5 :_Πιλοτικά σχέδια	2.100.000	2.090.000	10.000	Επιστημονικά ερευνητικά ιδρύματα
Μέτρο 3.6 :_Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες	76.000	66.000	10.000	Δημόσιοι & Ημιδημόσιοι φορείς
Προτεραιότητα 4 : Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών	45.000.000	30.000.000	15.000.000	
Μέτρο 4.1 :_Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών	45.000.000	30.000.000	15.000.000	Ο.Τ.Δ.
Προτεραιότητα 5 : Τεχνική Βοήθεια	7.000.000	7.000.000		
Μέτρο 5.1 :_Τεχνική Βοήθεια	7.000.000	7.000.000		Διαχειριστική αρχή
ΣΥΝΟΛΟ	274.105.143	229.546.578	44.558.565	

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Οι βασικές διαπιστώσεις αναφορικά με την υλοποίηση του ΕΠ ΑΛΙΕΙΑ 2007-2013 είναι οι ακόλουθες:

- Η υλοποίηση δράσεων διάλυσης αλιευτικών σκαφών αποτέλεσε το μέτρο για το οποίο εκδηλώθηκε από τους επαγγελματίες του κλάδου το μεγαλύτερο ενδιαφέρον, κυρίως όσον αφορά τα σκάφη της μικρής παράκτιας αλιείας. Μειώθηκε αρκετά ο αριθμός των σκαφών ηλικίας μεγαλύτερης των 15 ετών, ενώ παράλληλα η υλοποίηση δράσεων διάλυσης αλιευτικών σκαφών δε συνέβαλε ουσιαστικά στην αποσυμφόρηση της παράκτιας ζώνης.
- Η υλοποίηση δράσεων εκσυγχρονισμού και αντικατάστασης των αλιευτικών σκαφών συνέβαλε σε πολύ μικρό ποσοστό, στην ανανέωση του αλιευτικού στόλου και στην προσπάθεια διασφάλισης της οικονομικής βιωσιμότητας του κλάδου της αλιείας. Ο αλιευτικό στόλος της περιφέρειας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα (πολλά και μικρά σκάφη, με χαμηλή ιπποδύναμη, μεγάλης ηλικίας, κλπ). Επιπλέον οι δράσεις εκσυγχρονισμού που υλοποιήθηκαν συνέβαλαν ελάχιστα στη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στα αλιευτικά σκάφη.
- Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών ενισχύθηκε στην κατεύθυνση εκσυγχρονισμού και επέκτασης των υφιστάμενων μονάδων. Παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις, ιδιαίτερα στην έναρξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε θέματα που αφορούσαν την ένταξη και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων, κάποια από αυτά δεν έχουν επιλυθεί μέχρι σήμερα. Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη δυναμική, χρήζει περαιτέρω ενίσχυσης την νέα προγραμματική περίοδο. Οι συνθήκες που διαμορφώνονται σε παγκόσμιο επίπεδο, επιβάλλουν την στήριξη των υδατοκαλλιεργειών στην κατεύθυνση βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των μονάδων και κατ'αντιστοιχία στο παραγόμενο προϊόν.
- Αναφορικά με τον κλάδο της μεταποίησης, οι περιορισμένες δράσεις εκσυγχρονισμού συνέβαλαν μερικώς στη βελτίωση των γενικών όρων λειτουργίας των μονάδων, της υγιεινής και της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων, προσπάθεια όμως που η συνέχιση της αποτελεί απαίτηση, με στόχο την βελτίωση των προϊόντων, αλλά και τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, τους περιβαλλοντικούς όρους, κλπ.
- Κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 αναλήφθηκαν δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών. Ουσιαστικά αυτές οι δράσεις λειτούργησαν μεμονωμένα στις Κυκλάδες και στο νησί της Καλύμνου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και όχι στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής με ενιαίο χαρακτήρα και στην κατεύθυνση ενίσχυσης της τοπικής ανάπτυξης της περιφέρειας.
- Παρουσιάστηκαν δυσκολίες στην υλοποίηση καινοτόμων δράσεων σχετιζόμενων με την έρευνα, τεχνολογία, κλπ, κυρίως λόγω μη ύπαρξης προγενέστερης εμπειρίας στους Τελικούς Δικαιούχους τους προγράμματος στην εφαρμογή τέτοιων δράσεων.
- Η απλούστευση των διαδικασιών, η επιτάχυνση ρυθμού εντάξεων, της έκδοσης των απαιτούμενων εφαρμοστικών Αποφάσεων (ΚΥΑ), η έγκαιρη δημιουργία των απαιτούμενων δομών διαχείρισης και ελέγχου, κλπ, είναι σειρά στοιχείων προαπαιτούμενων για την ομαλή και με ταχείς ρυθμούς υλοποίηση του νέου προγράμματος.

ΑΛΛΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Παράλληλα στο τομέα της Αλιείας κατά την ίδια χρονική περίοδο 2007-2013 εφαρμόστηκαν και υλοποιήθηκαν και άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα είτε Τομεακά είτε Περιφερειακά, ενδεικτικά αυτά ήταν:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας - Την πράξη του «Εναλλακτικός Τουρισμός» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα», που εγκρίθηκε με την με αριθ. Ε(2007) 5338/26-10-2007 απόφαση της Επιτροπής των Ε.Κ. για την κοινοτική ενίσχυση της από το ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της σύγκλισης για τις οκτώ περιφέρειες της Ελλάδος (CCI2007GR161PO001), η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των τουριστικών υπηρεσιών, οι οποίες διακρίνονται ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τις προτιμήσεις και τα κίνητρα των τουριστών, απευθύνονται σε ένα εξειδικευμένο κοινό, τηρούν τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και συμβάλλουν στην άμβλυση της εποχικότητας της τουριστικής ζήτησης. Η Πράξη χρηματοδοτείται με το ποσό 1.077.909,00 ευρώ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτης και Νήσων Αιγαίου» (Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ενίσχυση της Προσβασιμότητας - Το εν λόγω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα υλοποιεί την αναπτυξιακή στρατηγική του τομέα Μεταφορών για την περίοδο 2007 - 2013 και αποτελεί τον ενιαίο Επιχειρησιακό Σχεδιασμό της χώρας στον τομέα των μεταφορών για την περίοδο αυτή. Το Πρόγραμμα συντίθεται από τα επιμέρους Επιχειρησιακά Προγράμματα των Υπουργείων ΥΠΕΚΑ και ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ και ως εκ τούτου, περιλαμβάνει παρεμβάσεις και δράσεις που αφορούν σε όλα τα μεταφορικά υποσυστήματα του τομέα, δηλαδή τις οδικές, τις σιδηροδρομικές, τις θαλάσσιες και τις αεροπορικές μεταφορές.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» διαμορφώθηκε μετά από την ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007 – 2013 (ΕΣΠΑ), το οποίο καλύπτει το σύνολο της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας για την περίοδο αυτή και με βάση δύο κύριους στρατηγικούς στόχους για τον τομέα των μεταφορών:

1. Τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας των περιοχών της χώρας με την ανάπτυξη των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών κατά προτεραιότητα, καθώς και με την ανάπτυξη των μεταφορικών υποδομών σε Εθνικό / Περιφερειακό επίπεδο (οδικών, σιδηροδρομικών, θαλάσσιων, αεροπορικών και αστικών μεταφορικών υποδομών), με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη και την αειφορία του συστήματος μεταφορών.
2. Την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του συστήματος μεταφορών, με τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μετακίνησης, με έμφαση στη μείωση του χρόνου και του κόστους μετακινήσεων, με τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών και με την αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης και της συνολικής προστιθέμενης αξίας του συστήματος.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» - Περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων, έργων περιβαλλοντικών υποδομών μεγάλης κλίμακας και δράσεις εθνικής εμβέλειας, η υλοποίηση των οποίων συμβάλει στην Αειφορική Διαχείριση των περιβαλλοντικών μέσων, του φυσικού αποθέματος και των Αστικών Κέντρων και στην αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης στην χάραξη και εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής.

Στρατηγικός Στόχος κατά την Περίοδο 2007 – 2013 είναι η προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας.

Μερικές από τις κυριότερες παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι:

- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- βιοκλιματικές αναπλάσεις και ενεργειακή αποδοτικότητα,

- αποχετεύσεις, βιολογικοί καθαρισμοί, προστασία ευαίσθητων περιοχών, διαχείριση αστικών λυμάτων, έργα ύδρευσης, εξοικονόμηση και επαναχρησιμοποίηση νερού,
- διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων,
- προστατευόμενες περιοχές, προστασία και διαχείριση υδάτινων πόρων (ενίσχυση των Φορέων Διαχείρισης, προστασία και ανάδειξη βιοποικιλότητας, ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των βιότοπων),

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου - Είναι ένα από τα 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία μαζί με τα 8 Τομεακά και τα 12 Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας συγκροτούν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την περίοδο 2007-2013. Το περιφερειακό επιχειρησιακό πρόγραμμα προβλέπει αναπτυξιακές παρεμβάσεις στη χωρική ενότητα 3 διοικητικών περιφερειών: της Κρήτης, του Νοτίου και του Βορείου Αιγαίου. Οι στρατηγικές παρεμβάσεις του εν λόγω Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος καλύπτουν του παρακάτω οκτώ γενικούς στόχους:

1. Βελτίωση της προσπελασιμότητας (ενδοπεριφερειακής και διαπεριφερειακής).
2. Διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
3. Ενσωμάτωση της αειφορίας στις αναπτυξιακές επιλογές και παρεμβάσεις, σε συνδυασμό με την προστασία του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος.
4. Ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών.
5. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, καλλιέργεια της καινοτομίας, προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
6. Συνδυασμένη αξιοποίηση των τουριστικών και πολιτισμικών πόρων.
7. Αντιμετώπιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και των αναπτυξιακών ιδιαιτεροτήτων.
8. Ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ αστικών κέντρων της χωρικής ενότητας και ανάδειξη πόλων ανάπτυξης.

Η χρηματοδότηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης – Νήσων Αιγαίου για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 ανέρχεται σε 1.325.000.178 € (ποσό συνολικής δημόσιας δαπάνης) εκ του οποίου τα 871.300.178 € αντιπροσωπεύουν την Κοινοτική Συνδρομή.

Επενδυτικός Νόμος - Ο Επενδυτικός Νόμος 3908/2011 έχει σκοπό την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη διαμόρφωση καθεστώτων ενίσχυσης των επενδύσεων, με τα οποία βελτιώνεται η επιχειρηματικότητα, η τεχνολογική ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και η περιφερειακή συνοχή και προωθούνται η πράσινη οικονομία, η αποτελεσματική λειτουργία των διαθέσιμων υποδομών και η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας. Οι ενισχύσεις του παρόντος νόμου παρέχονται σε συμφωνία με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 800/2008 της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2008 (ΕΕ L 214 της 9.8.2008,σελ. 3), όπως εκάστοτε ισχύει, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά κατηγορία) και ειδικότερα ως ενισχύσεις Περιφερειακού Χαρακτήρα κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 του ως άνω Κανονισμού.

Στον εν λόγω νόμο δύνανται επίσης να υπάγονται και επενδυτικά σχέδια για ενισχύσεις άλλων κατηγοριών του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής και για ενισχύσεις με βάση άλλες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν εξειδίκευσης των όρων και προϋποθέσεων με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ή και των συναρμόδιων Υπουργών. Οι ενισχύσεις αυτές κοινοποιούνται προς έγκριση ή γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως κατά περίπτωση απαιτείται από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η αποτελεσματικότερη χρήση των αλιευτικών πόρων, η ανάπτυξη νέων διαδικασιών και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των πράσινων τεχνολογιών και η ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων, θα συμβάλλουν στην προώθηση της βιώσιμης και αποδοτικής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμπεριλαμβανομένης της συναφούς μεταποίησης, ως προς την εκμετάλλευση των πόρων.

Οι στόχοι για τον τομέα της Αλιείας καθορίστηκαν στην απόφαση της διάσκεψης των συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα για το στρατηγικό σχέδιο για τη βιοποικιλότητα 2011-2020, ενώ η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) πρέπει να διασφαλίζει τη συνοχή με τους στόχους Βιοποικιλότητας που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τους στόχους της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020», ιδίως για να επιτευχθεί η μέγιστη βιώσιμη απόδοση. Στο πλαίσιο επίσης της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (ΟΘΠ) η οποία εκτείνεται στην ανάπτυξη και την εφαρμογή συντονισμένων πράξεων και τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με τους ωκεανούς, τις θάλασσες, τις παράκτιες περιφέρειες και θαλάσσιους τομείς που συμπληρώνουν τις διάφορες πολιτικές της ΕΕ που θίγουν αυτά τα θέματα, προβλέπεται η ανάπτυξη διατομεακών εργαλείων πολιτικής όπως ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός, η Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Επιτήρηση, η Γνώση του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος 2020 και η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση βασικός στόχος της αναπτυξιακής στρατηγικής είναι η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων) στην κατεύθυνση προστασίας των ιχθυαποθεμάτων, ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και διατήρησης της κοινωνικής & οικονομικής συνοχής των αλιευτικών περιοχών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως το καθ' ύλην αρμόδιο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιδιώκει τη διασφάλιση βιώσιμης διαχείρισης των αλιευτικών πόρων, συμβάλλει στη διαφύλαξη του φυσικού παράκτιου και θαλάσσιου κεφαλαίου, προτείνοντας μέτρα άσκησης πολιτικής για τη διαχείριση και τον σχεδιασμό, ενώ επίσης υποστηρίζει τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων εντοπίζοντας ευκαιρίες καινοτόμου επιχειρηματικότητας στη θαλάσσια και παράκτια οικονομία.

Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται επί του παρόντος η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) διατυπώνονται στο νομικό κείμενο που είναι γνωστό ως «βασικός κανονισμός». Μετά την ψήφισή του το 2002, ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου Υπουργών για τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής παρέχει την κύρια νομική βάση για όλη τη μελλοντική κοινοτική αλιευτική νομοθεσία. Η ΚΑΛΠ συμβάλλει στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, στην βιώσιμη διαχείριση όλων των ειδών που τυγχάνουν εμπορικής εκμετάλλευσης, και ιδιαίτερα στην επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης το αργότερο έως το 2020, όπως προβλέπεται στην οδηγία -πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική.

Το αρχαιότερο στοιχείο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) είναι η Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που υπάρχει από το 1970. Σχεδιασμένη αρχικά ώστε να εγγυάται την ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων και να διασφαλίζει σταθερότητα τιμών για τους παραγωγούς, με τα χρόνια εξελίχθηκε σταθερά, προκειμένου να εναρμονιστεί και να αντιμετωπίσει τις σημαντικές αλλαγές και προκλήσεις, τόσο σε

γενικό, όσο και σε θεσμικό πλαίσιο. Επιπλέον η Κοινή Οργάνωση Αγοράς (ΚΟΑ) των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβάλει στον εφοδιασμό της αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρόφιμα υψηλής διατροφικής αξίας, στη μείωση της επισιτιστικής εξάρτησης της εσωτερικής αγοράς, καθώς και στη δημιουργία άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας και οικονομικής ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) θα είναι ένα από τα σημαντικότερα μέσα για την αντιμετώπιση των κύριων αναπτυξιακών προκλήσεων του τομέα της Αλιείας (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων). Προκειμένου να υλοποιηθούν οι απαιτήσεις της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, το εν λόγω ταμείο επιδιώκει να επικεντρωθεί στις ακόλουθες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. Προώθηση της βιώσιμης και αποδοτικής ως προς τους πόρους αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της συναφούς μεταποίησης μέσω εστίασης στους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
 - α) μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον,
 - β) προστασία και αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων,
 - γ) ενίσχυση των οικοσυστημάτων που αφορούν την υδατοκαλλιέργεια και προώθηση της αποδοτικής ως προς τους πόρους υδατοκαλλιέργειας,
 - δ) προώθηση της υδατοκαλλιέργειας, με υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.
2. Ενίσχυση της καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της συναφούς μεταποίησης μέσω εστίασης στους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
 - α) στήριξη στην ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της μεταφοράς γνώσης·
 - β) αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων, ως προς την αλιεία, της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και της βελτίωσης της ασφάλειας ή των συνθηκών εργασίας, και, ως προς την υδατοκαλλιέργεια, ιδίως των Μικρών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)·
 - γ) ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων και δια βίου μάθηση·
 - δ) βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς για προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
3. Ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) μέσω των ακόλουθων ειδικών στόχων:
 - α) παροχή επιστημονικής γνώσης και συλλογής δεδομένων·
 - β) στήριξη για τον έλεγχο και την επιβολή, ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.
4. Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής μέσω των ακόλουθων ειδικών στόχων:
 - α) προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια·

β) διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας.

5. Ενίσχυση της εφαρμογής της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής.

Η Αειφόρος Ανάπτυξη της Αλιείας στο πλαίσιο της υποβληθείσας πρότασης του Κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) 2014-2020 προβλέπει να στηρίξει συνοπτικά τα ακόλουθα:

1. Την **Καινοτομία**, προκειμένου αυτή να τονωθεί για την αλιεία. Το ΕΤΘΑ, θα ενισχύσει έργα που στοχεύουν στην ανάπτυξη ή εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων αλιευτικών προϊόντων, νέων ή βελτιωμένων διαδικασιών και τεχνικών, νέων ή βελτιωμένων συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο της μεταποίησης και της εμπορίας.
2. Τις **Συμβουλευτικές Υπηρεσίες**, προκειμένου να βελτιωθεί η συνολική απόδοση και ανταγωνιστικότητα των επιχειρηματιών και να προωθηθεί η αειφόρος αλιεία. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίξει τις μελέτες σκοπιμότητας που αξιολογούν τη βιωσιμότητα των έργων, την παροχή επαγγελματικών συμβουλών για επιχειρηματικές στρατηγικές και στρατηγικές εμπορία, την παροχή επαγγελματικών συμβουλών για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
3. Τις **Συμπράξεις μεταξύ Επιστημόνων και Αλιέων**, προκειμένου να ενισχυθεί η μεταφορά γνώσης μεταξύ επιστημόνων και αλιέων. Το ΕΤΘΑ θα ενισχύσει τη δημιουργία δικτύου αποτελούμενου από έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους επιστημονικούς φορείς και αλιείς ή μία ή περισσότερες οργανώσεις αλιέων.
4. Την προώθηση του **Ανθρώπινου Κεφαλαίου και Κοινωνικού Διαλόγου**, προκειμένου να προωθηθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο και ο κοινωνικός διάλογος. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίξει τη δια βίου μάθηση, τη διάδοση της γνώσης οικονομικού, τεχνικού, κανονιστικού ή επιστημονικού χαρακτήρα και των καινοτόμων πρακτικών και την απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων, που συνδέονται κυρίως με τη βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, την ασφάλεια, δραστηριότητες στον τομέα της θάλασσας, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, τη δικτύωση και την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ ενδιαφερομένων που περιλαμβάνουν οργανώσεις που προάγουν την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή αλιέων και άλλων ενδιαφερομένων.
5. Την διευκόλυνση για τη **Διαφοροποίηση και Δημιουργία Θέσεων Εργασίας**, προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας εκτός της αλιείας. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίξει, την ίδρυση νέων επιχειρήσεων εκτός της εμπορικής αλιείας, τον επανεξοπλισμό παράκτιων αλιευτικών σκαφών μικρής κλίμακας, προκειμένου να αλλάξουν χρήση για νέες δραστηριότητες εκτός της εμπορικής αλιείας και δραστηριότητες μετεκπαίδευσης αναγκαίες για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων.
6. Τις **Νέες Μορφές Εισοδήματος**, προκειμένου να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα στην αλιεία, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίξει επενδύσεις επί του σκάφους οι οποίες συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του εισοδήματος των αλιέων μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της αλιείας, όπως περιβαλλοντικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή τουρισμός.
7. Τη στήριξη **Νέων Αλιέων** για την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η στήριξη στο πλαίσιο της παρούσας πρότασης του Κανονισμού μπορεί να χορηγείται μόνο σε ότι αφορά την πρώτη απόκτηση αλιευτικού σκάφους (συνολικού μήκους κάτω των 24 μέτρων, εξοπλισμένου για θαλάσσια αλιεία, ηλικίας μεταξύ 5 και 30 ετών και το οποίο ανήκει σε τμήμα στόλου για τον οποίο η έκθεση αλιευτικής ικανότητας έχει δείξει ότι υπάρχει ισορροπία με τις αλιευτικές δυνατότητες που είναι διαθέσιμες για το εν λόγω τμήμα).

8. Την **Υγεία και Ασφάλεια**, προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας για τους αλιείς σε σχέση με την υγεία, την ασφάλεια και την υγιεινή, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις επί του σκάφους ή σε ατομικούς εξοπλισμούς ασφαλείας, υπό τον όρο οι επενδύσεις αυτές να υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
9. Την **Προσωρινή Παύση Αλιευτικών Δραστηριοτήτων**, το ΕΤΘΑ μπορεί να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση μέτρων για την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων στην περίπτωση εφαρμογής έκτακτων μέτρων όπως αυτά προβλέπονται στην ΚΑΛΠ., μη ανανέωσης συμφωνιών εταιρικής σχέσης στον τομέα της αλιείας ή πρωτοκόλλων τους, καθώς και στην περίπτωση που η προσωρινή παύση προβλέπεται σε σχέδιο διαχείρισης ή σε πολυετές σχέδιο που έχει εγκριθεί και απαιτούνται μειώσεις της αλιευτικής προσπάθειας ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι των επιστημονικών συμβουλών.
10. Την **Οριστική Παύση Αλιευτικών Δραστηριοτήτων**. Το ΕΤΘΑ μπορεί να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση μέτρων για την οριστική παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων μόνο μέσω διάλυσης αλιευτικών σκαφών, εφόσον αυτά περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας, καθώς επίσης όταν η οριστική παύση προβλέπεται ως εργαλείο του σχεδίου δράσης για την εξισορρόπηση των πραγματικών αλιευτικών δυνατοτήτων σε τμήμα στόλου για τον οποίο η έκθεση αλιευτικής ικανότητας έχει δείξει ότι υπάρχει ισορροπία με τις αλιευτικές δυνατότητες που είναι διαθέσιμες για το εν λόγω τμήμα.
11. Τη στήριξη σε **Συστήματα Μεταβιβάσιμων Αδειών Αλιείας** της ΚΑΛΠ ή νέα συστήματα προσαρμογής των αλιευτικών δραστηριοτήτων στις αλιευτικές δυνατότητες, προκειμένου να θεσπιστούν ή να τροποποιηθούν συστήματα μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη τεχνικών και διοικητικών μέσων που είναι αναγκαία για τη δημιουργία ή τη λειτουργία συστήματος μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη συστημάτων μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας, την επιτήρηση και την αξιολόγηση συστημάτων μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας και τη διαχείριση συστημάτων μεταβιβάσιμων αδειών.
12. Την **Εφαρμογή Μέτρων Διατήρησης** στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ και μέτρα διατήρησης σχετικά με την αλιεία βάσει του NATURA 2000 και της οδηγίας-πλαισίου για τη θαλάσσια στρατηγική, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων διατήρησης. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την παρακολούθηση των τεχνικών και διοικητικών μέσων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη και εφαρμογή των μέτρων διατήρησης, τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων διατήρησης.
13. Τη **Διατήρηση των Θαλάσσιων Βιολογικών Πόρων** με καινοτόμες ενέργειες. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει έργα που στοχεύουν στην ανάπτυξη ή στην εισαγωγή νέων τεχνικών και οργανωτικών γνώσεων, συμπεριλαμβανομένων των βελτιωμένων αλιευτικών τεχνικών και της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, που μειώνουν τις επιπτώσεις των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον ή επιτυγχάνουν μια πιο βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων.
14. Τη **Μείωση των Επιπτώσεων της Αλιείας** στο θαλάσσιο περιβάλλον και προσαρμογή της αλιείας στην προστασία των ειδών. Προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, να στηριχθεί η σταδιακή εξάλειψη των απορρίψεων και να διευκολυνθεί η μετάβαση που εξασφαλίζει την εκμετάλλευση των έμβιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων η οποία αποκαθιστά και διατηρεί τους πληθυσμούς των αλιευόμενων ειδών τουλάχιστον σε επίπεδα που μπορούν να εξασφαλίσουν τη Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση (ΜΒΑ) μέχρι το 2015, αν είναι δυνατόν, και το αργότερο μέχρι το 2020 για όλα τα αποθέματα. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις σε εξοπλισμό που βελτιώνει την επιλεκτικότητα μεγέθους ή την επιλεκτικότητα είδους των αλιευτικών εργαλείων, περιορίζει τις φυσικές και βιολογικές

επιπτώσεις της αλιείας στο οικοσύστημα ή τον θαλάσσιο βυθό, μειώνει τα ανεπιθύμητα αλιεύματα εμπορικών αποθεμάτων ή άλλα παρεμπόδιοντα αλιεύματα, καθώς και για την προστασία των εργαλείων και των αλιευμάτων από θηλαστικά και πτηνά προστατευόμενα από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21^{ης} Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ή την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών, υπό τον όρο ότι δεν υπονομεύεται η επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων και ότι λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης φυσικής βλάβης στους θηρευτές.

15. Την **Προστασία και Αποκατάσταση της Θαλάσσιας Βιοποικιλότητας και των Οικοσυστημάτων** στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων. Προκειμένου να προστατευθούν και να αποκατασταθούν η θαλάσσια βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα στο πλαίσιο των βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τις ακόλουθες δράσεις: α) συλλογή από τους αλιείς αποβλήτων από τη θάλασσα, όπως απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων και θαλάσσιων απορριμμάτων, β) κατασκευή, τοποθέτηση ή εκσυγχρονισμός στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και τη βελτίωση της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής προετοιμασίας και αξιολόγησής τους, γ) συμβολή στην καλύτερη διαχείριση ή διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων, δ) προετοιμασία συμπεριλαμβανομένων μελετών, εκπόνηση, παρακολούθηση και επικαιροποίηση σχεδίων προστασίας και διαχείρισης για δραστηριότητες σχετικές με την αλιεία που αφορούν τις περιοχές NATURA 2000 και τις ειδικά προστατευόμενες περιοχές που αναφέρονται στην οδηγία 2008/56/ΕΚ και σε άλλους ειδικούς οικοτόπους, ε) διαχείριση, αποκατάσταση και παρακολούθηση των περιοχών NATURA 2000, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας και την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30^{ης} Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των άγριων πτηνών, σύμφωνα με πλαίσια δράσης κατά προτεραιότητα που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, στ) διαχείριση, αποκατάσταση και παρακολούθηση των θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών ενόψει της εφαρμογής των μέτρων προστασίας του χώρου που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 4 της οδηγίας 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ζ) συμμετοχή σε άλλες δράσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, όπως η αποκατάσταση συγκεκριμένων θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων για τη στήριξη βιώσιμων αλιευτικών αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής προετοιμασίας και αξιολόγησής τους και η) περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση με συμμετοχή των αλιέων όσον αφορά την προστασία και την αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας.
16. Την άμβλυνση των επιπτώσεων της **Κλιματικής Αλλαγής**, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει ελέγχους και συστήματα ενεργειακής απόδοσης καθώς και επενδύσεις σε εξοπλισμό ή επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών.
17. Τη βελτίωση της **Προστιθέμενης Αξίας και της Ποιότητας** των αλιευτικών προϊόντων, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις που προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα, συγκεκριμένα επιτρέποντας στους αλιείς να πραγματοποιούν την επεξεργασία, την εμπορία και την άμεση πώληση των δικών τους αλιευμάτων, καθώς και καινοτόμες επενδύσεις επί του σκάφους για τη βελτίωση της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων.
18. Τη βελτίωση των **Αλιευτικών Λιμένων**, των **Τόπων Εκφόρτωσης** και των **Καταφύγιων**. Για τους σκοπούς της βελτίωσης της ποιότητας των προϊόντων που εκφορτώνονται, της αύξησης της ενεργειακής απόδοσης, της συμβολής στην προστασία του περιβάλλοντος ή της

ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις βελτίωσης των υποδομών αλιευτικών λιμένων ή τόπων εκφόρτωσης, περιλαμβανομένων των επενδύσεων σε εγκαταστάσεις για τα απόβλητα και τη συλλογή θαλάσσιων απορριμμάτων.

19. Την μείωση των επιπτώσεων της αλιείας εσωτερικών υδάτων στο περιβάλλον, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις επί του σκάφους ή σε ατομικό εξοπλισμό, ελέγχους και συστήματα επί του σκάφους, ελέγχους και συστήματα ενεργειακής απόδοσης, αλιευτικούς λιμένες, καταφύγια και τόπους εκφόρτωσης, επενδύσεις για τη βελτίωση της αξίας ή της ποιότητας των αλιευμάτων.

Για την Αειφόρος Ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της υποβληθείσας πρότασης του Κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) 2014-2020 προβλέπεται να στηριχτούν συνοπτικά τα ακόλουθα:

1. Η τόνωση της **Καινοτομίας** στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει έργα που στοχεύουν στην ανάπτυξη τεχνικών καινοτομιών ή γνώσεων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας οι οποίες περιορίζουν ιδίως τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, ενισχύουν μια πιο βιώσιμη χρήση των πόρων, βελτιώνουν την καλή διαβίωση των ζώων, διευκολύνουν νέες βιώσιμες μεθόδους παραγωγής, στην ανάπτυξη ή εισαγωγή στην αγορά νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων, νέων ειδών υδατοκαλλιέργειας με καλές προοπτικές στην αγορά, νέων ή βελτιωμένων διαδικασιών, νέων ή βελτιωμένων συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης, στη διερεύνηση της τεχνικής ή οικονομικής σκοπιμότητας των καινοτομιών, των προϊόντων ή των διαδικασιών.
2. Οι **Παραγωγικές Επενδύσεις** στην υδατοκαλλιέργεια, το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτεί τη διαφοροποίηση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών, τον εκσυγχρονισμό των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό όσον αφορά την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εξοπλισμού για την προστασία των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας από τους θηρευτές, τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων ή την ενίσχυση των θετικών επιδράσεων στο περιβάλλον και την αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων, επενδύσεις στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και την αποκατάσταση υφιστάμενων τεχνητών λιμνών ή λιμνοθαλασσών υδατοκαλλιέργειας μέσω της αφαίρεσης λάσπης ή πιθανών μέτρων που στοχεύουν στην πρόληψη της εναπόθεσης λάσπης.
3. Οι **Νέες Μορφές Εισοδήματος και Προστιθέμενης Αξίας** προϊόντα υδατοκαλλιέργειας, προκειμένου να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις που συμβάλλουν στην προσφορά προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας, βοηθώντας για παράδειγμα την επιχείρηση υδατοκαλλιέργειας να πραγματοποιεί την επεξεργασία, την εμπορία και την άμεση πώληση πρωτίστως της δικής της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας, καθώς και στη διαφοροποίηση του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της υδατοκαλλιέργειας.
4. Οι **Υπηρεσίες Διαχείρισης, Παροχής Βοήθειας και Παροχής Συμβουλών** για τις εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας, προκειμένου να βελτιωθεί η συνολική απόδοση και η ανταγωνιστικότητα των εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τη συγκρότηση υπηρεσιών διαχείρισης, παροχής βοήθειας και παροχής συμβουλών για εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας, καθώς και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών τεχνικού, επιστημονικού, νομικού ή οικονομικού χαρακτήρα σε εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας.

5. Η ενίσχυση του **Ανθρώπινου Κεφαλαίου και της Δικτύωσης**, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τη δια βίου μάθηση, τη διάδοση των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων και των καινοτόμων πρακτικών, καθώς και την απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας καθώς τη δικτύωση και την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας ή των επαγγελματικών οργανώσεων και άλλων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών φορέων ή εκείνων που προάγουν την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.
6. Η αύξηση του **Δυναμικού των Ζωνών Υδατοκαλλιέργειας**, το ΕΤΘΑ προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη των ζωνών υδατοκαλλιέργειας και των υποδομών, μπορεί να στηρίζει τον καθορισμό και τη χαρτογράφηση των πλέον κατάλληλων για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη, ενδεχομένως, τις διαδικασίες χωροταξικού σχεδιασμού, τη βελτίωση και την ανάπτυξη βοηθητικών εγκαταστάσεων και των υποδομών που απαιτούνται για να αυξηθεί το δυναμικό των ζωνών υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων σε έργα αναδασμού, παροχής ενέργειας ή διαχείρισης των υδάτων καθώς και δράσεις που αναλαμβάνονται και υλοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές με στόχο την πρόληψη σοβαρών ζημιών στην υδατοκαλλιέργεια.
7. Η μετάβαση σε **Συστήματα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου** και σε μεθόδους **Βιολογικής Υδατοκαλλιέργειας**. Προκειμένου να προωθήσει την ανάπτυξη της βιολογικής ή της ενεργειακά αποδοτικής υδατοκαλλιέργειας, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τη μετατροπή των συμβατικών παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 και σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 710/2009 της Επιτροπής της 5ης Αυγούστου 2009 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 889/2008 σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων για τη βιολογική παραγωγή ζώων υδατοκαλλιέργειας και φυκιών, καθώς και τη συμμετοχή των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας στα συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EMAS).
8. Η ενισχύση των υδατοκαλλιεργειών που παρέχουν **Περιβαλλοντικές Υπηρεσίες**, το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει μεθόδους υδατοκαλλιέργειας συμβατές με συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ανάγκες και υποκείμενες σε ειδικές απαιτήσεις διαχείρισης που απορρέουν από το χαρακτηρισμό των περιοχών NATURA 2000, δαπάνες άμεσα συνδεδεμένες με τη συμμετοχή σε διατήρηση και αναπαραγωγή υδρόβιων ζώων, στο πλαίσιο προγραμμάτων διατήρησης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας που θεσπίζονται από δημόσιες αρχές ή υπό την εποπτεία τους, καθώς και μορφές εκτατικής υδατοκαλλιέργειας που υποστηρίζουν τη διατήρηση και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και της διαχείρισης του τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.
9. Τα μέτρα για τη **Δημόσια Υγεία**, με την παροχή αντιστάθμισης σε οστρακοκαλλιεργητές για την προσωρινή αναστολή της συλλογής εκτρεφόμενων μαλακίων αποκλειστικά για λόγους δημόσιας υγείας.
10. Τα μέτρα για την **Υγεία και Καλή Διαβίωση των Ζώων**, προκειμένου να ενισχυθεί η υγεία και η καλή διαβίωση των ζώων σε επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πρόληψη και τη βιοασφάλεια. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίζει τις δαπάνες για τον έλεγχο και την εξάλειψη των νόσων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας υπό τους όρους της απόφασης 2009/470/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών δαπανών που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων στο πλαίσιο του σχεδίου εξάλειψης, την ανάπτυξη γενικών και ανάλογων με το είδος του ζώου βέλτιστων πρακτικών ή κωδίκων δεοντολογίας σχετικά με τη

βιοασφάλεια ή τις ανάγκες καλής διαβίωσης των ζώων στο πλαίσιο υδατοκαλλιέργειας, καθώς και μελέτες με στόχο την αύξηση της διαθεσιμότητας κτηνιατρικών φαρμάκων για χρήση στην υδατοκαλλιέργεια και την προώθηση της κατάλληλης χρήσης των εν λόγω φαρμάκων, μέσω της ανάθεσης φαρμακευτικών μελετών και της διάδοσης και ανταλλαγής πληροφοριών.

11. Η εφαρμογή συστήματος **Ασφάλισης Αποθεμάτων Υδατοκαλλιέργειας**, προκειμένου να διασφαλιστεί το εισόδημα των υδατοκαλλιεργητών, το ΕΤΘΑ μπορεί να συμβάλει στην ασφάλιση των αποθεμάτων υδατοκαλλιέργειας με το να καλύπτει ζημιές που οφείλονται τουλάχιστον σε μία από τις ακόλουθες αιτίες, φυσικές καταστροφές, δυσμενή καιρικά φαινόμενα, αιφνίδιες μεταβολές της ποιότητας του νερού για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση, ασθένειες της υδατοκαλλιέργειας, βλάβη ή καταστροφή των εγκαταστάσεων παραγωγής για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση.

Η στηριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας στην κατάρτιση και υλοποίηση των σχεδίων παραγωγής και εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων θα πραγματοποιηθεί εντός του πλαισίου της Κοινής Οργάνωσης των Αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Το ΕΤΘΑ μπορεί να στηρίξει μέτρα εμπορίας για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, με τους εξής στόχους:

- α) τη σύσταση οργανώσεων παραγωγών, ενώσεων οργανώσεων παραγωγών ή διακλαδικών οργανώσεων αναγνωρισμένων,
- β) τη βελτίωση των όρων διάθεσης στην αγορά:
 - i) πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση,
 - ii) ανεπιθύμητων αλιευμάτων που εκφορτώνονται
 - iii) προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που λαμβάνονται μέσω της χρήσης μεθόδων με χαμηλό αντίκτυπο για το περιβάλλον ή προϊόντα βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, όπως ορίζεται στον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 834/2007 σχετικά με τη βιολογική παραγωγή.
- γ) τη προώθηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας μέσω της διευκόλυνσης:
 - i) της αίτησης για καταχώριση ενός συγκεκριμένου προϊόντος βάσει των όρων του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 510/2006, της 20ής Μαρτίου 2006, σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων,
 - ii) της πιστοποίησης και προώθησης μεταξύ άλλων προϊόντων βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων μεταποίησης,
- δ) τη συμβολή στη διαφάνεια της παραγωγής και των αγορών και διενέργεια ερευνών αγοράς,
- ε) τη συμβολή στην ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας,
- στ) κατάρτιση υποδειγμάτων συμβάσεων για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σύμφωνων προς την ενωσιακή νομοθεσία,
- ζ) τη διοργάνωση εκστρατειών προώθησης για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνικό επίπεδο και άλλων εκστρατειών ενημέρωσης για την ενίσχυση της προβολής του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο κοινό.

Στη μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας το ΕΤΘΑ μπορεί να χρηματοδοτήσει επενδύσεις για τη μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας ή στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας των αποβλήτων, στη μεταποίηση πλεοναζόντων ειδών ή

ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση, στη μεταποίηση υποπροϊόντων που προκύπτουν από τις βασικές δραστηριότητες μεταποίησης, στη μεταποίηση προϊόντων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, καθώς και άλλες ενέργειες οι οποίες θα οδηγήσουν στη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, νέων ή βελτιωμένων διαδικασιών, ή νέων ή βελτιωμένων συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) στηρίζει το πρόσθετο κόστος με το οποίο επιβαρύνονται οι οικονομικοί φορείς κατά την αλίευση, καλλιέργεια, μεταποίηση και εμπορία ορισμένων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας από τις Αζόρες, τη Μαδέρα, τις Κανάριες νήσους και τις γαλλικές εξόχως απόκεντρες περιοχές. Η αντιστάθμιση καταβάλλεται στους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στις εν λόγω περιοχές. Για την αντιστάθμιση λαμβάνονται υπόψη, για κάθε προϊόν αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας ή κατηγορία προϊόντων, το επιπλέον κόστος που προκύπτει από τα ιδιαίτερα μειονεκτήματα των συγκεκριμένων περιοχών και κάθε άλλο είδος δημόσιας παρέμβασης που επηρεάζει το ύψος του επιπλέον κόστους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) αποσκοπεί στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισορροπιών. Συγκεκριμένα, το ΕΤΠΑ χρηματοδοτεί:

- άμεσες ενισχύσεις για επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε επιχειρήσεις, ειδικότερα σε Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), προκειμένου να δημιουργηθούν βιώσιμες θέσεις εργασίας
- έργα υποδομής που αφορούν κυρίως την έρευνα και την καινοτομία στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, του περιβάλλοντος, της ενέργειας και των μεταφορών
- χρηματοδοτικά μέσα (επιχειρηματικά κεφάλαια, ταμεία τοπικής ανάπτυξης, κλπ.) με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών
- μέτρα τεχνικής βοήθειας.

Στις περιφέρειες του στόχου «σύγκλιση», το ΕΤΠΑ εστιάζει τη συνδρομή που χορηγεί στον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση των οικονομικών δομών, καθώς και στη διατήρηση ή τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας. Οι δράσεις που υλοποιούνται με χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ αφορούν τους τομείς της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (Ε&ΤΑ), της καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, της κοινωνίας της πληροφορίας, του περιβάλλοντος, της πρόληψης κινδύνων, του τουρισμού, του πολιτισμού, των μεταφορών, της ενέργειας, της εκπαίδευσης και της υγείας.

Οι προτεραιότητες του στόχου «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» αρθρώνονται γύρω από τρεις άξονες:

- καινοτομία και οικονομία της γνώσης: ενίσχυση των περιφερειακών δυνατοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας και ενίσχυση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, κυρίως για τις επιχειρήσεις που συνδέονται με την οικονομία της γνώσης
- περιβάλλον και πρόληψη των κινδύνων: αποκατάσταση των μολυσμένων εκτάσεων, τόνωση της ενεργειακής απόδοσης, προαγωγή καθαρών δημόσιων αστικών μεταφορών και κατάρτιση σχεδίων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων

- πρόσβαση σε υπηρεσίες μεταφορών και τηλεπικοινωνιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος

Όσον αφορά τον στόχο «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», η συνδρομή του ΕΤΠΑ επικεντρώνονται σε τρεις άξονες:

- ανάπτυξη διασυνοριακών οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων
- καθιέρωση και ανάπτυξη διακρατικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της διμερούς συνεργασίας μεταξύ θαλάσσιων περιφερειών
- ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της περιφερειακής πολιτικής μέσω της προώθησης της διαπεριφερειακής συνεργασίας, της ανάπτυξης δικτύων και της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις εδαφικές ιδιαιτερότητες. Χρηματοδοτεί δράσεις που στοχεύουν να αμβλύνουν τα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα των αστικών περιοχών. Επίσης, προνομιακής μεταχείρισης τυγχάνουν οι περιοχές με φυσικά γεωγραφικά μειονεκτήματα (νησιωτικές, ορεινές ή αραιοκατοικημένες περιοχές), καθώς και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, οι οποίες λαμβάνουν πρόσθετες πιστώσεις ως αντιστάθμιση στην απομόνωσή τους.

Τέσσερις κοινές πρωτοβουλίες αναπτύχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής), σε συνεργασία με τον όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013, προκειμένου η πολιτική συνοχής να καταστεί πιο αποδοτική και βιώσιμη. Δύο από αυτές αφορούν την προώθηση μέσω χρηματοοικονομικής τεχνικής (Jeremie και Jessica), ενώ οι άλλες δύο (Jaspers και Jasmine) λειτουργούν ως μέσα παροχής τεχνικής βοήθειας.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τον Μάιο του 2013, στο πλαίσιο προετοιμασίας του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ), για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας, δημοσιοποίησε τις προτάσεις του για τον τομέα της Αλιείας (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων). Βασικός στόχος της αναπτυξιακής στρατηγικής είναι η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη της αλιείας, ο οποίος θα εστιάσει με την προστασία των ιχθυοπληθυσμών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη διατήρηση της κοινωνικής & οικονομικής συνοχής των αλιευτικών περιοχών. Οι βασικές στρατηγικές επιλογές της χώρας για την ενίσχυση του τομέα της Αλιείας θα στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) του τομέα καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των αλιευτικών πόρων.

Κατά την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και δυνατοτήτων της χώρας αξιολογήθηκαν και ιεραρχήθηκαν οι Θεματικοί Στόχοι (ΘΣ), οι οποίοι αποτελούν προτεραιότητας για την Ελλάδα έχουν ως ακολούθως:

1. **Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.** Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καινοτομία, για την προώθηση της ανάπτυξης νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών, διαχείρισης και συστημάτων οργάνωσης σε ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας, που θα συμβάλουν στο να αποκτήσουν προστιθέμενη αξία τα προϊόντα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, στο να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους και να χαμηλώσουν το κόστος παραγωγής τους.

- 2. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.** Στη συλλεκτική αλιεία θα στηριχθούν οι επενδύσεις που καλύπτουν την ασφάλεια και την υγιεινή επί του σκάφους, οι επενδύσεις που στοχεύουν στην προσθήκη εμπορικής αξίας στα αλιεύματα, οι επενδύσεις για την καλύτερη δυνατή χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων καθώς και την αξιοποίηση των υποχρησιμοποιούμενων συστατικών στοιχείων των αλιευμάτων. Για την ενίσχυση του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών θα στηριχθούν δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του, αφενός με την αύξηση της παραγωγής, κυρίως με διαφοροποίηση προς νέα είδη και παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας και αφετέρου με τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Ακόμη, σκόπιμη κρίνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η στήριξη δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον, με την χρήση οικολογικών μεθόδων διαχείρισης, χρήση συστημάτων ελέγχου και μετατροπή-ίδρυση μονάδων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας. Αναφορικά με τον κλάδο της μεταποίησης, επιβάλλεται η χρηματοδότηση ενεργειών-εκστρατειών προώθησης, καθώς και επενδύσεων για την πιστοποίηση και τη σήμανση των αλιευτικών προϊόντων. Επιπρόσθετα, αναγκαία είναι και η χρηματοδότηση έργων σε αλιευτικά λιμάνια και τόπους εκφόρτωσης με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων που εκφορτώνονται, τη βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την προστασία του περιβάλλοντος. Για τη βελτίωση της ασφάλειας των αλιείων θα στηριχθούν επενδύσεις κατασκευής ή εκσυγχρονισμού αλιευτικών καταφυγίων.
- 3. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.** Προκειμένου να αμβλυνθούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, κρίνεται αναγκαία η στήριξη επενδύσεων επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών, καθώς και επενδύσεων που προωθούν τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις του τομέα.
- 4. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των αλιευτικών πόρων.** Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της ΚΑΛΠ και δεδομένου ότι επιδιώκεται οι δραστηριότητες αλιείας και υδατοκαλλιέργειας να συμβάλλουν στη δημιουργία μακροπρόθεσμα βιώσιμων περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών, απαιτείται η στήριξη δράσεων για την μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, ιδίως μέσω της προώθησης της οικολογικής καινοτομίας, πιο επιλεκτικών εργαλείων αλιείας και εξοπλισμού, καθώς και μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων δράσεων ανάδειξης και ευαισθητοποίησης του κοινού. Η μελέτη των ανθρωπογενών απορριμμάτων στη θάλασσα (ακτές, θαλάσσιο περιβάλλον) και η πιθανή ανακύκλωση αυτών θα ενισχύσει την τοπική οικονομία και θα συνεισφέρει στην προστασία του περιβάλλοντος. Επιπλέον, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις συλλογής, διαχείρισης και χρήσης δεδομένων του τομέα αλιείας, προκειμένου να στηριχθούν τα αντίστοιχα εθνικά προγράμματα και να υποστηριχθεί η επιστημονική ανάλυση και εφαρμογή της ΚΑΛΠ. Πρόσθετα μέτρα αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο προώθησης της ολοκληρωμένης θαλάσσιας διακυβέρνησης, ιδίως μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και της περαιτέρω ανάπτυξης και εφαρμογής στρατηγικών θαλάσσιας λεκάνης.
- 5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων**

Για την Ελλάδα η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στην πρόληψη και διαχείριση κινδύνων είναι ιδιαίτερης σημασίας, δεδομένου του νησιωτικού χαρακτήρα (εκτεταμένο μήκος ακτών με υπερσυγκέντρωση οικιστικών και οικονομικών δραστηριοτήτων στο παράκτιο μέτωπο), των γεωφυσικών χαρακτηριστικών της και της δομής της οικονομίας της (σημαντική παρουσία του

αγροδιατροφικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών). Το μεγάλο μήκος των ακτογραμμών και γενικά τα εδάφη της παράκτιας ζώνης σε όλα τα νησιά φιλοξενούν σημαντικούς παραθεριστικούς / τουριστικούς προορισμούς αλλά και μεγάλο αριθμό αλιευτικών καταφυγίων, και η προστασία τους πέραν του περιβαλλοντικού οφέλους αποδίδει άμεσα αναπτυξιακά οφέλη. Στα πλαίσια αυτά είναι απαραίτητος ο ορθολογικός σχεδιασμός δράσεων και παρεμβάσεων που άπτονται της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, όπως σχέδια ολοκληρωμένης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, αλλά και η εφαρμογή αποτελεσματικών σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων (όπως π.χ. η έντονη διαβρωτική δράση που προέρχεται από φυσικά ή/και ανθρωπογενή αίτια). Τέτοιες δράσεις, παρόλο που δεν αφορούν άμεσα την αναπτυξιακή στρατηγική του τομέα της αλιείας, είναι απολύτως απαραίτητες για την χωροθέτηση, την προστασία και τη διατήρηση του παράκτιου χώρου σε υψηλά περιβαλλοντικά επίπεδα, συνθήκες αναγκαίες για την υγιή και αειφορική ανάπτυξη της θαλάσσιας αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον πρέπει να δοθεί στις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής όπως αυτή γίνεται αντιληπτή π.χ. από την αύξηση της θερμοκρασίας της θάλασσας στους θαλάσσιους έμβιους οργανισμούς και ειδικότερα στα ιχθυαποθέματα. Θα πρέπει να διερευνηθούν και να μελετηθούν οι πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις εκφορτώσεις, αφθονίες και κατανομές των αλιευτικών αποθεμάτων κατά τα τελευταία 30 χρόνια.

6. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τον σχεδιασμό της στρατηγικής και των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος αλιείας 2014-2020, έχει καταδειχθεί η ανάγκη για την βελτίωση των οργανωτικών δομών με νέες τεχνολογίες και νέα πληροφοριακά συστήματα διαχείρισης με στόχο την βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας στις επιχειρήσεις και την συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Ακόμη, θα δοθεί προτεραιότητα στο σχεδιασμό και την εφαρμογή Ολοκληρωμένων Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης αξιοποιώντας τοπικούς πόρους και τοπικό εργατικό δυναμικό με στόχο την συγκράτηση του πληθυσμού και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο. Θα πρέπει επιπλέον να προωθηθεί η δυνατότητα της πολυαπασχόλησης των παράκτιων αλιέων μικρής κλίμακας, καλύπτοντας την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και τις επενδύσεις για τον επανεξοπλισμό των σκαφών τους, καθώς και με ενέργειες κατάρτισης για την απόκτηση νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων σε αντίστοιχο τομέα εκτός των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για την επιτυχή εφαρμογή των παρεμβάσεων του τομέα κρίνεται απαραίτητη η συμβουλευτική υποστήριξη και εκπαίδευση των αλιέων.

Ενδεικτικά, παρακάτω παρουσιάζεται συνοπτικά η σύνδεση των εν λόγω επιλεγμένων Θεματικών Στόχων με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον τομέα Αλιείας, καθώς επίσης αναφέρονται οι γενικοί και οι ειδικοί στόχοι και προσδιορίζονται οι Ενδεικτικοί Τύποι Δράσεων που θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων:

1. Ενίσχυση καινοτόμων και ανταγωνιστικών αγαθών και υπηρεσιών του θαλάσσιου οικοσυστήματος για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, συμπεριλαμβανομένων των συναφών δραστηριοτήτων της μεταποίησης και των σχετικών διαχειριστικών / περιβαλλοντικών δράσεων της παράκτιας ζώνης

Θεματικοί Στόχοι:

Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας (ΘΣ1). Η μελέτη των αλιευτικών πόρων μπορεί να πραγματοποιηθεί χρησιμοποιώντας είτε δεδομένα πειραματικής αλιείας είτε αλιευτικά στατιστικά δεδομένα (παραγωγή/εκφορτώσεις, αλιευτική προσπάθεια, αλιευτικός στόλος) με σκοπό την εξέταση της αφθονίας, βιολογίας και οικολογίας των πληθυσμών καθώς και την εκτίμηση της κατάστασης των ιχθυαποθεμάτων.

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΘΣ2).
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων (ΘΣ4).

Γενικοί Στόχοι:

- Στήριξη στην ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της μεταφοράς γνώσης.
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων, ως προς την αλιεία, της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και της βελτίωσης της ασφάλειας ή των συνθηκών εργασίας και ως προς την υδατοκαλλιέργεια, ιδίως των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).
- Ανάπτυξη νέων επαγγελματικών δεξιοτήτων και δια βίου μάθηση.
- Βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς για προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Ειδικό στόχοι:

- Αντιμετώπιση των αναγκών για τη βελτίωση της ασφάλειας και υγείας επί του σκάφους.
- Βελτίωση της προστιθέμενης αξίας ή της ποιότητας των ιχθύων που αλιεύονται.
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των αλιέων μέσω νέων μορφών εισοδήματος και δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της διαφοροποίησης.
- Βελτίωση των υποδομών αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και αλιευτικών καταφυγίων.
- Βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη της τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας προς όφελος της ποιοτικής ασφάλειας των αλιευμάτων σε περιοχές υδατοκαλλιέργειών
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ενθάρρυνση ίδρυσης νέων επιχειρήσεων.
- Βελτίωση της συνολικής απόδοσης και της ανταγωνιστικότητας των εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας.
- Προώθηση της ποιότητας και της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Βελτίωση των όρων διάθεσης στην αγορά των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Ενίσχυση της προβολής του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο κοινό.
- Ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών & τεχνικών και συστημάτων διαχείρισης & οργάνωσης, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στα προϊόντα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, συμβάλλοντας στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων τους καθώς και στη μείωση του κόστους παραγωγής τους.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε αλιείς και υδατοκαλλιεργητές.
- Συμπράξεις μεταξύ επιστημόνων και αλιέων σε σταθερή βάση προκειμένου να επιτευχθεί σχετικά γρηγορότερα η επίλυση προβλημάτων..
- Αποτίμηση και πρόγνωση της κατάστασης των θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω δυναμικών διαχειριστικών μοντέλων

Ενδεικτικοί Τύποι Δράσεων:

- Επενδύσεις που αφορούν στην ασφάλεια επί του σκάφους και στη βελτίωση της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων καθώς και στην αντικατάσταση ή εκσυγχρονισμό των μηχανών σκαφών της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.
- Επενδύσεις που προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα επιτρέποντας στους αλιείς να πραγματοποιούν την επεξεργασία, την εμπορία και την άμεση πώληση των δικών τους αλιευμάτων.
- Ίδρυση νέων επιχειρήσεων από αλιείς και χρηματοδότηση των αναγκαίων δραστηριοτήτων μετεκπαίδευσης. Στόχος είναι η απόκτηση γνώσης και οικολογικής συνείδησης για την προστασία και την αειφορία των αλιευτικών πόρων και η χρήση επιλεκτικότερων τεχνικών αλιείας
- Επενδύσεις επί του σκάφους για την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της αλιείας, όπως περιβαλλοντικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή τουρισμός.
- Επενδύσεις βελτίωσης των υποδομών αλιευτικών λιμένων ή τόπων εκφόρτωσης.
- Επενδύσεις για την κατασκευή ή τον εκσυγχρονισμό αλιευτικών καταφυγίων.
- Μελέτη της αλιευτικής ικανότητας, εκτίμηση της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας και αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας / απόδοσης του αλιευτικού στόλου στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.
- Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, ίδρυση νέων και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας.
- Προώθηση νέων μορφών υδατοκαλλιέργειας με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης.
- Χρηματοδότηση της διαφοροποίησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών όπως αυτά με καλές προοπτικές εμπορίας.
- Επενδύσεις στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.
- Επενδύσεις για αύξηση προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας με την πραγματοποίηση της επεξεργασίας, της εμπορίας και της άμεσης πώλησης πρωτίστως της δικής της παραγωγής.
- Διαφοροποίηση του εισοδήματος των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας μέσω της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της υδατοκαλλιέργειας.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών τεχνικού, επιστημονικού, νομικού ή οικονομικού χαρακτήρα σε εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη ανάπτυξης ζωνών υδατοκαλλιέργειας και των απαιτούμενων υποδομών.
- Επιτόπια ανίχνευση και καταγραφή τοξινών κατά τη διάρκεια επιβλαβών φυτοπλαγκτονικών εξάρσεων σε περιοχές υδατοκαλλιέργειών και εφαρμογή της στην ποιοτική ασφάλεια των αλιευμάτων
- Σχεδιασμός και ανάπτυξη Θαλάσσιου Διαχειριστικού Συστήματος με βάση την καταγραφή περιβαλλοντικών παραμέτρων και δυναμικά μοντέλα προσομοίωσης και πρόγνωση της κατάστασης του θαλάσσιου οικοσυστήματος
- Κατάρτιση και υλοποίηση σχεδίων παραγωγής και εμπορίας που αναφέρονται στον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Σύσταση οργανώσεων παραγωγών, ενώσεων οργανώσεων παραγωγών ή διακλαδικών οργανώσεων.
- Μέτρα βελτίωσης των όρων διάθεσης στην αγορά πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση, ανεπιθύμητων αλιευμάτων και προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που λαμβάνονται μέσω της χρήσης μεθόδων με χαμηλό αντίκτυπο στο περιβάλλον ή προϊόντων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.

- Μέτρα για την διευκόλυνση της αίτησης για καταχώρηση ενός συγκεκριμένου προϊόντος βάσει των όρων του κανονισμού (ΕΚ) 510/2006 σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.
 - Μέτρα για την πιστοποίηση και προώθηση προϊόντων βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων μεταποίησης.
 - Διενέργεια ερευνών αγοράς
 - Διοργάνωση εκστρατειών προώθησης για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε περιφερειακό, εθνικό ή διεθνικό επίπεδο και εκστρατειών ενημέρωσης.
 - Μέτρα για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
 - Επενδύσεις για τη μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σχετικά με εξοικονόμηση ενέργειας ή τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας των αποβλήτων, πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση, προϊόντων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.
2. Προώθηση των βιώσιμων και αποδοτικών ως προς τους πόρους αγαθών και υπηρεσιών του θαλάσσιου οικοσυστήματος για την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, συμπεριλαμβανομένων των συναφών δραστηριοτήτων της μεταποίησης και των σχετικών διαχειριστικών / περιβαλλοντικών δράσεων της παράκτιας ζώνης

Θεματικοί Στόχοι:

- Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (ΘΣ3).
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων (ΘΣ4).
- Κλιματική αλλαγή και διαχείριση κινδύνων (ΘΣ)

Γενικοί στόχοι:

- Μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον.
- Προστασία και αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, καθώς και ανάδειξη/ευαισθητοποίηση μέσω εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Ενίσχυση των οικοσυστημάτων που αφορούν την υδατοκαλλιέργεια και προώθηση της αποδοτικής ως προς τους πόρους υδατοκαλλιέργειας.
- Προώθηση της υδατοκαλλιέργειας, με υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, καθώς και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας.
- Βιώσιμες δράσεις στην παράκτια ζώνη, χωροταξικός σχεδιασμός και πρόληψη περιβαλλοντικών κινδύνων
- Ενίσχυση του ρόλου του θαλάσσιου περιβάλλοντος ως πυλώνα για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη

Ειδικό στόχοι:

- Αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και χωροθέτηση ιχθυοκαλλιεργειών
- Στήριξη δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.
- Εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων μεταποίησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Επίτευξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και των αντίστοιχων αλιευτικών δραστηριοτήτων.

- Βελτίωση της διαχείρισης και διατήρησης των αλιευτικών πόρων. Προκειμένου να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος χρειάζεται συνεχής μελέτη των αποθεμάτων, χρήση εναλλακτικών τρόπων αλιείας, καινοτόμες περιοχές αλιείας (π.χ. βαθιά νερά).
- Συμβολή στη μείωση της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας βάσει διαχειριστικών μελέτων που στηρίζονται σε πολυετή έρευνα.
- Διευκόλυνση της μετάβασης στην αξιοποίηση των έμβιων θαλάσσιων βιολογικών πόρων η οποία αποκαθιστά και διατηρεί τους πληθυσμούς των αλιευόμενων ειδών πάνω από τα επίπεδα εκείνα που μπορούν να εξασφαλίσουν τη Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση (MBA). Θα πρέπει να αναπτυχθούν σενάρια διαχείρισης της αλιείας που θα στοχεύουν στη μεγιστοποίηση της αλιευτικής παραγωγής και τη διατήρηση της απασχόλησης του κλάδου στο παρόν ενώ την ίδια στιγμή θα αποφεύγουν την εξάντληση της αλιείας στο μέλλον (Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση, MBA), η οποία θα οδηγούσε σε κατάρρευση τον αλιευτικό κλάδο.
- Εφαρμογή μέτρων διατήρησης στο πλαίσιο της ΚΑΛΠ και μέτρα διατήρησης σχετικά με την αλιεία βάσει του NATURA 2000 και της Οδηγίας-πλαίσιου για τη θαλάσσια στρατηγική.
- Διατήρηση και βελτίωση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και προστασία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών.
- Προσέγγιση των αλιευτικών αποθεμάτων των βαθιών νερών (> 500 μ) στη περιοχή του Ν. Αιγαίου μια πρώτη προσέγγιση των αλιευτικών αποθεμάτων των βαθιών νερών (> 500 μ). Σκοπός της προσέγγισης αυτής είναι η διαχείριση των παρθένων αποθεμάτων αυτών, πριν την εμπορική υπερεκμετάλλευσή τους, με στόχο την αειφορία τους.
- Συμβολή στην Προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν, σύμφωνα με τη Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έως το 2020.
- Ανάδειξη υποθαλάσσιων οικοσυστημάτων ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και βιοποικιλότητας και ευαισθητοποίηση του κοινού
- Συμβολή στην αειφόρο τουριστική ανάπτυξη μέσω ενίσχυσης του θαλάσσιου τουρισμού
- Καταγραφή και ορθολογική αντιμετώπιση αντικρουόμενων δράσεων στην παράκτια ζώνη
- Συμβολή στην κατανόηση των μηχανισμών που δημιουργούν παράκτια διάβρωση και μέτρα αντιμετώπισης

Ενδεικτικοί Τύποι Δράσεων:

- Επενδύσεις σε εξοπλισμό επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων ή αερίων του θερμοκηπίου και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών.
- Αναγκαία μέτρα προσωρινής και οριστικής παύσης αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Έρευνα σχετική με τη δημιουργία θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών περιορισμένης αλιείας για την βελτίωση της αλιευτικής παραγωγικότητας και την προστασία της θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας
- Η εκτεταμένη μελέτη της ερασιτεχνικής αλιείας στην περιοχή
- Δράσεις που εξυπηρετούν τη μετάβαση σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.
- Κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της Αλιευτικής Πολιτικής στην επίτευξη της αειφορίας και της βιώσιμης εκμετάλλευσής μεταξύ της αλιευτικής προσπάθειας και των ιχθυαποθεμάτων στη Περιφέρεια Νότιο Αιγαίου

- Μετατροπή των συμβατικών παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) 834/2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και του κανονισμού (ΕΚ) 710/2009 σχετικά με την θέσπιση λεπτομερών κανόνων για την βιολογική παραγωγή ζώων υδατοκαλλιέργειας και φυκιών.
- Συμμετοχή στα συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ένωσης (EMAS).
- Σχέδια ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιας ζώνης με στόχο την ορθολογική χωροθέτηση και την ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών του θαλάσσιου χώρου.
- Κατάρτιση διαχειριστικών εργαλείων και σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των απειλών και των φθορών που υφίσταται η χλωρίδα και η πανίδα στη παράλια ζώνη.
- Διερεύνηση των βέλτιστων θαλάσσιων παράκτιων περιοχών για τη δημιουργία υποδομών καταδυτικού οικοτουρισμού.
- Ανάδειξη υποδομών ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών, με έμφαση στην καλή περιβαλλοντική τους κατάσταση
- Διαχειριστικά εργαλεία για τη συλλογή και ανακύκλωση των απορριμάτων στην παράκτια ζώνη
- Ανάπτυξη και εφαρμογή διαχειριστικών εργαλείων για την αποτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την χωροθέτηση των ιχθυοκαλλιεργειών σε περιοχές όπου η έντασή τους είναι μεγάλη, εντός και εκτός θεσμοθετημένων ΠΟΑΥ.
- Υδατοκαλλιέργεια που παρέχει περιβαλλοντικές υπηρεσίες όπως μεθόδους συμβατές με συγκεκριμένες περιβαλλοντικές ανάγκες υποκείμενες σε ειδικές απαιτήσεις διαχείρισης, μορφές εκτατικής υδατοκαλλιέργειας κλπ.
- Μέτρα για τη δημόσια υγεία μέσω χορήγησης αντιστάθμισης σε οστρακοκαλλιεργητές.
- Μέτρα για την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων όπως δράσεις ελέγχου & εξάλειψης των νόσων στον τομέα υδατοκαλλιέργειας κλπ.
- Σχεδιασμός, επιτήρηση, αξιολόγηση και διαχείριση συστημάτων μεταβιβάσιμων αδειών αλιείας ή νέων συστημάτων προσαρμογής των αλιευτικών δραστηριοτήτων στις αλιευτικές δυνατότητες.
- Επενδύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων μεταποίησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας των αποβλήτων.
- Προγράμματα για τη συλλογή από τους αλιείς αποβλήτων από τη θάλασσα, όπως απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων και θαλάσσιων απορριμμάτων.
- Κατασκευή, τοποθέτηση ή εκσυγχρονισμός στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και τη βελτίωση της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής προετοιμασίας και αξιολόγησής τους.
- Μελέτη για δημιουργία τεχνητών υφάλων στην περιοχή της Περιφέρειας
- Εκπόνηση μελετών και ενέργειες παρακολούθησης και επικαιροποίησης σχεδίων προστασίας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.
- Δράσεις αποκατάστασης συγκεκριμένων θαλάσσιων και παράκτιων οικοτόπων για τη στήριξη βιώσιμων αλιευτικών αποθεμάτων.
- Επενδύσεις σε εξοπλισμό που βελτιώνει την επιλεκτικότητα μεγέθους ή την επιλεκτικότητα είδους των αλιευτικών εργαλείων.
- Επενδύσεις σε εξοπλισμό που περιορίζει τις φυσικές και βιολογικές επιπτώσεις της αλιείας στο οικοσύστημα ή τον θαλάσσιο βυθό.
- Επενδύσεις σε εξοπλισμό που μειώνει τα ανεπιθύμητα αλιεύματα εμπορικών αποθεμάτων ή άλλα παρεμπόπτοντα αλιεύματα.

- Επενδύσεις για την προστασία των εργαλείων και των αλιευμάτων από θηλαστικά και πτηνά προστατευόμενα από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ή την οδηγία 2009/147/ΕΚ περί της διατήρησης των άγριων πτηνών.
3. Ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής.

Θεματικοί Στόχοι:

- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων (ΘΣ4)

Γενικοί στόχοι:

- Παροχή επιστημονικής γνώσης και συλλογής δεδομένων. Συντήρηση αναλυτικής βάσης αλιευτικών δεδομένων
- Στήριξη για τον έλεγχο και την επιβολή, ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.

Ειδικοί στόχοι:

- Υλοποίηση προγραμμάτων συλλογής, διαχείρισης και χρήσης πρωτογενών βιολογικών, τεχνικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών δεδομένων στο πλαίσιο εφαρμογής της ΚΑΛΠ.
- Εφαρμογή του συστήματος ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιθεώρησης και επιβολής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 46 του Κανονισμού για την ΚΑΛΠ και στον κανονισμό (ΕΚ) 1224/2009 περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση της ολοκληρωμένης θαλάσσιας εποπτείας και ιδίως ανάπτυξη Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ενδεικτικοί Τύποι Δράσεων:

- Ανάπτυξη συστημάτων συλλογής και διαχείρισης δεδομένων και βελτίωση των υφιστάμενων συστημάτων με στόχο την επιστημονική ανάλυση και υλοποίηση της ΚΑΛΠ.
- Επιστημονικές έρευνες στη θάλασσα με στόχο την αιφορία των αποθεμάτων που είναι αποτέλεσμα συνεχούς έρευνας.
- Εθνικά και διεθνή πολυετή προγράμματα δειγματοληψίας.
- Παρακολούθηση στη θάλασσα των εμπορικών και ερασιτεχνικών αλιευτικών δραστηριοτήτων, περιλαμβανομένης της παρακολούθησης των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων των θαλάσσιων οργανισμών όπως τα θαλάσσια θηλαστικά και τα πουλιά.
- Αγορά ή/και ανάπτυξη τεχνολογίας που καθιστά δυνατή την συλλογή, διαχείριση, επικύρωση, ανάλυση, παρουσίαση και ανταλλαγή δεδομένων σχετικών με την αλιεία, καθώς και διασύνδεση με διατομεακά συστήματα ανταλλαγής δεδομένων.
- Μελέτη των αλληλοσχέσεων θαλάσσιων κητωδών, ερπετών με την αλιεία και επιπτώσεις στο θαλάσσιο οικοσύστημα και στην αλιευτική οικονομία
- Ανάπτυξη, αγορά και εγκατάσταση των απαραίτητων στοιχείων, περιλαμβανομένου υλικού και λογισμικού, για τη διασφάλιση της διαβίβασης δεδομένων από τους φορείς που ενέχονται στην αλιεία και στην εμπορία των προϊόντων της αλιείας στο οικείο κράτος μέλος και στις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων των απαραίτητων στοιχείων συστημάτων ηλεκτρονικής καταγραφής και αναφοράς πληροφοριών (ERS), συστημάτων παρακολούθησης σκαφών (VMS-ΣΠΣ) και συστημάτων αυτόματου εντοπισμού (AIS).

- Αγορά ή εκσυγχρονισμός ελεγκτικών μέσων συμπεριλαμβανομένων περιπολικών πλοίων και αεροσκαφών Ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων ελέγχου και εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για τον έλεγχο της αλιείας.
- Προγράμματα κατάρτισης και ανταλλαγής, και ανάμεσα στα κράτη μέλη, προσωπικού επιφορτισμένου με την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιτήρηση αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας.
- Εποπτείας και ιδίως των στόχων του Κοινού Περιβάλλοντος Ανταλλαγής Πληροφοριών.
- Δράσεις βελτίωσης των γνώσεων σχετικά με την κατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος με στόχο την κατάρτιση των προγραμμάτων επιτήρησης και των μέτρων που προβλέπονται στην οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που θεσπίζονται στην εν λόγω οδηγία.

4. Αύξηση της απασχόλησης και της εδαφικής συνοχής.

Θεματικοί Στόχοι:

- Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας (ΘΣ5).

Γενικοί στόχοι:

- Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.
- Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας

Ειδικοί στόχοι:

- Σχεδιασμός και εφαρμογή Ολοκληρωμένων Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης που:
 - επικεντρώνονται στην αλιεία ή στοχεύουν ευρύτερα στη διαφοροποίηση των αλιευτικών περιοχών,
 - ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική ευημερία των αλιευτικών περιοχών,
 - δημιουργούν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας,
 - μεγιστοποιούν τη συμμετοχή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στη βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων και εσωτερικών αλιευτικών περιοχών
 - διασφαλίζουν την αξιοποίηση από τις τοπικές κοινότητες των ευκαιριών που προσφέρει η θαλάσσια και παράκτια ανάπτυξη και η ανάπτυξη των εσωτερικών υδάτων.

Ενδεικτικοί Τύποι Δράσεων:

- Δράσεις αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων, προώθησης της καινοτομίας σε όλα τα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, δια βίου μάθησης και στήριξης της διαφοροποίησης εντός ή εκτός των αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Δράσεις βελτίωσης και αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων των αλιευτικών περιοχών, προώθηση της κοινωνικής ευημερίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές, περιλαμβανομένης της θαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Ενέργειες διάδοσης βέλτιστων πρακτικών μέσω της διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας μεταξύ των παραγόντων των αλιευτικών περιοχών.

- Ενέργειες για την οργάνωση και αποτελεσματική λειτουργία των Τοπικών Ομάδων Δράσης Αλιείας (ΤΟΔΑ).

Η αρχή της εταιρικής σχέσης αποτελεί βασική αρχή στη διαχείριση των Ευρωπαϊκών Ταμείων. Σκοπός της είναι η τήρηση της προσέγγισης της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προετοιμασία, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των προγραμμάτων αξιοποιώντας την εμπειρία και την τεχνογνωσία των εταίρων. Η εμπλοκή των εταίρων στον σχεδιασμό της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 για τον τομέα της Αλιείας, έχει ξεκινήσει από τις αρχές του 2012 και περιλαμβάνει ενημέρωση των αρμόδιων εθνικών και περιφερειακών δημοσίων αρχών, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και μη κυβερνητικών οργανώσεων αναφορικά με την πρόταση Κανονισμού του ΕΤΘΑ καθώς και την ενεργό συμμετοχή τους με κατάθεση απόψεων και προτάσεων. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου συμμετέχει στις διαδικασίες που προβλέπει το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το Νότιο Αιγαίο είναι μια από τις ελληνικές περιφέρειες που αποτελεί παράλληλα εξωτερικό σύνολο της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η μεγάλη απόσταση από τα Ευρωπαϊκά Κέντρα ανάπτυξης, η ανυπαρξία κοινών συνόρων με άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη Μέλη και ο νησιωτικός χαρακτήρας (κατακερματισμός, πολυδιάσπαση, απόσταση) καθιστούν το Νότιο Αιγαίο μια εξαιρετικά απομονωμένη Περιφέρεια. Ειδικά οι σχέσεις γειννίας του Νοτίου Αιγαίου με την Τουρκία εξελίσσονται υπό το πρίσμα της γενικότερης σχέσης των δύο χωρών. Διάφορα επίσης τοπικά προβλήματα που δημιουργούνται κυρίως στην αλιεία, είναι δυνατό να επιλυθούν με τη γενικότερη διευθέτηση των επιμέρους ζητημάτων μεταξύ των δύο χωρών. Ωστόσο, η διαρκής ρευστότητα στα εθνικά θέματα και οι συγκυριακές διακυμάνσεις των διμερών εθνικών σχέσεων, επηρεάζει και ειδικότερα θέματα όπως αυτά της σαφούς οριοθέτησης των αλιευτικών ζωνών, της τουριστικής κίνησης, της έντασης του αισθήματος ανασφάλειας και άλλα.

Επιπλέον μία σημαντική παράμετρος, που συνθέτει την παρούσα οικονομική συγκυρία είναι η σοβαρή και παρατεταμένη οικονομική και κοινωνική κρίση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, το ελληνικό κατά κεφαλή ΑΕΠ, εκφρασμένο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, έπεσε από το 94% του μέσου κοινοτικού όρου το 2009 στο 79% το 2011. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ελληνικό κατά κεφαλή ΑΕΠ, είχε σημειώσει σημαντική πρόοδο από το 84% του κοινοτικού μέσου όρου το 1995, στο 94% το 2009. Κατά συνέπεια, εντός μόλις δύο ετών, το προϊόν της χώρας υπεχώρησε στα επίπεδα της προηγούμενης εικοσαετίας. Σχετικά με την περιφερειακή κατανομή της συρρίκνωσης του κατά κεφαλή ΑΕΠ, συνάγεται το συμπέρασμα ότι οι διαπεριφερειακές ανισότητες δεν θα μείνουν ανεπηρέαστες. Η ανεργία αυξήθηκε σε ανησυχητικά επίπεδα και το επίπεδο της απασχόλησης μειώθηκε αντίστοιχα. Επιπλέον, ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν το φάσμα της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού αυξήθηκε.

Ειδικά οι περιφερειακές διαστάσεις της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης, θα πρέπει να διερευνηθούν και να ενσωματωθούν παρεμβατικές δράσεις στον Πολυετές Περιφερειακό Προγραμματισμό για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας.

Η αποτύπωση του σημερινού επιπέδου ανάπτυξης των κλάδων του τομέα της Αλιείας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, δηλαδή της θαλάσσιας αλιείας και του αλιευτικού στόλου, της υδατοκαλλιέργειας, της μεταποίησης και εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων, που προηγήθηκε ανέδειξε με σαφήνεια την εικόνα της εξέλιξης του εν λόγω τομέα. Τα κύρια χαρακτηριστικά του τομέα της Αλιείας είναι συνοπτικά τα εξής:

- Η αλιεία συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, στην εξασφάλιση προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας και στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας σε σημαντικό αριθμό ατόμων.
- Ο αλιευτικός στόλος είναι πολυπληθής, αποτελείται κυρίως από μικρά σκάφη μικρότερα των 12 μέτρων, και είναι μεγάλης ηλικίας. Ο κλάδος είναι ευάλωτος από οικονομικής άποψης σε διάφορους παράγοντες που έχουν σχέση με τις αλιευτικές αποδόσεις το λειτουργικό κόστος και τις συνθήκες της αγοράς.
- Η κατάσταση των ιχθυοαποθεμάτων τα τελευταία είκοσι χρόνια παρουσιάζει σχετικές τάσεις μείωσης.
- Οι υδατοκαλλιέργειες κατά την τελευταία δεκαετία έχουν αναδειχθεί σε μια από τις πλέον βασικές αναπτυξιακές δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα της περιφέρειας.
- Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών της εγχώριας και κοινοτικής αγοράς αλλά και στη μείωση του αρνητικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας, κυρίως μέσω των εξαγωγικών δραστηριοτήτων.
- Στα πλαίσια του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος της αγοράς των αλιευτικών προϊόντων και τροφίμων, ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών καλείται να καθορίσει νέους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους ανάπτυξης, σταθεροποιώντας τη θέση του, αλλά και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά του σε εγχώριο, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο.
- Η μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας βοηθάει στη διάθεση στη αγορά των αλιευτικών προϊόντων, σε μορφές που ταιριάζουν στις μεταβαλλόμενες διατροφικές συνήθειες των καταναλωτών και στο σύγχρονο τρόπο διαβίωσης.
- Η αυξανόμενη ζήτηση των καταναλωτών σε αλιευτικά υγιεινά προϊόντα.
- Η νησιωτικότητα της περιφέρειας, συμβάλλει στην ανάπτυξη αλιευτικών κοινοτήτων, των υδατοκαλλιεργειών αλλά και στην ανάπτυξη του τομέα της αλιείας γενικότερα.

Επιπλέον, ο τομέας παρουσιάζει δυνατότητες σημαντικής περαιτέρω ανάπτυξης, οι οποίες μπορούν να αναδειχθούν και να αξιοποιηθούν, με θετικές επενέργειες και σε συσχετιζόμενους με αυτόν τομείς, όπως είναι η Βιομηχανία Τροφίμων. Ο ανερχόμενος ρόλος του τομέα της Αλιείας (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων) στην οικονομία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου απαιτεί τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του, μέσω:

- της υποστήριξης των επενδύσεων που καλύπτουν την ασφάλεια και την υγιεινή επί του σκάφους και στοχεύουν στην προσθήκη εμπορικής αξίας στα αλιεύματα,
- της ενίσχυσης των υδατοκαλλιεργειών αφενός μεν με την παροχή κινήτρων για την διαφοροποίηση προς νέα είδη και είδη με καλές προοπτικές εμπορίας και αφετέρου με τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων,
- της προώθησης επενδύσεων βιολογικών υδατοκαλλιεργειών και καινοτόμων τεχνικών παραγωγής, φιλικών προς το περιβάλλον,
- της ενίσχυσης του κλάδου της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας με στόχο την προσφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλής ποιότητας,

- της υποστήριξης των μεταποιητικών παραγωγικών επενδύσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικής παρουσίας των επιχειρήσεων και των προϊόντων που παράγουν, στην εγχώρια και τη διεθνή αγορά,
- της χρηματοδότησης ενεργειών ποιοτικής αναβάθμισης μέσω την πιστοποίησης των προϊόντων και επιχειρήσεων,
- της χρηματοδότησης έργων σε αλιευτικά λιμάνια, τόπους εκφόρτωσης και αλιευτικά καταφύγια, με στόχο την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, της προστασίας του περιβάλλοντος, της ποιότητας των προϊόντων που εκφορτώνονται, καθώς και της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας,
- της βελτίωσης της οργάνωσης της αγοράς στους τομείς αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και της στήριξης ενεργειών προώθησης των αλιευτικών προϊόντων.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Οι επιλογές συνεργασίας που προβλέπονται στα νέα ταμεία του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) της περιόδου 2014-2020 δημιουργούν ευνοϊκό περιβάλλον για το σχεδιασμό, την εξασφάλιση βέλτιστης χρηματοδότησης, τη μέγιστη επάρκεια και την αποτελεσματική υλοποίηση προγραμμάτων από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Σύμφωνα με την από 13-11-2012 θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετική με την ανάπτυξη Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) και Προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020, η διοικητική και περιφερειακή αποκέντρωση που εφαρμόζεται στην Ελλάδα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια τέτοια προσέγγιση, διότι αναθέτει σημαντικές ευθύνες στις περιφέρειες όσον αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη και την οικονομική ανάπτυξη. **Η διαχείριση ορισμένων τομέων και παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) θα μπορούσε να ασκείται απευθείας από τις περιφερειακές αρχές.** Αυτό θα έφερνε τα ταμεία του ΚΠΣ πιο κοντά στις περιφέρειες και τους πολίτες και θα προσέδιδε μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείρισή τους με εκλεγμένους διοικητές που θα είναι απευθείας υπόλογοι στην εκλογική τους περιφέρεια.

Το «Πολυετές Περιφερειακό Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας» ως βασικό εργαλείο ανάπτυξης θα έχει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), τόσο σε επίπεδο στοχευόμενης χρηματοδότησης όσο και σε στήριξη των παρεμβάσεων. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας θα διαμορφώσει την αναπτυξιακή πολιτική της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με παρεμβάσεις και έργα που διαχέονται σε όλους τους κλάδους του τομέα της Αλιείας και σε όλα νησιά της τις περιφέρειας. Οι παρεμβάσεις και τα έργα αυτά θα συνεισφέρουν στην οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή, στην αειφόρο ανάπτυξη, στην ανανέωση και την αύξηση του ιδιωτικού και δημόσιου κεφαλαίου της οικονομίας, στηρίζουν την αναπτυξιακή διαδικασία, την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις και την απασχόληση, συμβάλλοντας συνολικά στον εκσυγχρονισμό της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σε μακροχρόνια βάση.

Επικουρικά η βιώσιμη ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών μπορεί να επιτευχθεί με την υλοποίηση τοπικών προγραμμάτων ανάπτυξης τα οποία θα είναι πολυταμειακά (θα χρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑ και τα λοιπά Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

Κατά την αξιολόγηση των Διοικητικών Δομών που σχετίζονται με την περίοδο εφαρμογής του Πολυετούς Περιφερειακού Προγράμματος εντοπιστήκαν και αναλύθηκαν κρίσιμες αδυναμίες οι οποίες δυνητικά θα επηρεάσουν την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος, όπως είναι:

- Η αδυναμία χάραξης πολιτικής σε διοικητικό επίπεδο.
- Η ασαφής οριοθέτηση της ανάληψης ευθύνης μεταξύ του διοικητικού και του πολιτικού επιπέδου.
- Η δυσχέρεια στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων κατά τη χάραξη πολιτικής.
- Η περιορισμένη ικανότητα καθοδήγησης για τη διατήρηση της δυναμικής των μεταρρυθμίσεων.

Επιπλέον, στα παραπάνω θα πρέπει να συμπεριληφθούν η έλλειψη διοικητικών, διαχειριστικών και οργανωτικών ικανοτήτων, ιδίως στο επίπεδο των δικαιούχων, καθώς και η έλλειψη επάρκειας, όσον αφορά την ποσότητα, τους ανθρώπινους πόρους στους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως αρμόδιος φορέας διαχείρισης και υλοποίησης του Πολυετούς Περιφερειακού Προγράμματος για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας προτείνεται να είναι **Περιφερειακή Διαχειριστική Υπηρεσία**. Η στελέχωση της εν λόγω υπηρεσίας πρέπει να γίνει σε μακροχρόνια βάση με διαφανή και αντικειμενικά κριτήρια και να καλύπτει συγκεκριμένες ειδικότητες. Η προώθηση της επαρκούς ποιοτικής και αποτελεσματικής ηλεκτρονικής κατάρτισης του προσωπικού της, αποτελεί προτεραιότητα, προκειμένου όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ δικαιούχων και της αρμόδιας αρχής για τη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων να πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά.

Η **Περιφερειακή Διαχειριστική Υπηρεσία**, στο πλαίσιο της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, κατά την εφαρμογή του Πολυετούς Περιφερειακού Προγράμματος, θα πρέπει να αναζητήσει τρόπους προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα πραγματικό και αποτελεσματικό περιβάλλον ελέγχου (εφαρμογή συστήματος ελέγχου) που θα είναι σε θέση να επιβεβαιώσει εκ των προτέρων τη λειτουργικότητα των έργων. Η **Περιφερειακή Διαχειριστική Υπηρεσία** του προγράμματος πρέπει:

- Να απλουστεύσει ουσιαστικά τις σύνθετες και αναποτελεσματικές διεργασίες και διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- Να διασφαλίσει, ένα αποτελεσματικό και επαρκές σύστημα ελέγχου για την επιβεβαίωση και τη λειτουργικότητα των προτεινόμενων έργων.
- Να διασφαλίσει διαμέσου των αρμόδιων περιφερικών υπηρεσιών τη δυνατότητα επαλήθευσης και ελέγχου των προτεινόμενων μέτρων.
- Να καθορίσει σαφείς οδηγίες υπευθυνότητας και λογοδοσίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων.
- Να εφαρμόσει αποκεντρωμένες και απλουστευμένες διαδικασίες πληρωμών, με στόχο να επιτευχθεί η ομαλή και έγκαιρη πληρωμή των δικαιούχων και των φορέων υλοποίησης έργου.
- Κατά περίπτωση, να χρησιμοποιήσει μεθόδους απλουστευμένου κόστους.

Για να αναπτύξει εσωτερική τεχνογνωσία η **Περιφερειακή Διαχειριστική Υπηρεσία** θα λαμβάνει εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη σε ειδικούς επιστημονικούς ή τεχνικούς τομείς.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιδιώκεται μέσα από την Τοπική Ανάπτυξη να εδραιωθεί η συνοχή των αλιευτικών περιοχών και να ενθαρρυνθούν οι καινοτόμες προσεγγίσεις για τη διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας. Η στρατηγική αυτή είναι συνεπής με τις ευκαιρίες και τις ανάγκες που προσδιορίζονται ειδικά για κάθε νησιωτική περιοχή και μπορεί να διαφοροποιείται και να προσαρμόζεται αντίστοιχα, υπερβαίνοντας την απλή συλλογή δράσεων ή παράθεση τομεακών μέτρων.

Το «Πολυετές Περιφερειακό Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας» και οι Περιφερειακές Στρατηγικές Επιλογές διαμορφώνονται αυστηρά και υπό το πρίσμα της Κοινής Ευρωπαϊκής Στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ο περιφερικός αναπτυξιακός προγραμματισμός θα στηριχθεί και θα αξιοποιήσει τις προτεραιότητες που θέτει η εν λόγω στρατηγική και οι οποίες είναι οι εξής:

- Έξυπνη Ανάπτυξη, με την ανάπτυξη μιας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία.
- Βιώσιμη Ανάπτυξη, πιο αποτελεσματική στην χρησιμοποίηση των πόρων, πράσινης ανάπτυξης και ανταγωνιστικής οικονομίας.
- Ανάπτυξη Χωρίς Αποκλεισμούς, με μια οικονομία με υψηλό ποσοστό απασχόλησης που εξασφαλίζει οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Ειδικά για την Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου στις προτεραιότητες αυτές πρέπει να προστεθεί και η αντιμετώπιση των προβλημάτων της Νησιωτικότητας. Η Χωρική και Κλαδική Ολοκληρωμένη, Αειφόρος, Δικτυωμένη και Ανταγωνιστική Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας θα διασφαλίσει την εδαφική, κοινωνική και οικονομική συνοχή της Περιφέρειας. Η Χωρική Ολοκλήρωση αναφέρεται στην ισόρροπη ανάπτυξη όλων των νησιών, με ιδιαίτερη στήριξη στα μικρά νησιά, ενώ η Κλαδική Ολοκλήρωση αναφέρεται στην αξιοποίηση όλων των Τοπικών και Ανταγωνιστικών Πλεονεκτημάτων και στην Ενίσχυση του τομέα της Αλιείας (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων). Συγκεκριμένα προβλέπεται να στηριχθούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης που στοχεύουν στη:

- Δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της αύξησης της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων, προώθησης της καινοτομίας σε όλα τα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, δια βίου μάθησης και στήριξης της διαφοροποίησης εντός ή εκτός των αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- Βελτίωση και αξιοποίηση των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων των αλιευτικών περιοχών, προώθηση της κοινωνικής ευημερίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές, περιλαμβανομένης της θαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ως προς τη Χωρική Διάσταση του περιφερικού αναπτυξιακού προγραμματισμού προτεραιότητα θα δοθεί σε περιοχές της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με μικρές αλιευτικές κοινότητες, με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και φθίνουσα αλιευτική δραστηριότητα. Οι περιοχές αυτές εντοπίζονται στα μικρά νησιά της περιφέρειας και στις παράκτιες ζώνες των μεγάλων νησιών.

Το «Πολυετές Περιφερειακό Πρόγραμμα για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας» κατά την εφαρμογή του θα αξιοποιήσει τα βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των νησιών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, υιοθετώντας τις κατευθύνσεις της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια, τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) και τους Θεματικούς Στόχους του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου, όπως έχουν αναπτυχθεί παραπάνω.

Ο εν λόγω περιφερικός αναπτυξιακός προγραμματισμός εξειδικεύεται σε σειρά Στρατηγικών και Θεματικών Στόχων, ως ακολούθως:

1. Στη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του τομέα της Αλιείας και των κλάδων του, σύμφωνα με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και τις βασικές δράσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), σχετικά με την εκμετάλλευση των αλιευτικών αποθεμάτων σε επίπεδα μέγιστης βιώσιμης απόδοσης και την εξάλειψη των απορρίψεων.
2. Στην αειφόρο ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων και η διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου με επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια οι οποίες προσφέρουν υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και παροχή περιβαλλοντικών υπηρεσιών.
3. Στην ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων στον κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών.
4. Στη στήριξη των κλάδων της συλλεκτικής αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας με στόχο να αυξηθούν η ευαισθητοποίηση, και το ενδιαφέρον των καταναλωτών σε προϊόντα που προέρχονται από βιώσιμες πηγές και παράγονται με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον.
5. Στις επενδύσεις σε οικοκαινοτομία, όπως πιο επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία και άλλες καινοτομίες που μειώνουν τις επιπτώσεις της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο περιβάλλον.
6. Στη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στις νησιωτικές κοινότητες, προσδίδοντας πρόσθετη αξία σε αλιευτικές δραστηριότητες και προϊόντα με τη βελτίωση και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών
7. Στη διατήρηση, ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα, με παράλληλη στήριξη της ισότητας των ευκαιριών, μέσω της δημιουργίας εναλλακτικών θέσεων απασχόλησης στην τοπική οικονομία, ιδίως σε άλλους ναυτιλιακούς κλάδους.
8. Στη χρηματοδότηση μέσων που αποσκοπούν σε μεγαλύτερη συμμόρφωση με τους κανόνες της ΚΑΛΠ, στη βελτίωση των μέτρων ελέγχου της αλιείας και την ενίσχυση της παροχής και κάλυψης επιστημονικών δεδομένων σχετικών με την ΚΑΛΠ.

Επιπλέον, στους ως άνω Στρατηγικούς και Θεματικούς Στόχους του περιφερικού αναπτυξιακού προγραμματισμού πρέπει να προστεθεί και αυτός που αφορά:

9. Στην αντιμετώπιση της Περιφερειακότητας, των Προβλημάτων στις Μεταφορές και της Πρόσβασης στις Αγορές. Τα στρατηγικά προβλήματα που παρουσιάζονται στον τομέα αυτό και τα οποία είναι ο χρόνος και το κόστος μεταφοράς των αλιευτικών προϊόντων, τα καιρικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στις θαλάσσιες μεταφορές, η ανεπάρκεια λιμένων και αεροδρομίων, έχουν άμεσο αντίκτυπο στον τομέα της Αλιείας.

Το αναπτυξιακό όραμα που τίθεται στο πλαίσιο του *Πολυετούς Περιφερειακού Προγράμματος για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας* είναι το ακόλουθο: **«Ανάταξη και Αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, έχοντας ως γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την ανάπτυξη της Αειφόρου Αλιείας»**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΩΝ

Κατόπιν της ανάλυσης των Στρατηγικών και Θεματικών Στόχων όπως αυτή έγινε σε προηγούμενη ενότητα, αυτοί ικανοποιούνται από την υλοποίηση αντίστοιχων Μέτρων στους Άξονες Δράσεων και του «Πολυετούς Περιφερειακού Προγράμματος για την Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας» οι οποίοι είναι:

- 1^{ος} ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Θαλάσσια Αλιεία»
- 2^{ος} ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Υδατοκαλλιέργειες»
- 3^{ος} ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Μεταποίηση - Εμπορεία»
- 4^{ος} ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Περιβαλλοντικά»
- 5^{ος} ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ: «Εκπαίδευση - Απασχόληση»

Τα μέτρα που προτείνονται σε κάθε Κεφάλαιο αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα:

1 ^{ος} ΑΞΙΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Θαλάσσια Αλιεία	2 ^{ος} ΑΞΙΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Υδατοκαλλιέργειες	3 ^{ος} ΑΞΙΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Μεταποίηση - Εμπορία	4 ^{ος} ΑΞΙΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Περιβαλλοντικά	5 ^{ος} ΑΞΙΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Εκπαίδευση - Απασχόληση
Μέτρα				
1. Επενδύσεις για την ασφάλεια επί του σκάφους και τη βελτίωση της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, για τα μικρές κλίμακας σκάφη της παράκτιας αλιείας.	1. Στήριξη και ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της μεταφοράς τεχνογνωσίας.	1. Επενδύσεις στον κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας.	1. Προστασία και βελτίωση της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας.	1. Διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς του κλάδου της αλιείας, εκπαίδευση των αλιέων και του κοινού, ανάδειξη των θαλάσσιων οικοσυστημάτων της Περιφέρειας μέσα από ένα ολοκληρωμένο πληροφορικό σύστημα
2. Επενδύσεις σε εξοπλισμό που περιορίζει τις επιπτώσεις της αλιείας στο οικοσύστημα και επενδύσεις για την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων.	2. Στήριξη της ανάπτυξης των περιοχών υδατοκαλλιέργειας και των απαιτούμενων υποδομών (ΠΟΑΥ).	2. Επενδύσεις που προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα.	2. Επενδύσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας και την μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.	2. Προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού που είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιτήρηση αλιευτικών δραστηριοτήτων.
3. Επενδύσεις σε εξοπλισμό επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών.	3. Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, ίδρυση νέων και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας.	3. Βελτίωση των όρων διάθεσης στην αγορά πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση και ανεπιθύμητων αλιευμάτων.	3. Κατασκευή, τοποθέτηση ή εκσυγχρονισμός στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και τη βελτίωση της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας.	3. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, τεχνικού, επιστημονικού, νομικού ή οικονομικού χαρακτήρα σε επιχειρήσεις του τομέα της Αλιείας.
4. Επενδύσεις για την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της αλιείας.	4. Επενδύσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.	4. Ενέργειες για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης.	4. Σχέδια και δράσεις στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης.	4. Προώθηση και στήριξη της διαφοροποίησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων με την εφαρμογή της καινοτομίας και της δια βίου μάθησης.
5. Δημιουργία ή και εκσυγχρονισμός αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και καταφύγιων.	5. Χρηματοδότηση της διαφοροποίησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών.	5. Ενέργειες για την διεύρυνση των αγορών για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.	5. Προγράμματα για τη συλλογή θαλάσσιων απορριμάτων και απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων από τους αλιείς	5. Χρηματοδότηση ενεργειών μετεκπαίδευσης για τη ίδρυση νέων επιχειρήσεων.
6. Λήψη αντισταθμιστικών μέτρων στη παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας και στήριξη Νέων Αλιέων.	6. Χρηματοδότηση βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.	6. Ενέργειες για την διευκόλυνση καταχώρησης προϊόντος σύμφωνα με τους όρους του Κανονισμού (ΕΚ) 510/2006	6. Εκπόνηση μελετών και ενέργειες παρακολούθησης και επικαιροποίησης σχεδίων προστασίας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών	
7. Αναζήτηση και μελέτη νέων αλιευτικών βιολογικών πόρων με έντονο εμπορικό και οικολογικό ενδιαφέρον	7. Συμμετοχή στα συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EMAS).	7. Ενέργειες για την πιστοποίηση και προώθηση προϊόντων βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων μεταποίησης	7. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ολοκληρωμένου θαλάσσιου διαχειριστικού συστήματος για συνδυασμένη καταγραφή περιβαλλοντικών παραμέτρων και πρόβλεψη κατάστασης του θαλάσσιου οικοσυστήματος	
8. Μελέτη της ποσότητας, ποιότητας, πηγής προέλευσης των θαλάσσιων απορριμμάτων, περιβαλλοντική μελέτη των επιπτώσεων στο περιβάλλον (βιοποικιλότητα, τα θαλάσσια θηλαστικά, χελώνες και ψάρια), κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις.	8. Μέτρα για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων.			

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ»

ΜΕΤΡΑ-ΔΡΑΣΕΙΣ

Στον Άξονα Δράσης 1, θα αναληφθεί δέσμη παρεμβάσεων στα πλαίσια προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας στο επίπεδο των διαθέσιμων αλιευτικών αποθεμάτων, καθώς και για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων από τη μείωση αυτή. Οι παρεμβάσεις αυτές θα συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου, ενώ παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη χρήση παραδοσιακών και επιλεκτικών αλιευτικών τεχνικών. Στα πλαίσια του Άξονα αυτού θα πρέπει να γίνει μελέτη της αλιευτικής ικανότητας και εκτίμηση της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας Επίσης αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας / απόδοσης του αλιευτικού στόλου στην περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Ο σκοπός είναι, μέσα από τη μελέτη αυτή να εκτιμηθεί το αειφορικό επίπεδο της αλιευτικής ικανότητας του στόλου που θα πρέπει να εφαρμόζεται, λαμβανομένης υπόψη της διαθεσιμότητας των αλιευτικών πόρων αλλά και της οικονομικής κατάστασης του τομέα της αλιείας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η εύρεση νέων βιολογικών πόρων (π.χ. βαθιά νερά), θα μπορούσε να οδηγήσει τόσο στη μείωση της εκμετάλλευσης των ήδη υπαρχόντων πόρων όσο και στην κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας σε περισσότερα αλιευτικά πεδία.

Επιπλέον, θα στηριχθούν οι επενδύσεις που καλύπτουν την ασφάλεια και την υγιεινή επί του σκάφους, οι επενδύσεις που στοχεύουν στην προσθήκη εμπορικής αξίας στα αλιεύματα, οι επενδύσεις για την καλύτερη δυνατή χρήση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων καθώς και την αξιοποίηση των υποχρησιμοποιούμενων συστατικών στοιχείων των αλιευμάτων.

Οι κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο της προστασίας των αλιευτικών αποθεμάτων αναμένεται να επηρεάσουν τόσο την συνολική παραγωγή προϊόντων αλιείας όσο και την κοινωνική δομή του κλάδου Θαλάσσιας Αλιείας. Αν και μακροπρόθεσμο στόχο αποτελεί η ανάκαμψη των πληθυσμών των εμπορικών ειδών και η εξασφάλιση της αποδοτικότητας του εισοδήματος των αλιέων μέσω της αειφόρου εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, εντούτοις βραχυπρόθεσμα θα πρέπει να δοθεί βάρος στην λήψη αντισταθμιστικών μέτρων αντιμετώπισης των συνεπειών στο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

Μέτρο 1 - *Επενδύσεις για την ασφάλεια επί του σκάφους και τη βελτίωση της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, για τα μικρής κλίμακας σκάφη της παράκτιας αλιείας.*

Θα χρηματοδοτηθούν ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών, που προβαίνουν στον εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των σκαφών τους, για την αναβάθμιση και των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, της αλλαγής κινητήρα υπό προϋποθέσεις, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνεται η αλιευτική δυνατότητα των σκαφών για αλίευση, ούτε η χωρητικότητα των χώρων αποθήκευσης των αλιευμάτων, με γνώμονα τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών, του θαλάσσιου βυθού, των ευαίσθητων οικοσυστημάτων και του περιβάλλοντος γενικά.

Μέτρο 2 - *Επενδύσεις σε εξοπλισμό που περιορίζει τις επιπτώσεις της αλιείας στο οικοσύστημα και επενδύσεις για την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων.*

Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών προκειμένου να μειωθούν οι επιπτώσεις της αλιείας στα οικοσυστήματα και στα μη εμπορεύσιμα είδη. Ο εξοπλισμός αφορά στη δυνατότητα διατήρησης επί του αλιευτικού σκάφους των αλιευμάτων, των οποίων δεν επιτρέπεται πλέον η απόρριψη. Προβλέπεται η χορήγηση δημόσιας ενίσχυσης για την στήριξη των επενδύσεων επί των αλιευτικών σκαφών για να αντιμετωπιστεί η ανάγκη

προσαρμογής του περιφερειακού αλιευτικού στόλου στις απαιτήσεις της τεχνολογικής προόδου και της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητά του.

Μέτρο 3 - *Επενδύσεις σε εξοπλισμό επί του σκάφους που στοχεύουν στη μείωση της εκπομπής ρύπων και στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των αλιευτικών σκαφών.*

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για τη εφαρμογή τεχνολογιών και λύσεων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης κατά την άσκηση αλιευτικής δραστηριότητας των σκαφών.

Μέτρο 4 - *Επενδύσεις για την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της αλιείας.*

Θα στηριχθούν με δημόσια ενίσχυση ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών τα οποία θα διαφοροποιήσουν τις δραστηριότητες τους (τροποποίηση αλιευτικών σκαφών), με στόχο την ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων εκτός της αλιείας, όπως περιβαλλοντικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή τουρισμός. Η συλλογή και καταγραφή ιστορικών στοιχείων (τύποι σκαφών, τεχνικές ενασχόλησης, παραδοσιακά αλιευτικά εργαλεία, συνήθειες, κ.α.), η ίδρυση ενός Θαλασσινού Μουσείου στην περιοχή, η οικολογική και περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, γνώση του οικείου θαλάσσιου περιβάλλοντος στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η δημιουργία summer schools, η ενημέρωση των ψαράδων για περιβαλλοντικά θέματα που άπτονται της εργασίας τους..

Μέτρο 5 - *Δημιουργία ή και εκσυγχρονισμός αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και καταφύγιων.*

Θα χρηματοδοτηθεί η δημιουργία ή και ο εκσυγχρονισμός σε υποδομές των αλιευτικών λιμένων, των τόπων εκφόρτωσης και των καταφύγιων, προκειμένου να επιτευχθεί η βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών σε αλιείς και αλιευτικά σκάφη. Οι ενέργειες που αφορούν στη δημιουργία και στη βελτίωση των υποδομών έχουν σκοπό τους τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας των εργαζομένων αλιέων, τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας & υγιεινής κατά την φόρτωση, εκφόρτωση, τη διακίνηση των αλιευτικών προϊόντων, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών συντήρησης, αποθήκευσης & επεξεργασίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας στα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια.

Επίσης θα δοθεί έμφαση στην περαιτέρω δημιουργία τεχνητών υφάλων στην περιοχή της Περιφέρειας που αποδεδειγμένα παρουσιάζουν οικολογικά και αλιευτικά ωφέλιμα αποτελέσματα στα ιχθυοαποθέματα, αφού προσφέρουν τη δυνατότητα σε πλήθος ψαριών να προφυλαχθούν και να αναπαραχθούν. Εκτός των θετικών επιδράσεων στη θαλάσσια χλωρίδα και πανίδα θα μελετηθούν και οι επιπλέον οικονομικές επιπτώσεις στην Περιφέρεια, λόγω της αυξημένης αλιευτικής παραγωγικότητας, που θα μπορούν να προέρχονται από τον καταδυτικό τουρισμό

Μέτρο 6 - *Λήψη αντισταθμιστικών μέτρων στη παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας και στήριξη Νέων Αλιέων.*

Θα χρηματοδοτηθεί και θα στηριχτεί η εφαρμογή δράσεων οι οποίες θα εξισορροπήσουν τις αρνητικές συνέπειες που θα αντιμετωπίσουν οι αλιείς λόγω των εξελίξεων στον κλάδο της Θαλάσσιας Αλιείας και των μέτρων που προβλέπονται από την μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Με το μέτρο αυτό επιδιώκεται να βελτιωθούν οι όροι άσκησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας. Προτεραιότητα θα δοθεί στην οικονομική ενίσχυση των Νέων Αλιέων, ειδικότερα αυτών που έχουν επιμορφωθεί σε σχετικό με την αλιεία αντικείμενο σε πιστοποιημένες δομές, καθώς και στους αλιείς για τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους.

Η στήριξη στη παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας θα περιλαμβάνει επίσης τη βελτίωση της διαχείρισης και έλεγχου των όρων πρόσβασης σε καθορισμένες ζώνες αλιείας, την οργάνωση της παραγωγής της μεταποίησης και της αλυσίδας εμπορίας των προϊόντων της αλιείας, την προώθηση σε εθελοντική βάση της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων, τη χρησιμοποίηση τεχνολογικών καινοτομιών οι οποίες δεν αυξάνουν την αλιευτική προσπάθεια. Στα πλαίσια της πλήρους γνώσης όλων των μορφών της παράκτιας αλιείας θα δοθεί προσπάθεια να μελετηθεί η ερασιτεχνική αλιεία στην περιοχή της Περιφέρειας και να μελετηθούν οι σχέσεις αυτής με την παράκτια αλιεία και με το οικοσύστημα.

Μέτρο 7 – Αναζήτηση και μελέτη νέων αλιευτικών βιολογικών πόρων με έντονο εμπορικό και οικολογικό ενδιαφέρον

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η εύρεση νέων βιολογικών πόρων (π.χ. βαθιά νερά, χωροκατακτητικά αλλόχθονα είδη (ΧΑΕ)), θα μπορούσε να οδηγήσει τόσο στη μείωση της εκμετάλλευσης των ήδη υπαρχόντων παράκτιων αλιευτικών πόρων όσο και στην κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας σε περισσότερα αλιευτικά πεδία. Η αλιεία σε βαθιά νερά είναι αρκετά αναπτυσσόμενη στη δυτική και κεντρική λεκάνη της Μεσογείου, στοχεύοντας βασικά στις κόκκινες γαρίδες, είδη πολύ υψηλής εμπορικής αξίας. Μια εμπειριστατωμένη έρευνα στα βαθιά νερά του Ν. Αιγαίου, ειδικότερα για το απόθεμα των κόκκινων γαρίδων των οπθίων την ύπαρξη εκμεταλλεύονται μόνο Ιταλοί ψαράδες, θα μπορούσε να προσφέρει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του οικοσυστήματος βαθιών νερών και να προχωρήσουμε σε ένα διαχειριστικό σχέδιο για τη βιώσιμη διαχείρισή του.

Τα χωροκατακτητικά αλλόχθονα είδη σε πολλές περιοχές του Νοτίου Αιγαίου (κυρίως βορειότερες) δεν καταναλώνονται λόγω του ρυθμού εγκατάστασης και διασποράς των ειδών. Μέχρι σήμερα περισσότερα από 85 είδη ψαριών τροπικής προέλευσης έχουν εγκατασταθεί στην Ανατολική Μεσόγειο μέσω της διώρυγας του Σουέζ, πολλά από τα οποία έχουν εμπορική αξία και όπως φαίνεται από χώρες νότιο-ανατολικότερες από την Ελλάδα (Τουρκία, Λίβανο, Κύπρος, Ισραήλ) με σωστή μελέτη, διαχείριση και αξιοποίηση των νέο-εισερχόμενων αυτών πόρων θα μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε οικονομικά σημαντικούς πόρους όπως αυτούς των ΧΑΕ.

Μέτρο 8- *Μελέτη της ποσότητας, ποιότητας, πηγής προέλευσης των θαλάσσιων απορριμμάτων, περιβαλλοντική μελέτη των επιπτώσεων στο περιβάλλον (βιοποικιλότητα, τα θαλάσσια θηλαστικά, χελώνες και ψάρια), κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις.*

- Το παρόν μέτρο θα στοχεύσει στην αύξηση της υπάρχουσας γνώσης σχετικά με την αφθονία και κατανομή των απορριμμάτων ανθρωπογενούς προέλευσης στο πυθμένα των ελληνικών θαλασσών του Ν. Αιγαίου και τη δυνατότητα μείωσης και ανακύκλωσής τους. Παράλληλα, να ενισχυθεί η τοπική οικονομία με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη μελέτη της δυνατότητας δημιουργίας μικρών επιχειρήσεων-συνεταιρισμών που θα συλλέγουν και θα αξιοποιούν τα απορρίμματα. Τέλος θα γίνει προσπάθεια ενημέρωσης των πολιτών και την ενίσχυση συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων (έρευνα-βιομηχανία-μεταφορές-κράτος-κοινό και την προβολή της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου ως πρότυπο στη μελέτη της καταγραφής και αξιοποίησης των θαλάσσιων απορριμμάτων.

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ»

ΔΡΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ

Οι Δράσεις του Άξονα 2 σαν στρατηγικό τους στόχο έχουν την αειφόρο ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και ειδικότερα της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, ως βασική αναπτυξιακή δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Επιβάλλεται η περαιτέρω ενίσχυση του κλάδου στα πλαίσια των διαμορφούμενων συνθηκών ανταγωνισμού της παγκόσμιας αγοράς αλιευτικών προϊόντων. Ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών καλείται τα επόμενα χρόνια να καθορίσει νέους στόχους και να εκσυγχρονίσει τις υφιστάμενες μονάδες παραγωγής, προκειμένου να βελτιωθούν η ποιότητα των προϊόντων, οι συνθήκες εργασίας, η υγιεινή, η υγεία των ανθρώπων ή των ζώων και να ελαχιστοποιηθούν οι άμεσες και έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Θα ενισχυθούν και θα στηριχθούν οι ενέργειες σύστασης των φορέων διαχείρισης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.), διότι κρίνεται αναγκαία η βιώσιμη ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών μέσω του οργανωμένου χωροταξικού σχεδιασμού.

Μέτρο 1 - Στήριξη στην ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την ανάπτυξη και εφαρμογή της τεχνολογικής καινοτομίας και της μεταφοράς τεχνογνωσίας, , π.χ. η επιτόπια ανίχνευση και καταγραφή τοξινών με στόχο την βελτίωση της ποιοτικής ασφάλειας των αλιευμάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η αειφόρος ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων και η διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα).

Μέτρο 2 - Στήριξη της ανάπτυξης των περιοχών υδατοκαλλιέργειας και των απαιτούμενων υποδομών (ΠΟΑΥ).

Με το μέτρο αυτό προβλέπεται η στήριξη της δημιουργίας των φορέων διαχείρισης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.) και η ενεργή συμμετοχή της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου στους εν λόγω φορείς διαχείρισης. Ανάπτυξη και εφαρμογή διαχειριστικών εργαλείων για την αποτίμηση των επιπτώσεων και την χωροθέτηση των ιχθυοκαλλιεργειών σε περιοχές όπου η έντασή τους είναι μεγάλη.

Μέτρο 3 - Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια, ίδρυση νέων και εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας.

Στήριξη δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας μικρής κλίμακας (δυναμικότητας μικρότερης των 50 τόνων ετησίως) από ομάδες αλιέων στα μικρά νησιά, οι οποίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού. Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού και την εφαρμογή μεθόδων υδατοκαλλιέργειας οι οποίες μειώνουν ουσιαστικά τις αρνητικές επιπτώσεις ή βελτιώνουν τις θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.

Μέτρο 4 - Επενδύσεις για τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας.

Θα χρηματοδοτηθεί και θα στηριχτεί η εφαρμογή δράσεων οι οποίες θα υιοθετούν διαδικασίες κατά την παραγωγή και τη διακίνηση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας που προάγουν την υγιεινή, την ποιότητα και τη διαφάνεια ως προς τις διαδικασίες μέχρι την τελική διάθεση του προϊόντος στους καταναλωτές. Επιπλέον, θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την εγκατάσταση

συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, ασφάλειας τροφίμων, περιβαλλοντικής διαχείρισης, υγείας και ασφάλειας εργαζομένων, κοινωνικής μέριμνας κλπ (ISO, HACCP, EMAS, OHSAS, CSR).

Μέτρο 5 - Χρηματοδότηση της διαφοροποίησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας και των εκτρεφόμενων ειδών.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες που αποσκοπούν στη διαφοροποίηση των εκτρεφόμενων ειδών, καθώς και η παραγωγή ειδών με θετικές προοπτικές διάθεσης στην αγορά και τα οποία χαρακτηρίζονται από ταχεία ανάπτυξη και από δυνατότητα δημιουργίας νέων εμπορικών προϊόντων αυξημένης προστιθέμενης αξίας.

Μέτρο 6 - Χρηματοδότηση βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες που εξυπηρετούν τη μετάβαση σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου, καθώς και σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας. Ενδεικτικά θα αφορούν την εφαρμογή μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον, τη χρήση συστημάτων περιβαλλοντικής επισκόπησης και παρακολούθησης, καθώς και τη χρήση εξοπλισμού που περιορίζει τις φυσικές και βιολογικές επιπτώσεις των πλωτών μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας στο οικοσύστημα ή τον θαλάσσιο βυθό στα πλαίσια μιας αειφορικής προσέγγισης και βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας.

Μέτρο 7 - Συμμετοχή στα συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EMAS).

Θα στηριχτεί η εθελοντική συμμετοχή των φορέων υδατοκαλλιεργειών στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) με την χρηματοδότηση των δαπανών για την εφαρμογή του.

Μέτρο 8 - Μέτρα για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων.

Χρηματοδότηση ενεργειών ελέγχου και εξάλειψης των νόσων στην υδατοκαλλιέργεια. Η στήριξη μπορεί να καλύπτει τις εξωτικές ασθένειες και τις μη εξωτικές ασθένειες του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τα προγράμματα εκρίζωσης, όπως αυτά καταρτίζονται και εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Μεταποίηση - Εμπορεία»

ΔΡΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ

Στον Άξονα Δράσης 1, θα επιδιωχθεί ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών, η αύξηση της παραγωγής, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, η βελτίωση των συνθηκών δημόσιας υγείας & υγιεινής, η μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, καθώς και η παροχή νέων προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης αξίας, στον καταναλωτή. Η χρηματοδότηση επενδύσεων, οι οποίες θα οδηγήσουν στη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, νέων ή βελτιωμένων διαδικασιών, ή νέων ή βελτιωμένων συστημάτων διαχείρισης και οργάνωσης αποτελούν προτεραιότητα του εν λόγω Άξονα.

Μέτρο 1 - Επενδύσεις στον κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό ιχθυοσκάλων και επιχειρήσεων μεταποίησης, επιδιώκοντας την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, τη διασφάλιση της υγιεινής και του περιβάλλοντος, τη παραγωγή ή εμπορία νέων προϊόντων, την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων καινοτόμων τεχνολογιών και μεθόδων παραγωγής.

Μέτρο 2 - Επενδύσεις που προσθέτουν αξία στα αλιευτικά προϊόντα.

Χρηματοδότηση επενδύσεων για την δημιουργία χώρων άμεσης εμπορίας δηλαδή ιχθυαγορών, Προτεραιότητα θα δοθεί στη χρηματοδότηση της ελαφριάς μορφής μεταποίησης, τυποποίηση και εμπορία από αλιευτικά σκάφη με την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού και εφαρμογή πρακτικής σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς, αξιοποιώντας τα στοιχεία φρεσκάδας των αλιευμάτων και εισάγοντας στο κύκλωμα εμπορίας προϊόντα επεξεργασμένα και με ταυτότητα. για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.

Μέτρο 3 - Βελτίωση των όρων διάθεσης στην αγορά πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση και ανεπιθύμητων αλιευμάτων.

Στήριξη δραστηριοτήτων επεξεργασίας υπολειμμάτων αλιευτικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, καθώς και της απομάκρυνσης από τα ιχθυάλευρα ή τα ιχθυέλαια διοξίνης ή άλλων επιβλαβών ουσιών για την ανθρώπινη υγεία, με τη χρήση μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον.

Μέτρο 4 - Ενέργειες για την ιχνηλασιμότητα των προϊόντων αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, ασφάλειας τροφίμων, περιβαλλοντικής διαχείρισης, υγείας και ασφάλειας εργαζομένων, κοινωνικής μέριμνας κλπ (ISO, HACCP, EMAS, OHSAS, CSR).

Μέτρο 5 - Ενέργειες για την διεύρυνση των αγορών για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για τη σύνταξη μελετών, οι οποίες αντικείμενο τους θα έχουν τη διερεύνηση των νέων αγορών. Επιπλέον, θα διοργανωθούν και θα στηριχτούν εκστρατείες προώθησης και ενημέρωσης για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας σε περιφερειακό, εθνικό

ή διεθνικό επίπεδο και άλλες εκστρατείες ενημέρωσης για την ενίσχυση της προβολής του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο κοινό.

Μέτρο 6 - *Ενέργειες για την διευκόλυνση καταχώρησης προϊόντος σύμφωνα τους όρους του κανονισμού (ΕΚ) 510/2006.*

Ανάληψη δέσμης μέτρων που θα αποβλέπουν στη διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτικής σε ότι αφορά την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των αλιευτικών προϊόντων, καθώς και της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων. Θα παρέχεται συνδρομή προς τους αλιείς, υδατοκαλλιεργητές και μεταποιητές για τη βελτίωση του τρόπου με τον οποίο γνωστοποιούν τις ιδιότητες, τα χαρακτηριστικά και τις μεθόδους παραγωγής των προϊόντων τους.

Μέτρο 7 - *Ενέργειες για την πιστοποίηση και προώθηση προϊόντων βιώσιμης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων μεταποίησης.*

Χρηματοδότηση επενδύσεων μεταποίησης που υποστηρίζουν τη περιβαλλοντικά βιώσιμη αλιεία σύμφωνα με τους στόχους της ΚΑΛΠ, καθώς και μελετών εφαρμογής και πιστοποίησης των αλιευτικών προϊόντων που προέρχονται από βιώσιμη αλιεία.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ»

ΔΡΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ

Με τις δράσεις αυτές θα χρηματοδοτηθούν επενδύσεις που αφορούν την περιβαλλοντικά βιώσιμη αλιεία, σύμφωνα με τους στόχους της ΚΑΛΠ, σε ότι αφορά τη βιώσιμης εκμετάλλευση των αλιευτικών αποθεμάτων και την εξάλειψη των απορρίψεων. Ενδεικτικά τέτοιες δράσεις είναι τα επιλεκτικά αλιευτικά εργαλεία και οι άλλες καινοτομίες που μειώνουν τις επιπτώσεις της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στο περιβάλλον, η βελτίωση των μέτρων ελέγχου της αλιείας, καθώς και η ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σε προϊόντα που προέρχονται από βιώσιμες πηγές και παράγονται με μεθόδους φιλικές προς το περιβάλλον.

Επιπλέον, ο εν λόγω Άξονας Δράσεων θα στηρίξει την ανάπτυξη και την εφαρμογή τεχνολογιών και λύσεων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των δραστηριοτήτων στους κλάδους του τομέα της Αλιείας, περιλαμβανομένων των αλιευτικών σκαφών, των λιμένων, των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης προϊόντων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

Μέτρο 1 - Προστασία και βελτίωση της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για την προστασία και βελτίωση της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας όπως είναι η χρήση επιλεκτικών αλιευτικών εργαλείων και άλλες καινοτομίες κατά την άσκηση της αλιείας.

Επιπλέον θα στηριχτεί, μέσω της χορήγησης αντιστάθμισης, η χρήση παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και στη διατήρηση της φύσης, πρόληψη και αντιμετώπιση Χωροκατακτητικών Αλλόχθονων Ειδών (ΧΑΕ).

Ειδικότερα η οριοθέτηση προστατευόμενων περιοχών στο Νότιο Αιγαίο πρέπει να βασιστεί σε προσεκτική μελέτη και αξιολόγηση της δυνατότητάς τους να φιλοξενήσουν και να προστατεύσουν τη μεγαλύτερη δυνατή ποικιλία οργανισμών. Η διεξοδική μελέτη των αποτελεσμάτων της οριοθέτησης τέτοιων περιοχών στη συμπεριφορά του αλιευτικού στόλου, ώστε να αποφευχθεί η μετατόπιση και αύξηση της αλιευτικής προσπάθειας σε προηγούμενως ανέπαφες περιοχές. Η στενή συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες και η σωστή επικοινωνία των πλεονεκτημάτων από την οριοθέτηση θαλασσίων προστατευόμενων περιοχών είναι επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία τους.

Μέτρο 2 - Επενδύσεις για την εξοικονόμηση ενέργειας και την μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Χρηματοδότηση επενδύσεων για την διευκόλυνση προμήθειας και χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποπροϊόντων, αποβλήτων, υπολειμμάτων και λοιπών πρώτων υλών εκτός των τροφίμων για τους σκοπούς της βιο-οικονομίας. Ανακαίνιση υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων για την επίτευξη μηδενικών εκπομπών και θετικού ενεργειακού ισοζυγίου. Θα υποστηριχτεί η ενεργειακή παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με βάση τη θάλασσα, περιλαμβανομένης της παλιρροϊκής ενέργειας και της ενέργειας από κύματα.

Μέτρο 3 - Κατασκευή, τοποθέτηση ή εκσυγχρονισμός στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και τη βελτίωση της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας.

Θα χρηματοδοτηθεί η μελέτη, η κατασκευή, η τοποθέτηση ή ο εκσυγχρονισμός στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και τη βελτίωση της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας, όπως είναι οι Τεχνικοί Ύφαλοι.

Μέτρο 4 - Σχέδια και δράσεις στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης της παράκτιας ζώνης.

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις χωροθέτησης της παράκτιας ζώνης (Αποτύπωση της σημερινής περιβαλλοντικής κατάστασης / Ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών και ιδιαιτεροτήτων του υποθαλάσσιου χώρου / Έρευνα, καταγραφή και ανάδειξη της υποθαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς, Δημιουργία βάσης περιβαλλοντικών και πολιτισμικών δεδομένων) και ανάπτυξη διαχειριστικών εργαλείων (Σχέδια Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της Παράκτιας Ζώνης). Έμφαση θα δοθεί στη χρηματοδότηση δράσεων:

- α. Για την αντιμετώπιση των απειλών και των φθορών που υφίσταται η παράλια ζώνη
- β. Για την ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού μέσω της διερεύνησης των βέλτιστων υποθαλάσσιων παράκτιων περιοχών για τη δημιουργία υποδομών καταδυτικού οικοτουρισμού
- γ. Για την ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού μέσω της ανάδειξης υποδομών ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής μέσω διαδικτυακών υπηρεσιών με έμφαση στην καλή περιβαλλοντική τους κατάσταση.
- δ. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος των θαλάσσιων απορριμμάτων στην παράκτια ζώνη

Μέτρο 5 - Προγράμματα για τη συλλογή θαλάσσιων απορριμμάτων και απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων από τους αλιείς.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες για τη δημιουργία δικτύων συλλογής και διαχείρισης θαλάσσιων απορριμμάτων και απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων με τη συνεργασία των αλιέων, επιστημονικών και διαχειριστικών φορέων.

Μέτρο 6 - Εκπόνηση μελετών και ενέργειες παρακολούθησης και επικαιροποίησης σχεδίων προστασίας και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

Χρηματοδότηση του σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της παρακολούθησης τεχνικών και διοικητικών μέσων που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη και εφαρμογή των μέτρων διατήρησης της βιοποικιλότητας και των βιολογικών αποθεμάτων που αποτελούν στόχο της αλιείας. Επιπλέον θα χρηματοδοτηθεί η εκπόνηση μελετών που αντικείμενο τους θα έχουν την ανάπτυξη ή την εισαγωγή νέων τεχνικών και οργανωτικών γνώσεων, συμπεριλαμβανομένων των βελτιωμένων αλιευτικών τεχνικών και της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, που μειώνουν τις επιπτώσεις των αλιευτικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον ή επιτυγχάνουν μια πιο βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων βιολογικών αποθεμάτων.

Μέτρο 7 – Σχεδιασμός και ανάπτυξη ολοκληρωμένου θαλάσσιου διαχειριστικού συστήματος για συνδυασμένη καταγραφή περιβαλλοντικών παραμέτρων και πρόβλεψη κατάστασης του θαλάσσιου οικοσυστήματος.

Χρηματοδότηση σχεδιασμού και ανάπτυξης πλωτού συστήματος επιτόπιων καταγραφών των περιβαλλοντικών παραμέτρων σε συνδυασμό με την βελτιστοποίηση και εφαρμογή συστήματος αριθμητικών μοντέλων (μετεωρολογικού, υδροδυναμικού, οικολογικού) με δυνατότητα τεχνικών αφομοίωσης δεδομένων. Το διαχειριστικό σύστημα θα αποσκοπεί στην κατανόηση και πρόβλεψη

της δυναμικής του θαλάσσιου οικοσυστήματος και θα έχει τη δυνατότητα υποστήριξης διαχειριστικών θέσεων και λήψης μέτρων.

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

ΔΡΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ

Αφορά μέτρα που προσβλέπουν στην ανάπτυξη επιχειρήσεων, επιχειρηματικών δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας στους κλάδους του τομέα της Αλιείας, προκειμένου να ενισχυθούν η ανταγωνιστικότητα, η βιωσιμότητα και η διατηρησιμότητα των κλάδων αυτών στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Θα στηριχθούν επενδύσεις υψηλού επιπέδου γνώσεων που ως υπόβαθρο τους έχουν την εμπορική εκμετάλλευση καινοτόμων ιδεών που είναι το αποτέλεσμα εφαρμοσμένης έρευνας.

Μέτρα που στηρίζουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στα μικρά νησιά της περιφέρειας, προσδίδοντας πρόσθετη αξία σε αλιευτικές δραστηριότητες και προϊόντα, καθώς και η στήριξη της διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας των νησιών μέσω της δημιουργίας εναλλακτικών θέσεων απασχόλησης σε άλλους κλάδους θα συμβάλουν στην διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Μέτρο 1 - Διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς του κλάδου της αλιείας, εκπαίδευση των αλιέων και του κοινού, ανάδειξη των θαλάσσιων οικοσυστημάτων της Περιφέρειας μέσα από ένα ολοκληρωμένο πληροφορικό σύστημα.

Θα χρηματοδοτηθούν επενδύσεις στις υποδομές, όπως είναι η δημιουργία θαλάσσιων πάρκων, παρατηρητηρίων, κέντρων τουριστικής πληροφόρησης, η σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, θέσεις θέας κλπ. Στις υπηρεσίες θα ενισχυθούν οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και οι εκδηλώσεις ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς, που θα συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των μικρών νησιών. Στα πλαίσια του μέτρου αυτού θα γίνει συλλογή και καταγραφή ιστορικών στοιχείων (τύποι σκαφών, τεχνικές ενασχόλησης, παραδοσιακά αλιευτικά εργαλεία, συνήθειες, κ.α.), η ίδρυση ενός Θαλασσινού Μουσείου στην περιοχή, η οικολογική και περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, γνώση του οικείου θαλάσσιου περιβάλλοντος στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η δημιουργία summer schools, η ενημέρωση των ψαράδων για περιβαλλοντικά θέματα που άπτονται της εργασίας τους.

Μέτρο 2 - Προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού που είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιτήρηση αλιευτικών δραστηριοτήτων.

Χρηματοδότηση προγραμμάτων κατάρτισης του προσωπικού που είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την επιτήρηση αλιευτικών δραστηριοτήτων, σε θέματα σχετικά με τη διάδοση πληροφοριών, τη δικτύωση, την προαγωγή της συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών με τις άλλες περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές αρχές.

Μέτρο 3 - Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, τεχνικού, επιστημονικού, νομικού ή οικονομικού χαρακτήρα σε επιχειρήσεις του τομέα της Αλιείας.

Θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, τεχνικού, επιστημονικού, νομικού ή οικονομικού χαρακτήρα σε αλιευτικές εκμεταλλεύσεις, μονάδες υδατοκαλλιέργειας, επιχειρήσεις μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, προκειμένου να δημιουργηθούν αλιευτικά προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και νέες θέσεις εργασίας.

Μέτρο 4 - *Πρώθηση και στήριξη της διαφοροποίησης των δραστηριοτήτων με την εφαρμογή της καινοτομίας και της δια βίου μάθησης.*

Θα χρηματοδοτηθεί η κατάρτιση προγραμμάτων παροχής επιμόρφωσης, (επανα)κατάρτισης ή με μέτρα ενεργοποίησης προοριζόμενα για κάθε νέο που βρίσκεται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Μέτρο 5 - *Χρηματοδότηση των αναγκαίων ενεργειών μετεκπαίδευσης για τη ίδρυση νέων επιχειρήσεων.*

Ανάληψη δέσμης μέτρων που θα προσβλέπουν στην ανάπτυξη επιχειρήσεων, επιχειρηματικών δεξιοτήτων και της επιχειρηματικότητας στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας προκειμένου να ενισχυθούν η ανταγωνιστικότητα, η βιωσιμότητα και η διατηρησιμότητα των επιχειρήσεων αυτών. Θα χρηματοδοτηθεί η αυτοαπασχόληση και η επιχειρηματικότητα σε άλλους αναδυόμενους τομείς της οικονομίας για τους νέους αλιείς και ιδίως για τους ανέργους αλιεργάτες θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα τομείς.

ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο χρηματοδοτικός Πίνακας ανά Άξονα Δράσης και Μέτρο έχει ως ακολούθως:

Δημόσια Δαπάνη	1ος ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Θαλάσσια Αλιεία	2ος ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Υδατοκαλλιέργειες	3ος ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Μεταποίηση - Εμπορία	4ος ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Περιβαλλοντικά	5ος ΑΞΟΝΑΣ ΔΡΑΣΗΣ Εκπαίδευση - Απασχόληση					
Ποσοστιαία Κατανομή της Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης ανά Άξονα Δράσης										
100%	30%	25%	20%	15%	10%					
Ποσοστιαίος Επιμερισμός επί της Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης ανά Μέτρο										
ΕΔΔΑΔ* (ΕΣΔΔΜ**)	Μέτρο 1	10% (3,00%)	Μέτρο 1	10% (2,50%)	Μέτρο 1	20% (4,00%)	Μέτρο 1	20% (2,00%)	Μέτρο 1	20% (2,00%)
	Μέτρο 2	10% (3,00%)	Μέτρο 2	10% (2,50%)	Μέτρο 2	20% (4,00%)	Μέτρο 2	30% (3,00%)	Μέτρο 2	20% (2,00%)
	Μέτρο 3	15% (4,50%)	Μέτρο 3	30% (7,50%)	Μέτρο 3	20% (4,00%)	Μέτρο 3	30% (3,00%)	Μέτρο 3	20% (2,00%)
	Μέτρο 4	15% (4,50%)	Μέτρο 4	10% (2,50%)	Μέτρο 4	5% (1,00%)	Μέτρο 4	10% (1,00%)	Μέτρο 4	20% (2,00%)
	Μέτρο 5***	40% (12,00%)	Μέτρο 5	20% (5,00%)	Μέτρο 5	15% (3,00%)	Μέτρο 5	10% (1,00%)	Μέτρο 5	20% (2,00%)
	Μέτρο 6***	10% (3,00%)	Μέτρο 6	10% (2,50%)	Μέτρο 6	10% (2,00%)				
			Μέτρο 7	5% (1,25%)	Μέτρο 7	10% (2,00%)				
			Μέτρο 8	5% (1,25%)						
Ποσοστιαία Συμμετοχή										
Δημόσια Συμμετοχή	50%	50%	50%	100%	100%					
Ιδιωτική Συμμετοχή	50%	50%	50%	0%	0%					

* ΕΔΔΑΔ: Ο Ποσοστιαίος Επιμερισμός της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα Δράσης ανά Μέτρο.

** ΕΣΔΔΜ: Ο Ποσοστιαίος Επιμερισμός Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης ανά Μέτρο.

*** Η Δημόσια Συμμετοχή στη χρηματοδότηση των έργων αυτών ανέρχεται στο 100%.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A/A	Τίτλος	Συγγραφέας – Εκδότης	Έτος
1.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	2007
2.	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την κοινή αλιευτική πολιτική	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2011
3.	Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2011
4.	Η κοινή αλιευτική πολιτική σε αριθμούς - Βασικά στατιστικά δεδομένα	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
5.	Μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) - Προς ένα καλύτερο μέλλον για τα ιχθυοαποθέματα και τους αλιείς	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
6.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών – Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης	2012
7.	Στοιχεία για κοινό στρατηγικό πλαίσιο 2014-2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
8.	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας - 15458/12	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
9.	Θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ανάπτυξη συμφωνίας εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
10.	Περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ)αριθ. 1083/2006	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο – Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	2013
11.	Προτάσεις Πολιτικής στον τομέα της Αλιείας για την Περίοδο 2014-2020 στο Πλαίσιο Προετοιμασίας του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	2013
12.	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013